

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska, Ewa Ratuszny

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
III kwartał 2017**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 96

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-513 Warszawa, ul. Madalińskiego 6/8

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 96. W badaniu uczestniczyło 215 zakładów budowlanych. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	5
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
III.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	36

CONTENTS

I.	OVERVIEW OF THE SURVEY RESULTS	5
II.	DETAILED RESULTS	8
1.	CONFIDENCE INDICATOR	8
2.	SUMMARY OF BALANCES	13
3.	BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
1)	Production	14
2)	Total orders	16
3)	Export orders.....	18
4)	Prices	19
5)	Employment	21
6)	Financial situation	23
7)	Production capacity utilization	25
8)	Investment outlays	27
9)	General economic situation	29
10)	Situation in construction industry	31
11)	Barriers to business activity	33
III.	SUMMARY	36

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2017 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość 16,3, większą o 1,9 punktu w porównaniu do poprzedniego kwartału i o 13,3 punktu w stosunku do III kwartału ubiegłego roku. Tegoroczny sezon letni w budownictwie był zdecydowanie korzystniejszy niż w latach poprzednich. Znacznie zwiększył się poziom trendu wskaźnika koniunktury.

W przeważającej części analizowanych grup zakładów wskaźniki koniunktury są znacznie wyższe niż w III kwartale rok i dwa lata temu. Jednak sytuacja firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych znacznie się różni - wskaźniki sektora prywatnego i publicznego wynoszą odpowiednio 15,4 i 23,0. Największy wskaźnik, równy 31,8, występuje w grupie przedsiębiorstw komunalnych. W innych grupach sektora publicznego wskaźniki także przyjmują wysokie wartości: 26,6 w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych po 1989 roku, 25,7 przy zatrudnieniu ponad 100 pracowników i 22,1 przy zatrudnieniu do 100 pracowników. Jedyne ujemne w tej edycji badania wskaźnik, wynoszący -2,9, występuje w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych przed lub w 1989 roku.

Podobnie jak w poprzednich okresach wyraźne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Najwyższe wskaźniki występują w regionach południowo-zachodnim i południowym (odpowiednio równe 31,2 i 20,3), najniższe zaś w regionie wschodnim, równy tylko 10,5.

2. Rosnąca funkcja trendu produkcji przekroczyła wartość średnią z całego okresu niniejszego badania. Obecne saldo produkcji jest równe 38,3, ma więc wartość większą o 22,1 punktu niż w III kwartale ubiegłego roku.

Pod względem wielkości produkcji pomiędzy analizowanymi grupami zakładów nadal występuje duże zróżnicowanie. W sektorze prywatnym saldo produkcji wynosi 33,5, jest więc niemal dwukrotnie mniejsze niż w sektorze publicznym, dla którego wynosi 63,3.

Na wciąż duże zróżnicowanie wskazuje klasyfikacja według rodzaju działalności. W grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) saldo jest bardzo wysokie i równe 69,9, w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) wynosi 34,3, a w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) ma wartość 26,2. Warto jednak zauważyć, że w poprzednim kwartale saldo grupy PKD 41 było mniejsze od PKD 42 o ponad 60 punktów, natomiast obecnie ta różnica zmniejszyła się do 44 punktów.

3. W porównaniu z poprzednim kwartałem w portfelach zakładów budowlanych jest znacznie więcej zamówień, zarówno krajowych, jak eksportowych. Utrzymuje się rosnący trend zamówień w ujęciu ogółem, nieznacznie zmniejszył się poziom trendu zamówień eksportowych.

Pod względem zamówień znacznie lepsza sytuacja nadal panuje w sektorze publicznym niż prywatnym. Saldo zamówień ogółem wynosi 44,7 dla sektora publicznego i 29,4 dla prywatnego, dla przedsiębiorstw państwowych 55,4, a dla firm będących własnością krajowych osób fizycznych 33,4.

W grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) saldo zamówień jest w tej edycji badania dodatnie i równe 26,5. Zatem, w tej grupie nastąpił wzrost salda w porównaniu do poprzedniego kwartału aż o 49 punktów.

4. Od około roku trend cen usług budowlanych jest rosnący. Obecnie wzrost cen obserwuje się nie tylko w sektorze publicznym, lecz również prywatnym, chociaż miarą podwyżek cen w firmach prywatnych jest saldo równe 7,2, a w przedsiębiorstwach publicznych aż 25,2, wobec salda w ujęciu ogółem przyjmującego wartość 11,6.

Pod względem wzrostu cen zakłady budowlane są bardzo zróżnicowane. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników saldo cen wynosi 1,1, a przy zatrudnieniu 21-100 pracowników oraz ponad 100 pracowników salda wynoszą odpowiednio 12,2 i 14,6. W grupie firm prywatnych będących własnością krajowych osób fizycznych saldo jest równe 1,2, a w grupie przedsiębiorstw państwowych 42,9.

5. Bieżący kwartał jest pierwszym od 2013 roku okresem wyraźnej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych. Po raz pierwszy od 2010 roku trend ocen własnej sytuacji finansowej osiągnął poziom średni ze wszystkich dotychczasowych okresów badania.

Jednak poprawa finansowa w znacznie większym stopniu dotyczy przedsiębiorstw publicznych niż firm prywatnych. W bieżącym kwartale saldo finansowe w ujęciu ogółem wynosi 7,7, w sektorze publicznym 32,0, a w sektorze prywatnym tylko 1,5. Najlepiej oceniają swą sytuację finansową przedsiębiorstwa państwowe (saldo 41,1), negatywnie natomiast zakłady zatrudniające do 20 osób (saldo -8,0), w szczególności firmy prywatne zatrudniające do 10 osób (saldo -14,3). Na tle pozostałych grup również grupa zakładów zajmujących się robotami związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41) nisko ocenia swą sytuację finansową (saldo 0,7).

W nadchodzącym kwartale można oczekiwać dalszej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych (prognozowane saldo wynosi 16,6), w większym jednak stopniu w grupie zakładów sektora publicznego (prognoza 23,4) niż prywatnego (prognoza 15,2).

6. Obecne saldo zatrudnienia w ujęciu ogółem wynosi 13,3, jest więc o 11,7 punktów wyższe niż w III kwartale przed rokiem. W sektorze prywatnym i publicznym salda zatrudnienia wynoszą odpowiednio 12,2 oraz 19,3. Trend zatrudnienia w budownictwie jest rosnący.

Podobnie jak w poprzednim kwartale jedyną grupą zakładów, w której stwierdza się spadek zatrudnienia (saldo -1,4) jest grupa zakładów zajmujących się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41).

7. W ostatnich latach w budownictwie istotnie zwiększyły się trudności z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Obecnie 60,6% zakładów stwierdza częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach, podczas gdy w III kwartale 2014 roku takie trudności dotyczyły 44,4% zakładów. Problem wykwalifikowanych pracowników jest szczególnie poważny w grupie zakładów budujących obiekty inżynieryjne (PKD 42), w której obecnie aż 77,4% zakładów ma takie trudności, wobec 49,0% trzy lata temu. Pod tym względem relatywnie najlepiej jest w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób, w której trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach dotyczą obecnie 50,0% zakładów (trzy lata temu 36,4%).

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach występują obecnie w 48,4% zakładów budowlanych, a trzy lata temu tylko w 18,5% zakładów. Ten problem jest najbardziej dotkliwy w grupie zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 pracowników, w której dotyczy 60,0% zakładów (trzy lata temu 10,5%), a relatywnie najmniej dotkliwy w grupie przedsiębiorstw publicznych - obecnie 31,5%, trzy lata temu 4,3%.

8. Saldo inwestycji w ujęciu ogółem jest nadal ujemne i wynosi -3,1, w sektorze prywatnym jest równe -10,9, w publicznym zaś ma dodatnią wartość 30,5. W większości analizowanych grup zakładów salda inwestycji są ujemne. Dodatnie salda występują w grupach: przedsiębiorstw państwowych (saldo 28,6), zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (saldo 2,4) oraz zatrudniających powyżej 100 osób (saldo 1,0).

Prognozy na nadchodzący kwartał nie pozwalają oczekiwać poprawy w zakresie nakładów inwestycyjnych. Prognozowane salda inwestycji są dodatnie jedynie dla przedsiębiorstw państwowych oraz zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej.

9. Od ostatniego kwartału 2016 roku obserwuje się rosnący trend ocen, formułowanych przez firmy budowlane w odniesieniu do ogólnej sytuacji gospodarczej. Obecnie saldo ocen w ujęciu ogółem jest równe 15,5, w sektorze prywatnym wynosi 11,3, w publicznym 31,4. Salda oceny gospodarki są dodatnie dla wszystkich analizowanych grup zakładów z jednym wyjątkiem - grupy zakładów zatrudniających powyżej 100 osób, dla której saldo wynosi 0,0.

Prognoza oceny ogólnej sytuacji gospodarczej na nadchodzący kwartał także jest optymistyczna. Prognozowane salda wynoszą: w ujęciu ogółem 10,4, w sektorze prywatnym 6,6 i publicznym 27,5.

10. Trend ocen sytuacji panującej w budownictwie również jest rosnący od ostatniego kwartału minionego roku. Saldo ocen budownictwa w ujęciu ogółem jest równe 17,1, w sektorze prywatnym wynosi 9,7, a w publicznym aż 47,4. We wszystkich analizowanych grupach zakładów budowlanych salda oceny własnej branży są dodatnie. Wyraźnie niższe oceny branży budowlanej pochodzą z grup zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków PKD 41 (saldo 4,3) oraz zakładów zatrudniających ponad 100 pracowników (saldo 7,1).

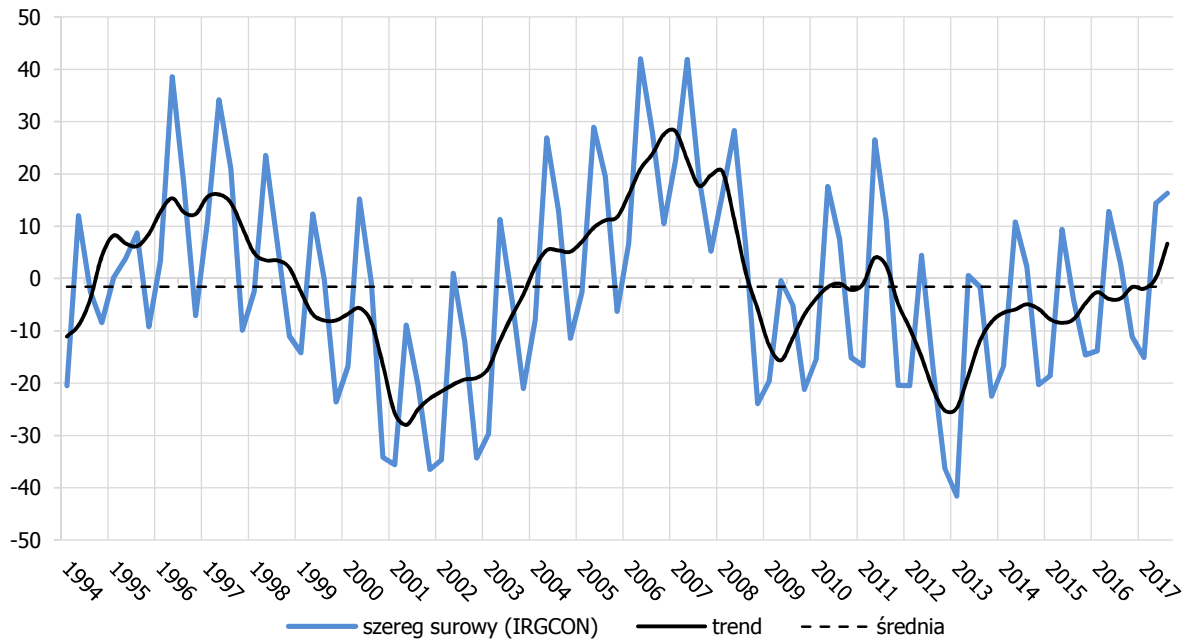
Prognozy sytuacji budownictwa na nadchodzący kwartał są podobne do prognoz dla gospodarki. Prognozowane saldo ocen budownictwa wynosi w ujęciu ogółem 9,2, w sektorze prywatnym 5,7 i publicznym 25,2.

11. W porównaniu z poprzednim kwartałem nastąpiły istotne zmiany w układzie barier, ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych. O 10,0 punktów procentowych zwiększył się odsetek zakładów mających problemy z powodu niestabilnych przepisów prawnych (obecnie 34,4%, w poprzednim kwartale 24,4%) i o 5,0 punktów - z powodu wysokich cen surowców i materiałów (obecnie 25,1, poprzednio 20,1%). Zmniejszył się natomiast odsetek zakładów odczuwających dotkliwość barier: silnej konkurencji o 9,8 punktu, niskiego popytu o 10,4 punktu i nadmiernych obciążeń podatkowych o 7,2 punktu.

Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale wszystkie analizowane bariery – z wyjątkiem niskiego popytu, niekorzystnej pogody oraz trudności z uzyskaniem kredytu - będą dla nich dotkliwe w mniejszym lub co najwyżej takim samym stopniu jak obecnie.

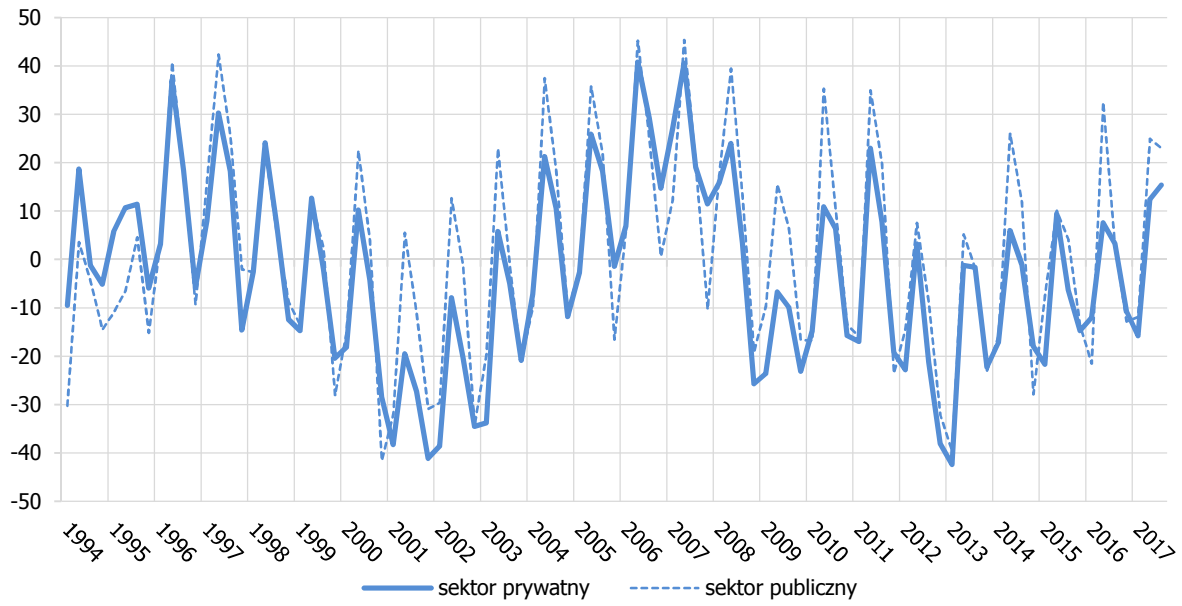
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

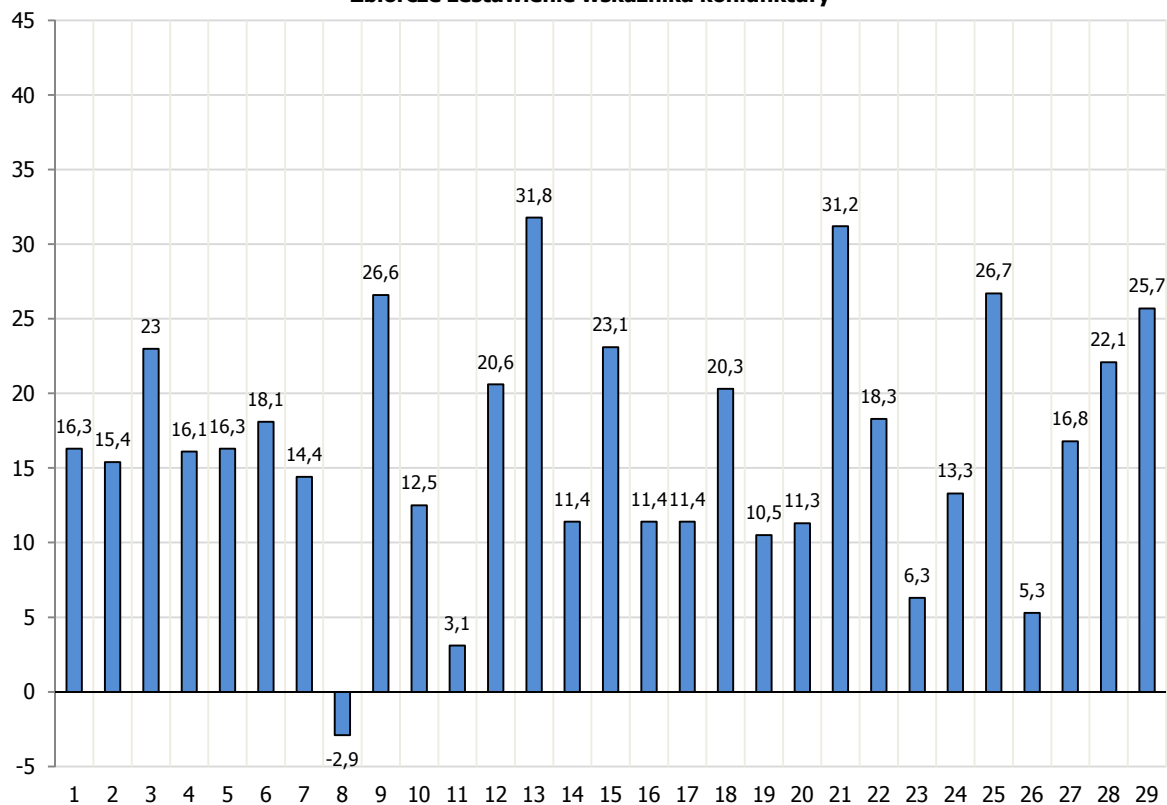
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
a. Zamówienia ogółem - stan	13.3	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8
b. Zatrudnienie - prognoza	12.3	-6.5	-25.2	9.9	8.4	0.7
Wskaźnik koniunktury (IRGCON) = (a+b)/2	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

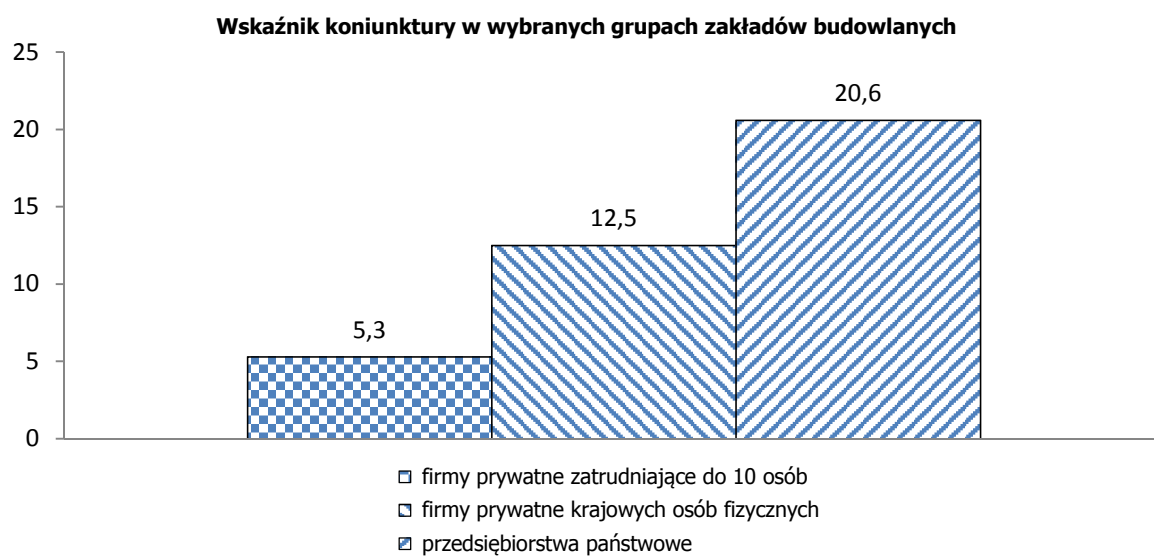
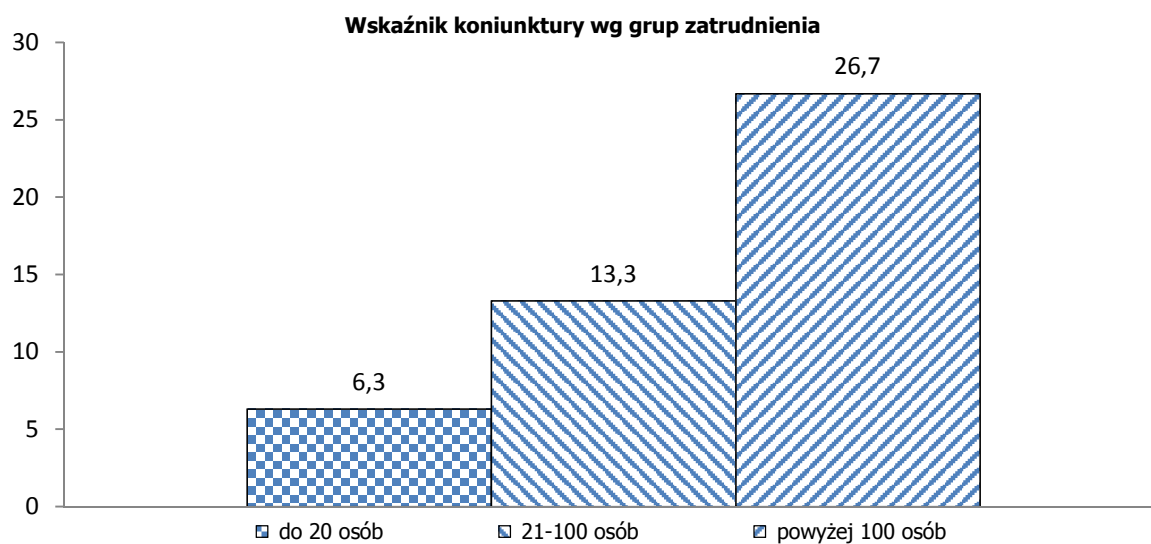

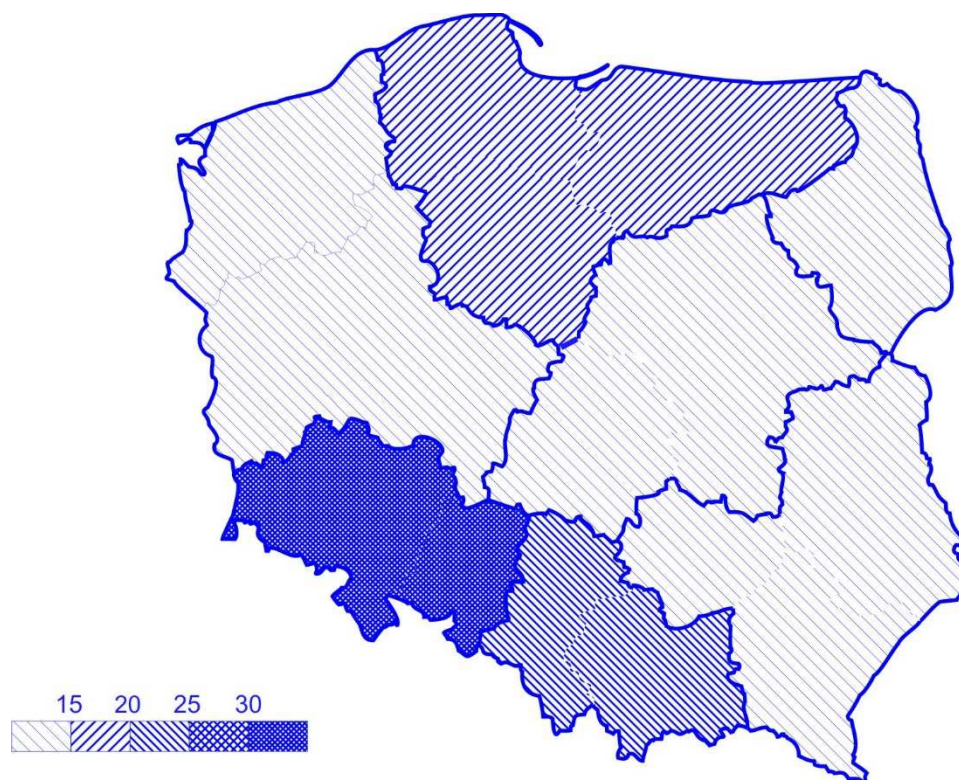
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
Wskaźnik koniunktury (IRGCON)	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	7.6	3.3	-10.7	-15.8	12.4	15.4
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	32.5	2.7	-12.8	-11.9	25.0	23.0

Zbiorcze zestawienie wskaźnika koniunktury

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD2007 – Dział 41
15. PKD2007 – Dział 42
16. PKD2007 – Dział 43
17. Region centralny
18. Region południowy
19. Region wschodni
20. Region północno-zachodni
21. Region południowo-zachodni
22. Region północny
23. Zatrudnienie do 20 osób
24. Zatrudnienie 21–100 osób
25. Zatrudnienie pow. 100 osób
26. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
28. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
29. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

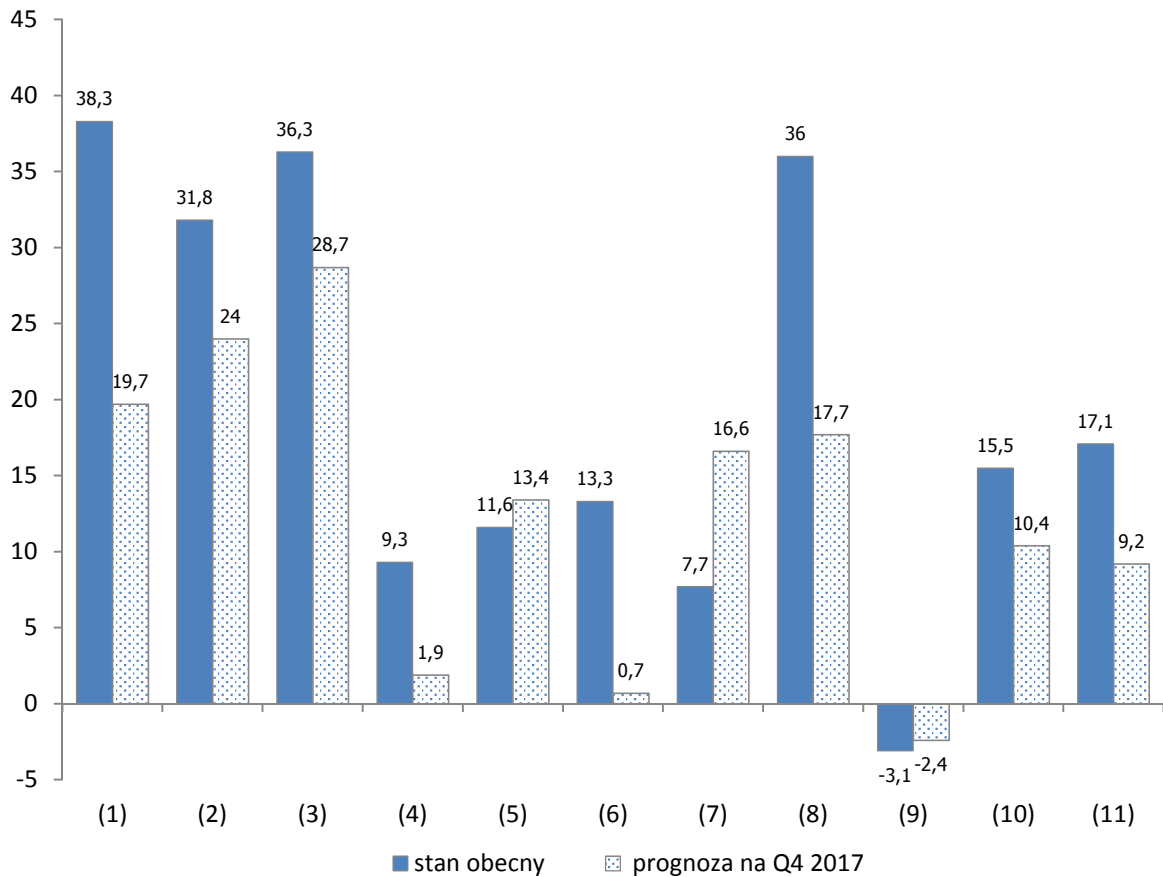

1. Region centralny	11,4
2. Region południowy	20,3
3. Region wschodni	10,5
4. Region północno-zachodni	11,3
5. Region południowo-zachodni	31,2
6. Region północny	18,3

*) Podział na regiony według klasyfikacji NUTS1

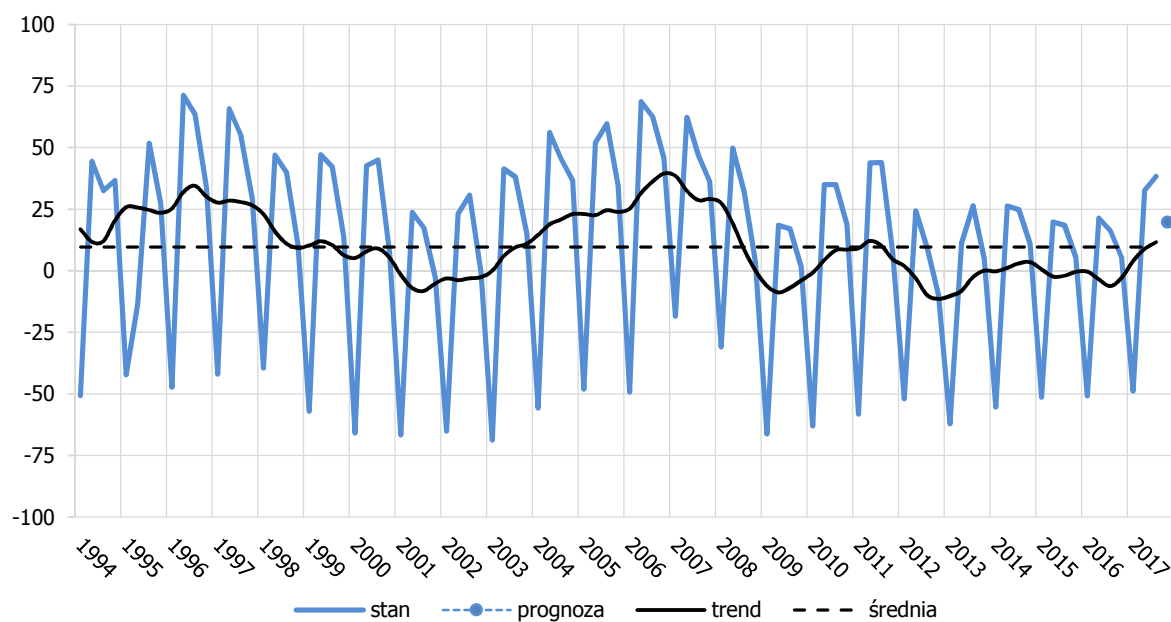
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

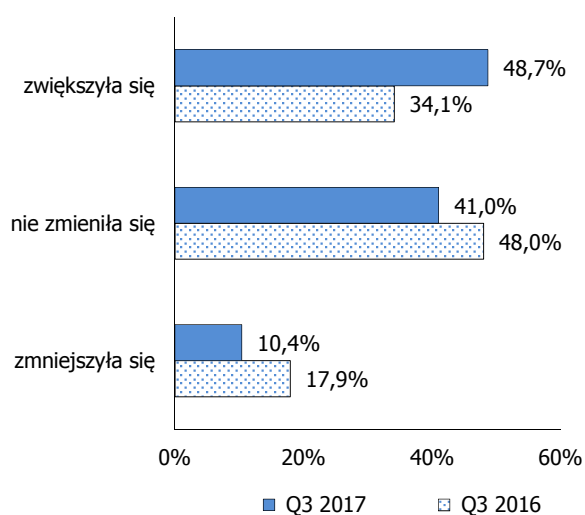
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

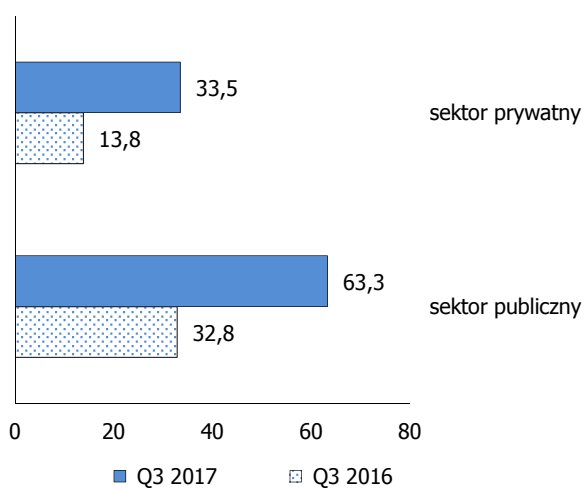

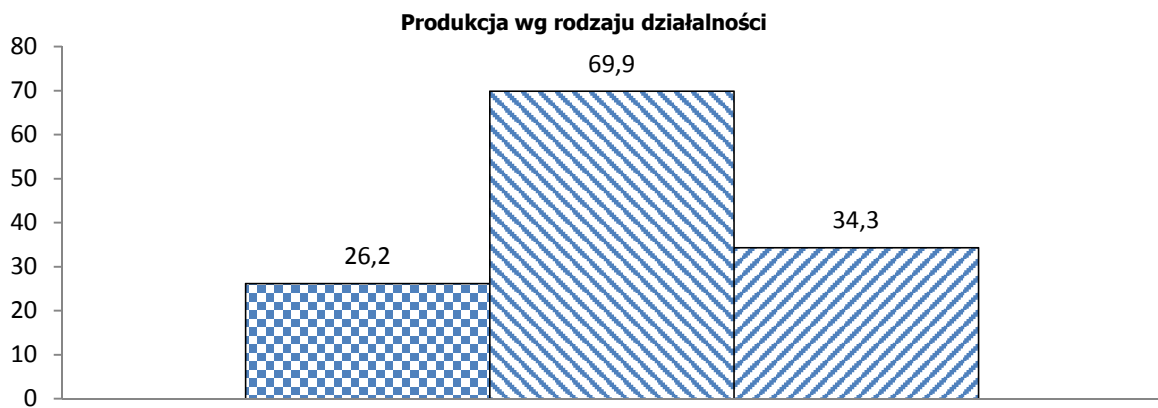
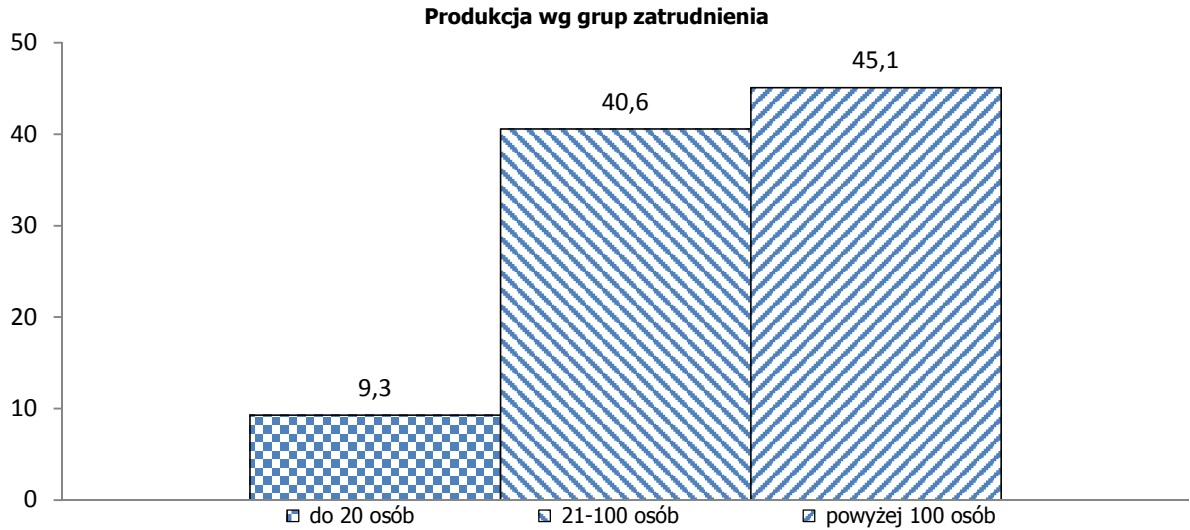
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	16.2	5.3	-48.9	32.6	38.3	
prognoza						19.7

Produkcja - składowe salda

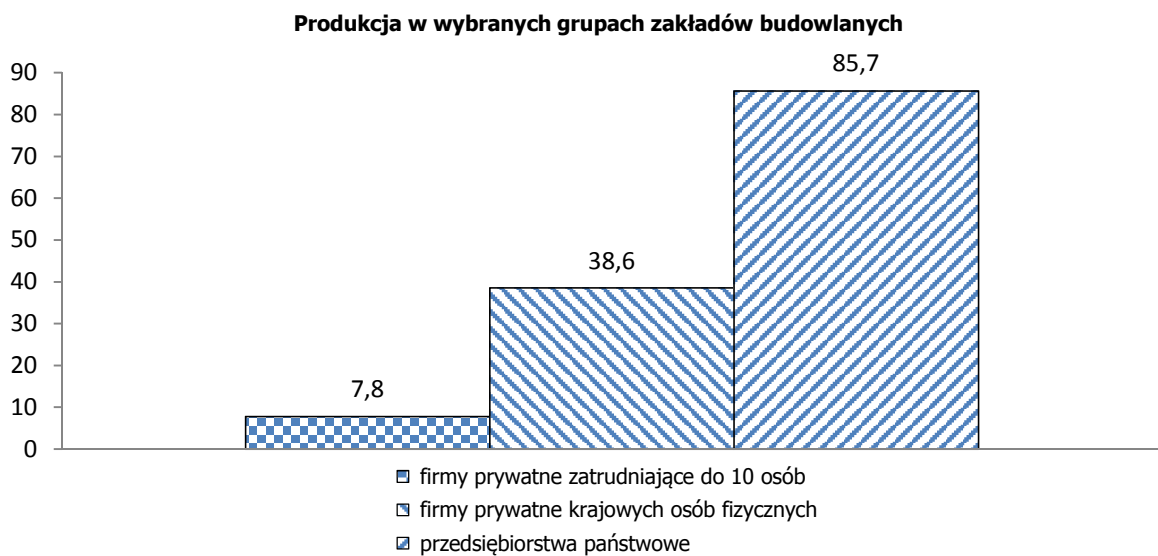

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

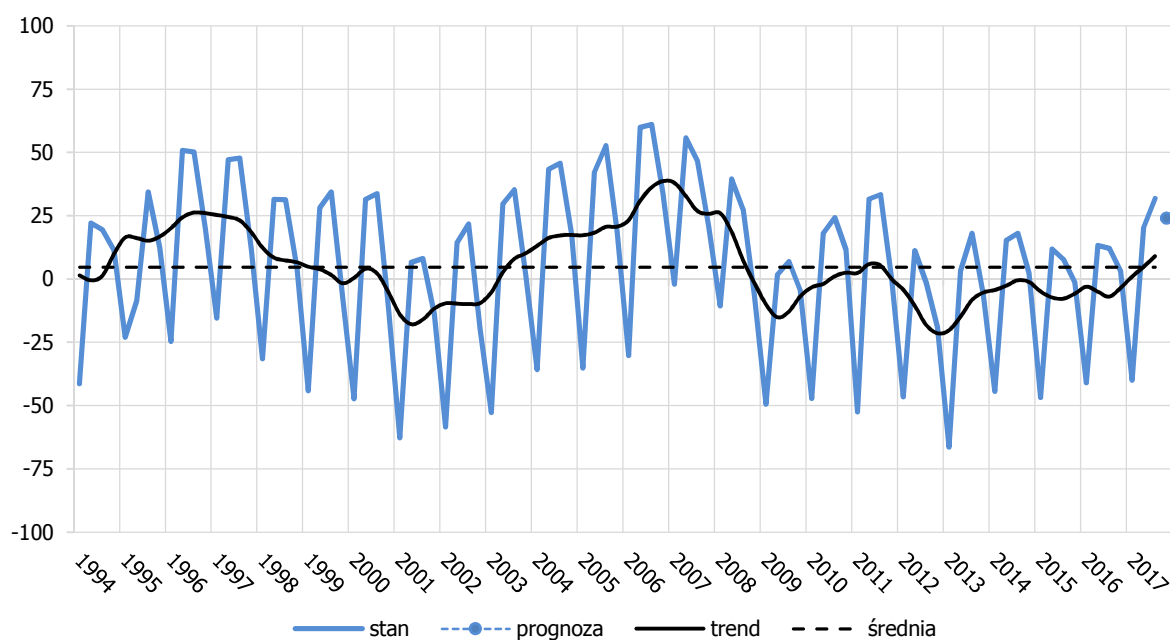

- PKD 41. Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- PKD 42. Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- PKD 43. Roboty budowlane specjalistyczne

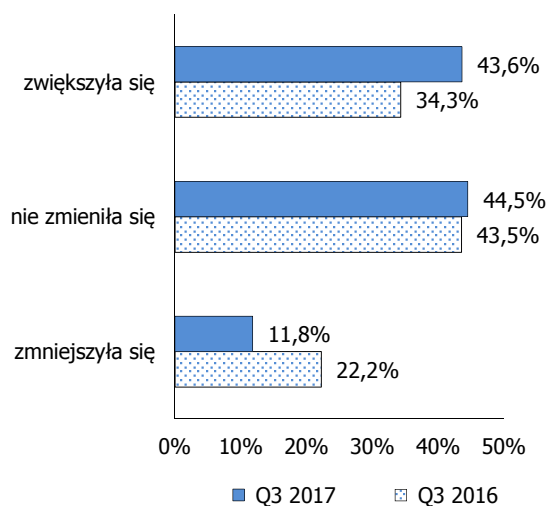

2. Zamówienia ogółem

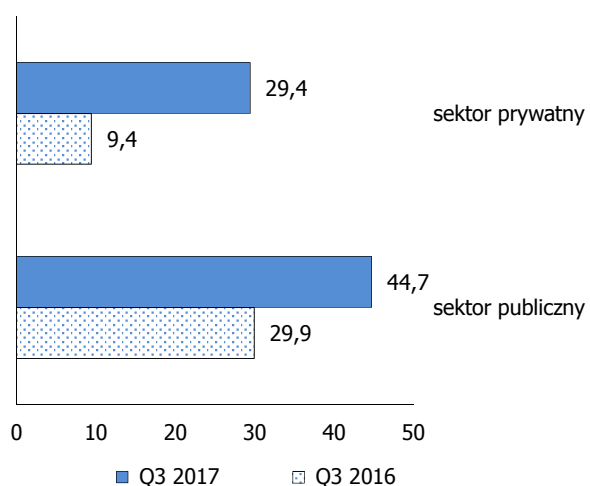

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8	
prognoza						24.0

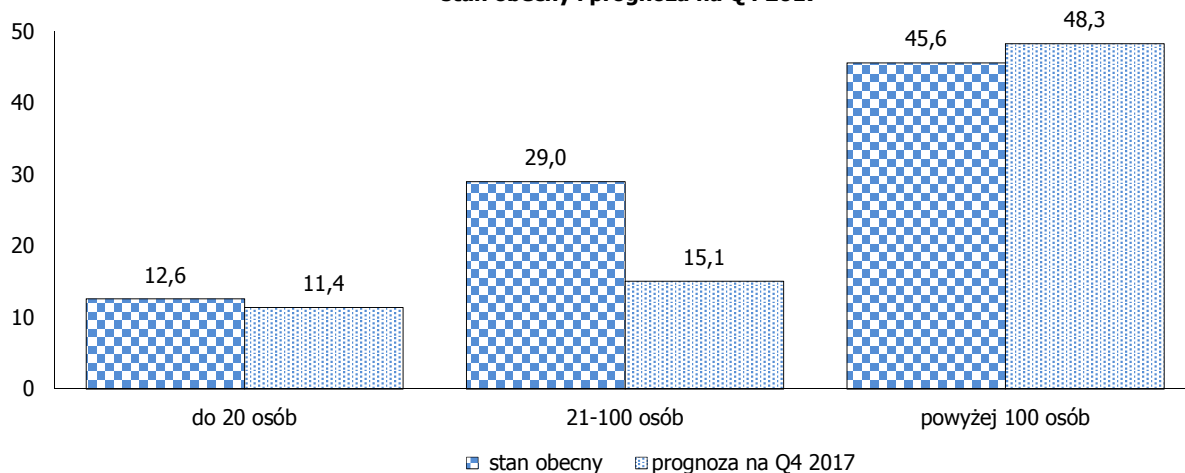
Zamówienia ogółem - składowe salda

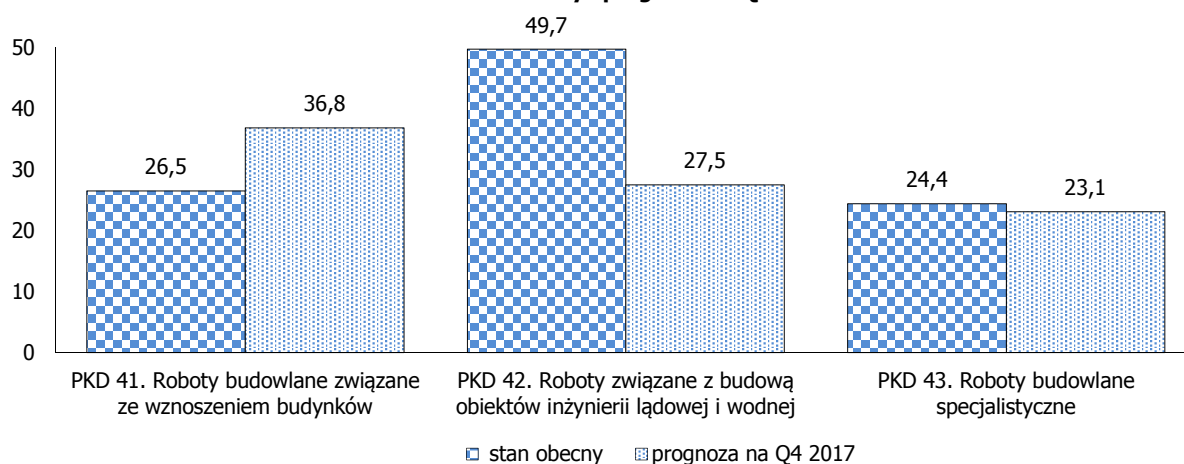
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

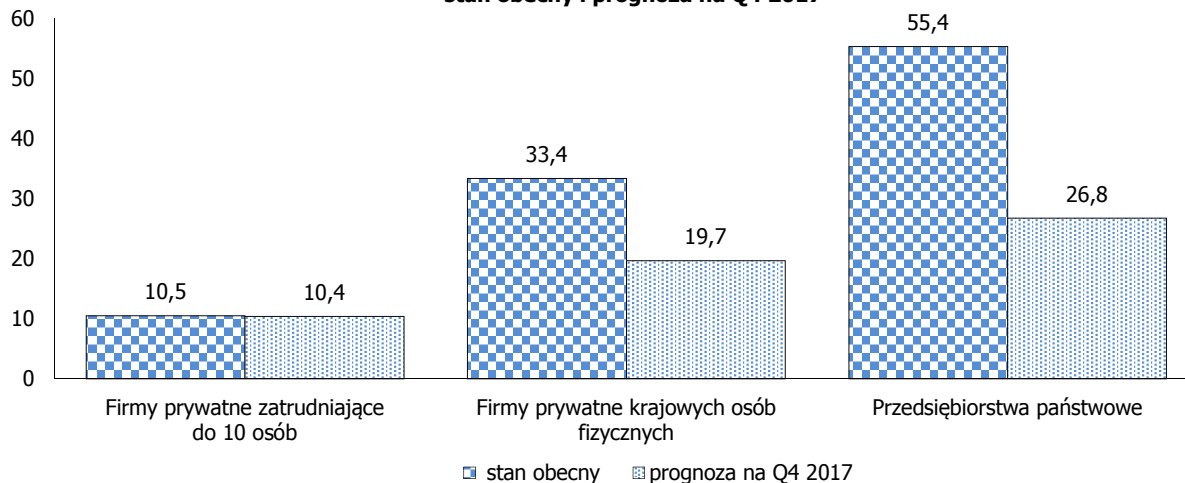
**Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

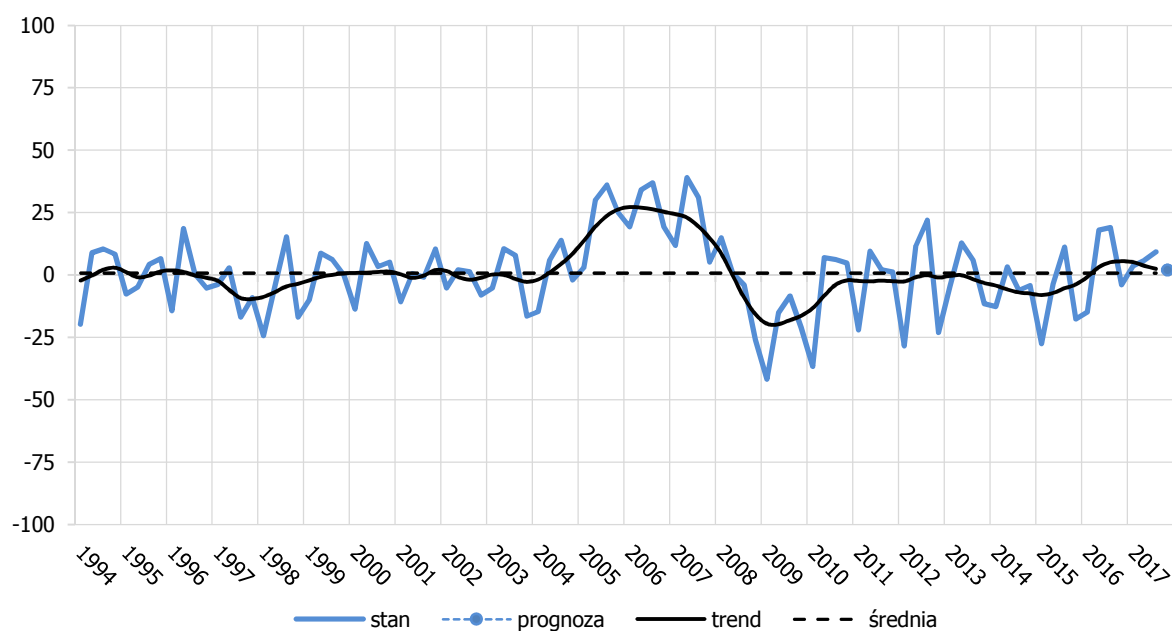
**Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

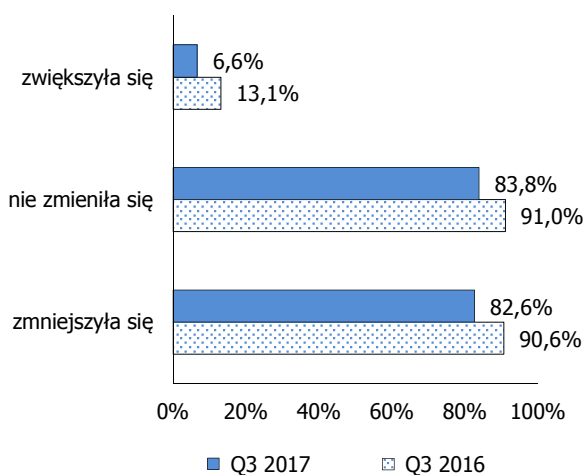

3. Zamówienia eksportowe

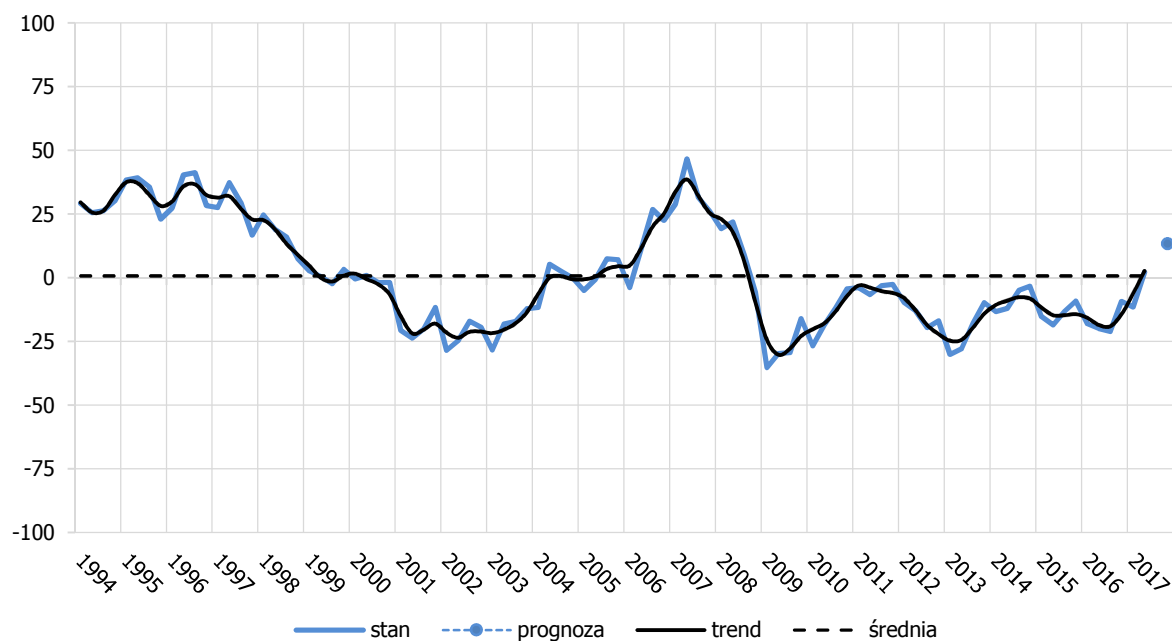

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	19.0	-4.0	3.6	5.9	9.3	
prognoza						1.9

Zamówienia eksportowe - składowe salda

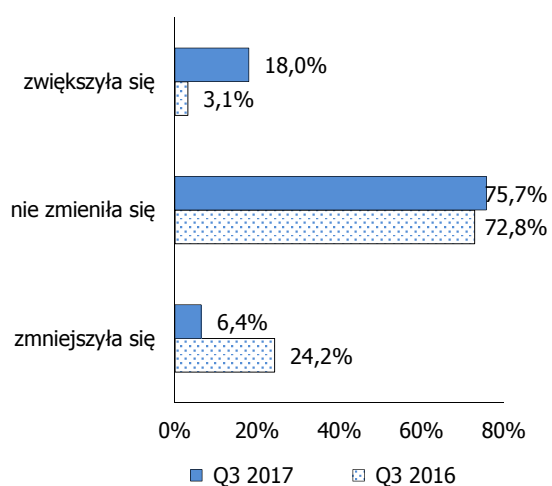

4. Ceny

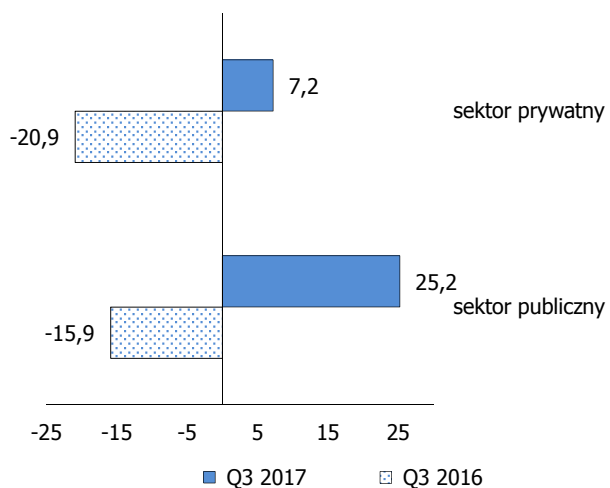

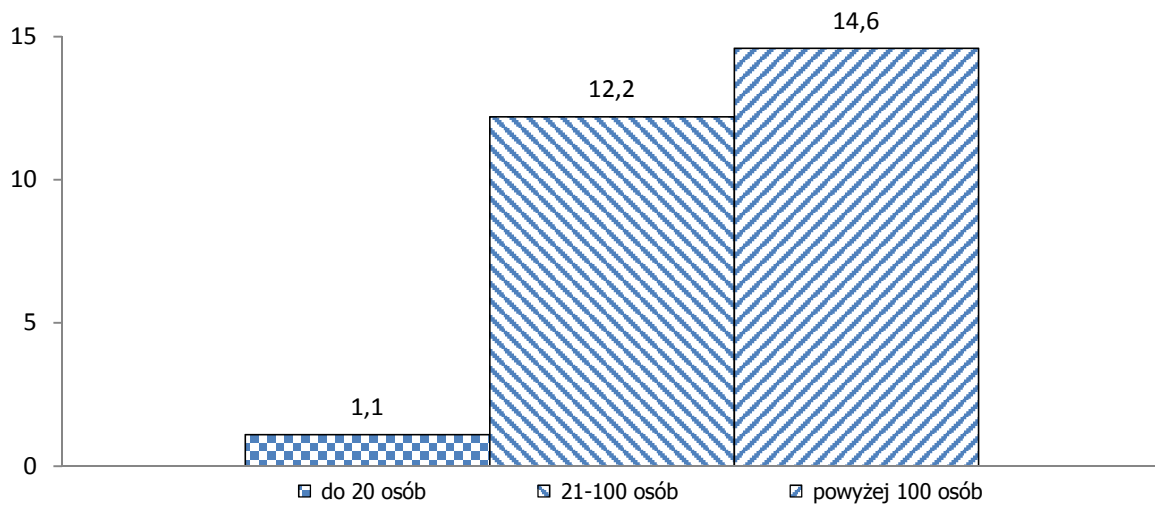
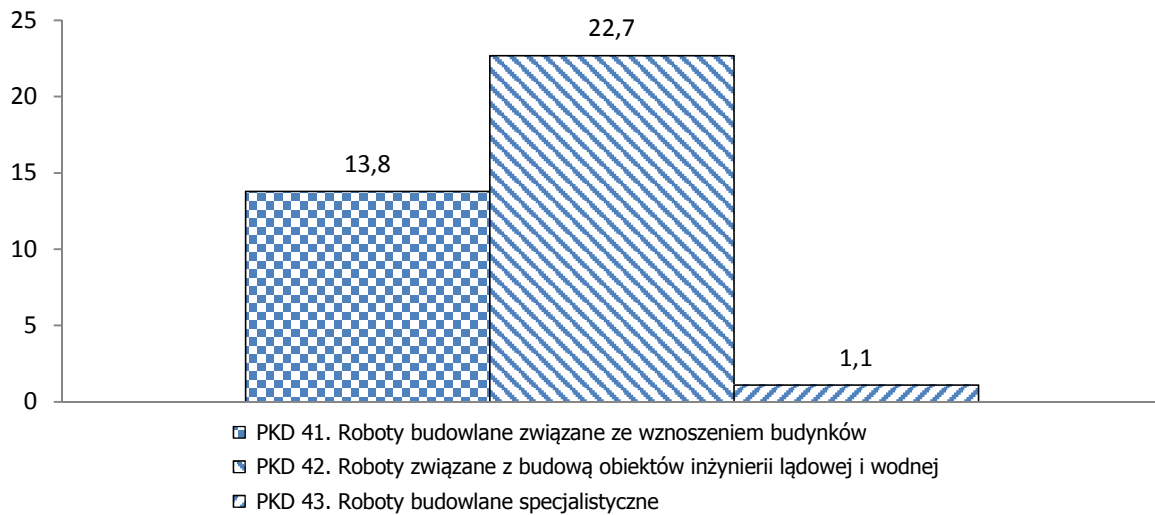
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-21.1	-9.3	-11.5	2.2	11.6	
prognoza						13.4

Ceny usług budowlanych - składowe salda

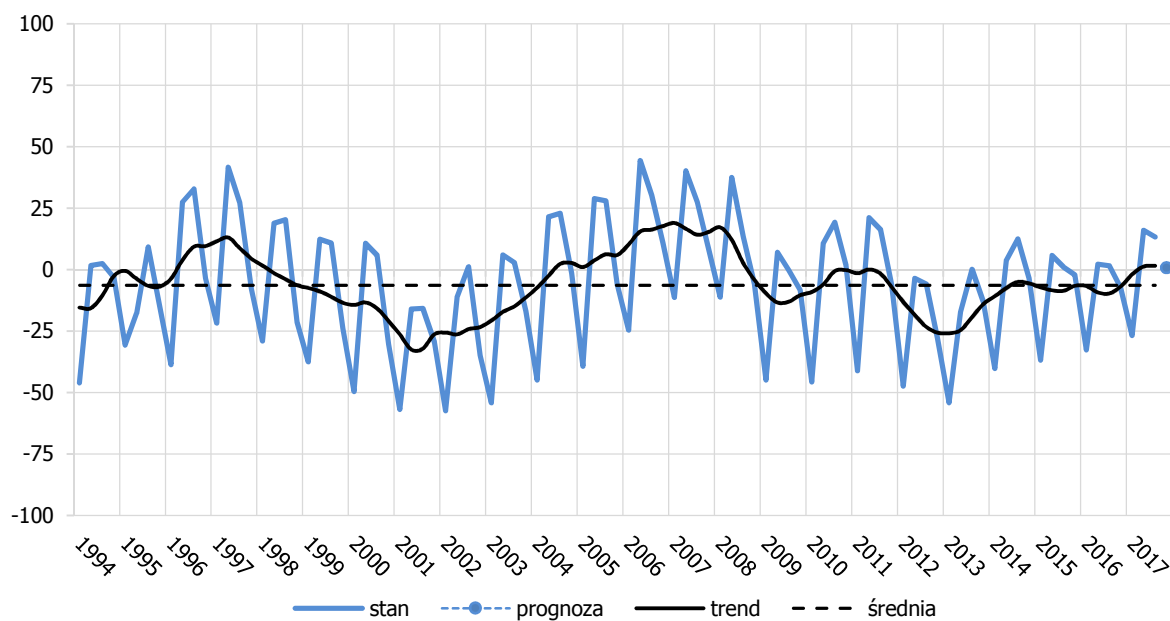

Ceny usług budowlanych - saldo wg sektorów własnościowych

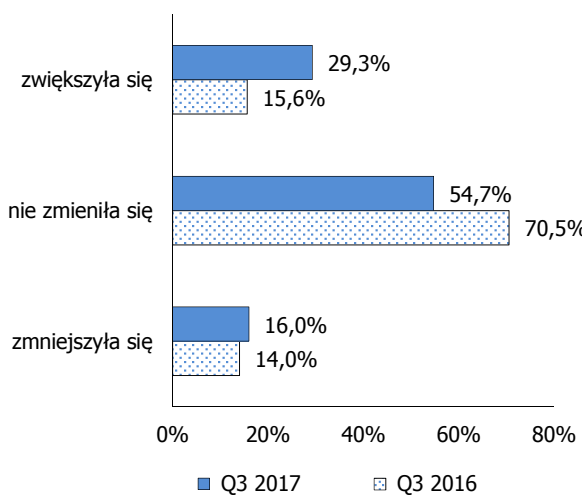
Ceny usług budowlanych wg grup zatrudnienia**Ceny usług budowlanych wg rodzaju działalności****Ceny usług budowlanych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

5. Zatrudnienie

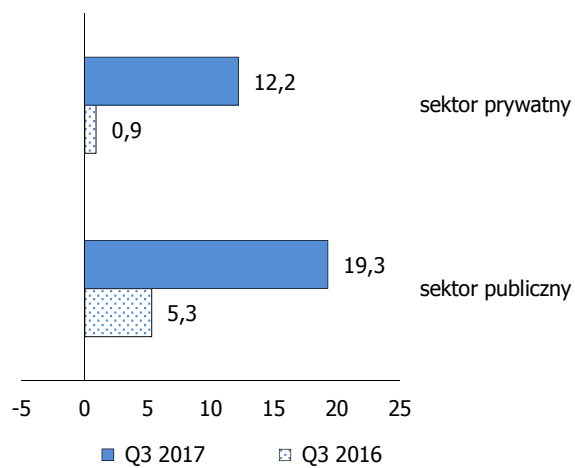

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	1.6	-7.3	-26.8	16.0	13.3	
prognoza						0.7

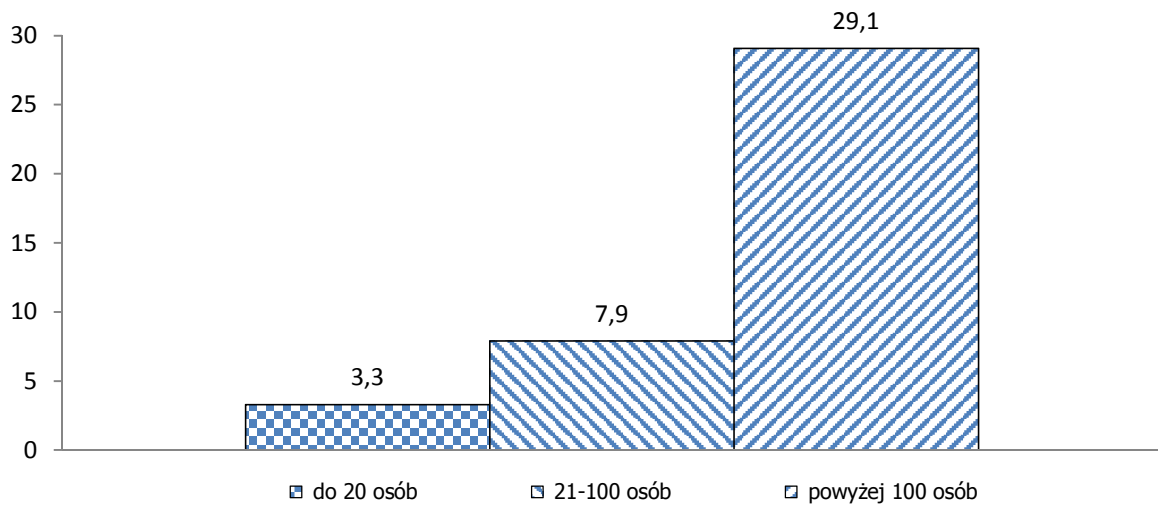
Zatrudnienie - składowe salda

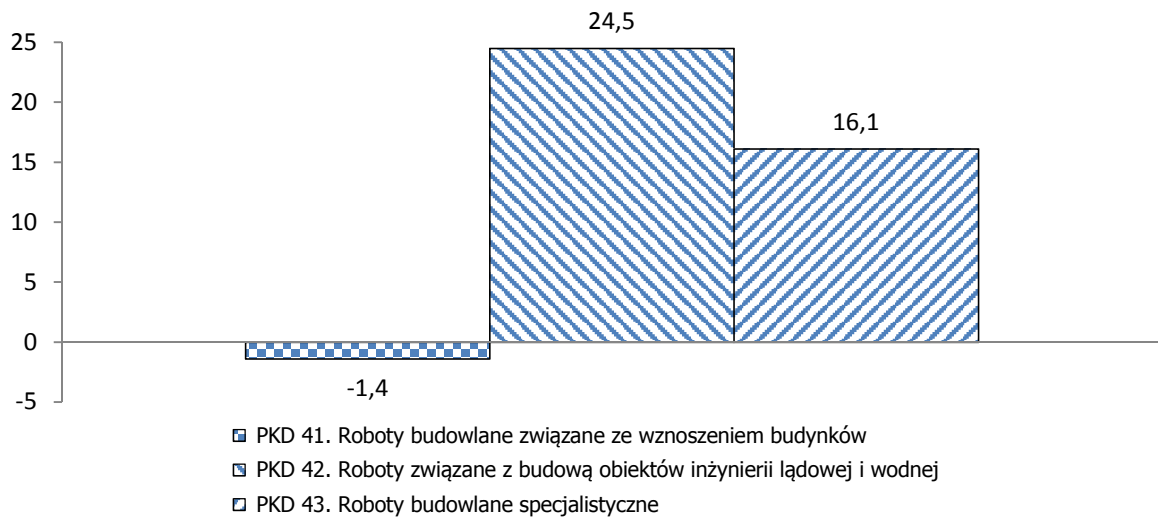
Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

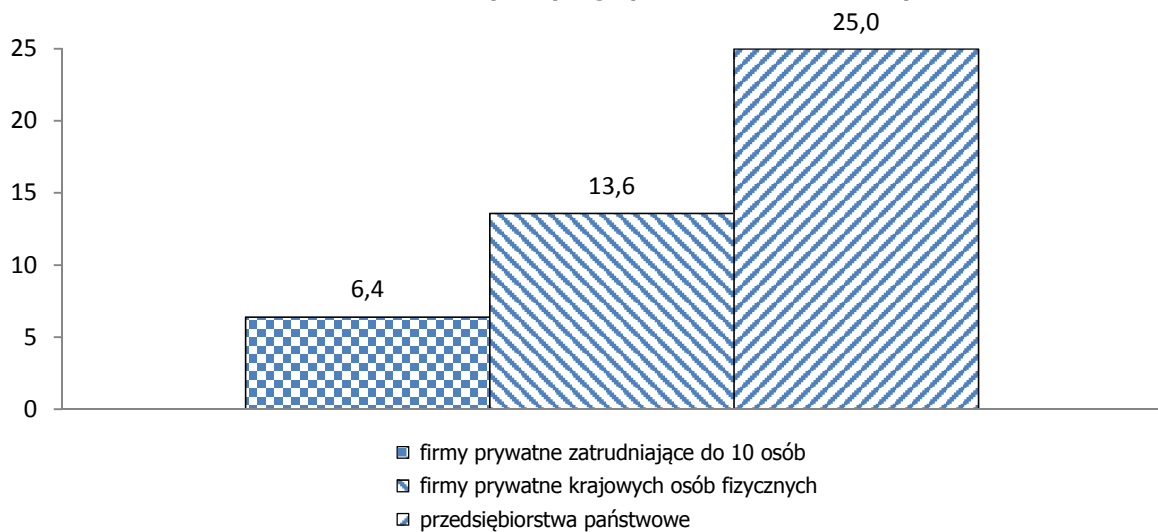
Zatrudnienie wg grup zakładów klasyfikowanych wg wielkości zatrudnienia

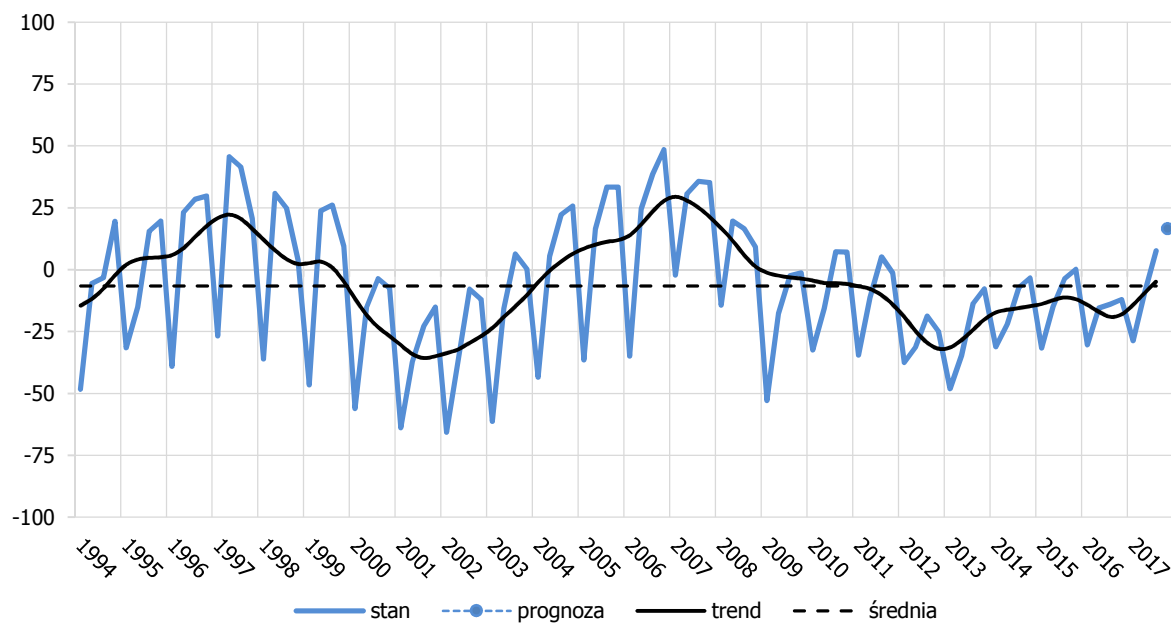
Zatrudnienie wg rodzaju działalności

Zatrudnienie w wybranych grupach zakładów budowlanych

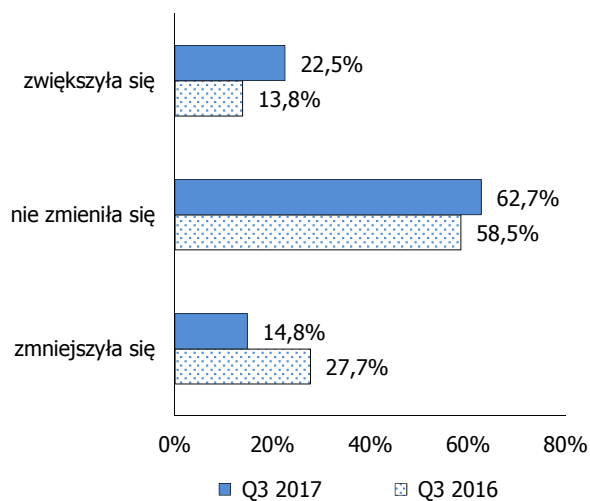

6. Sytuacja finansowa

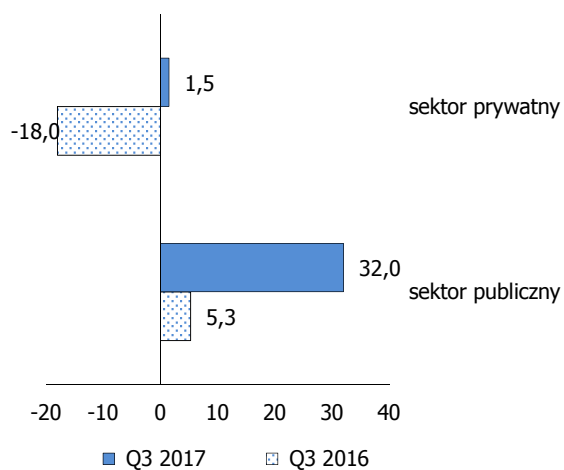

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.9	-12.0	-28.7	-9.3	7.7	
prognoza						16.6

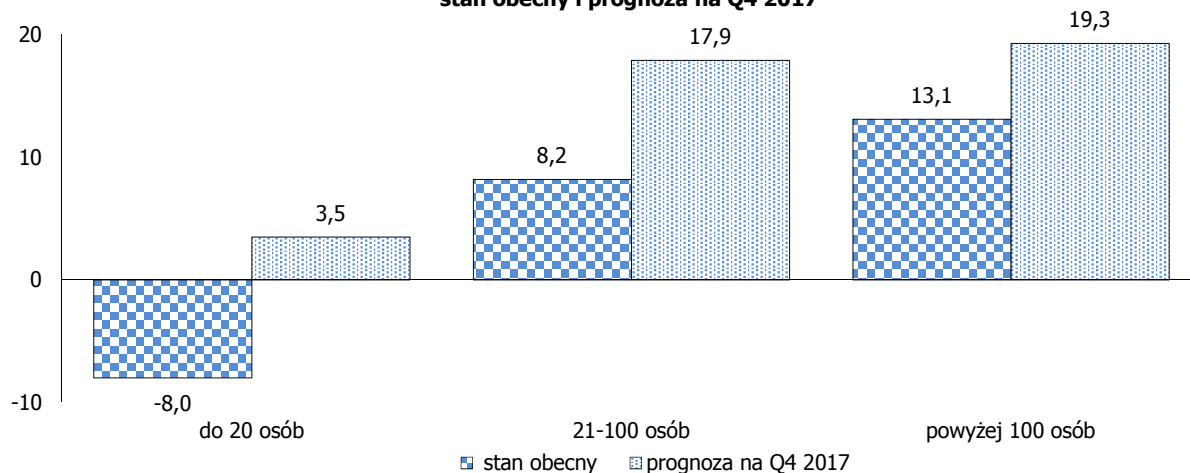
Sytuacja finansowa - składowe salda

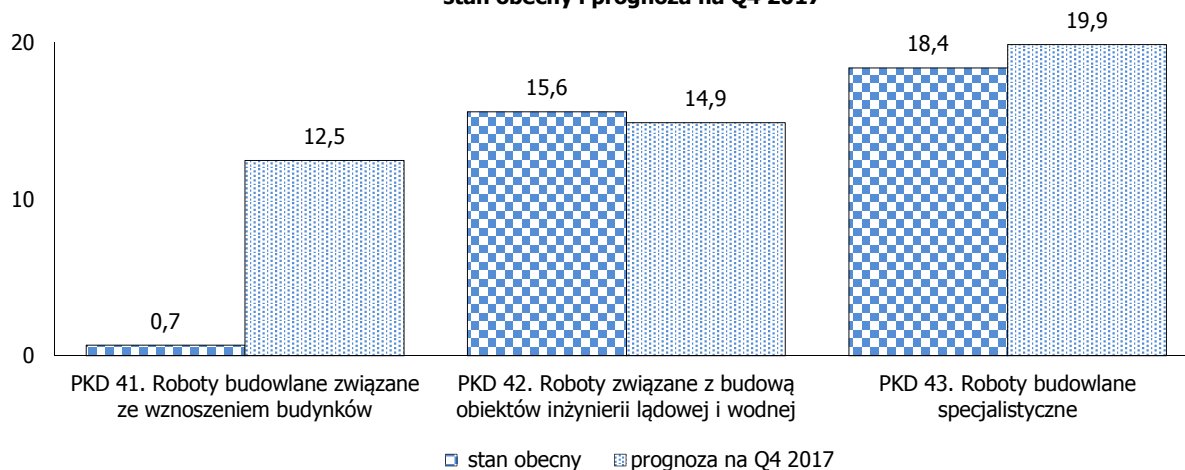
Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

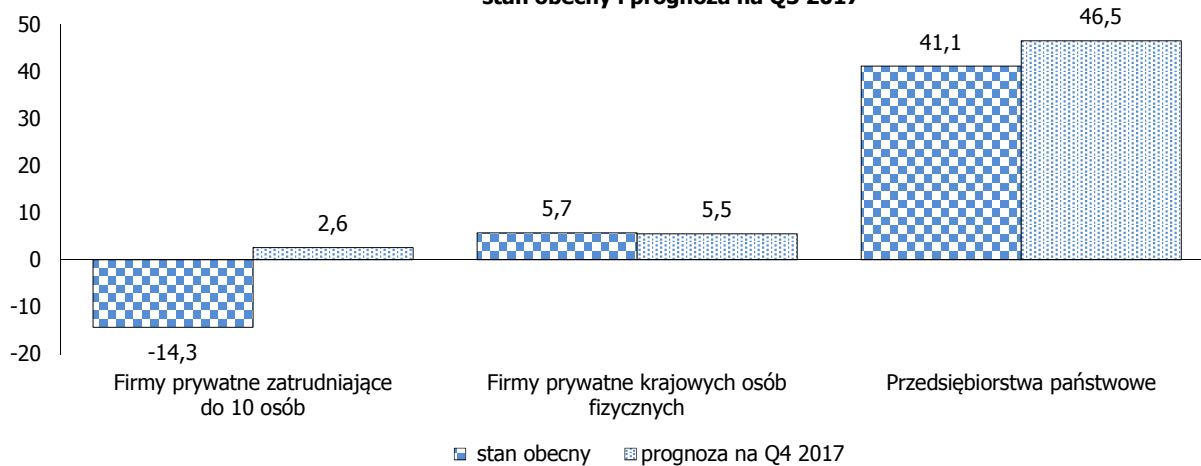
**Sytuacja finansowa wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

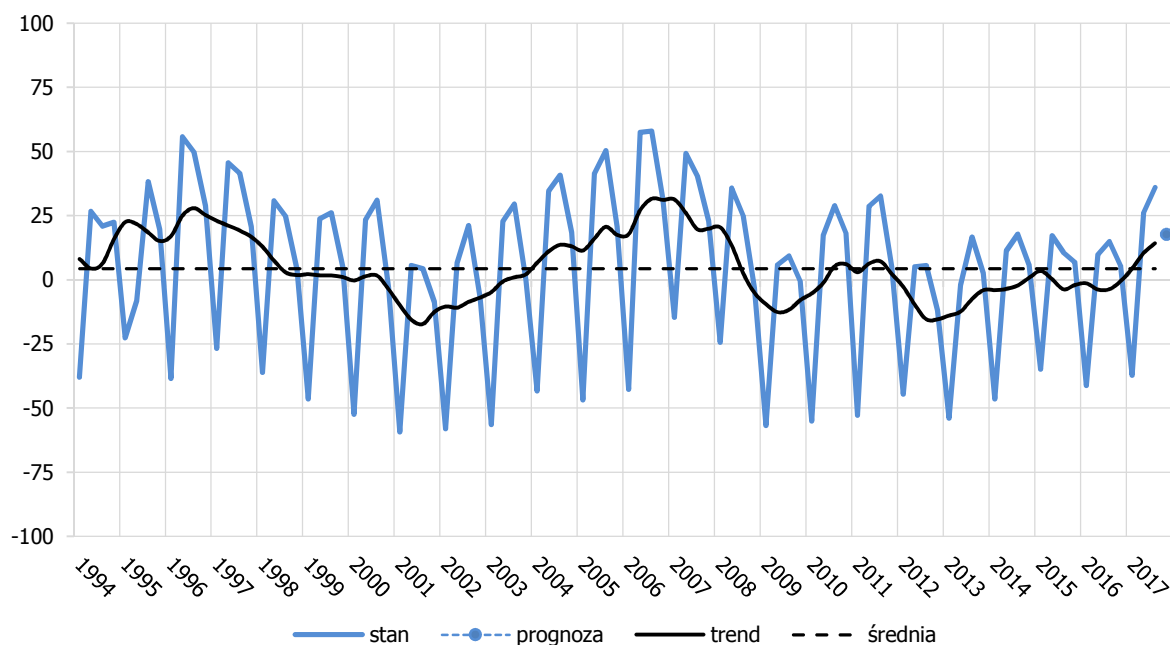
**Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Sytuacja finansowa wybranych grup zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q3 2017**

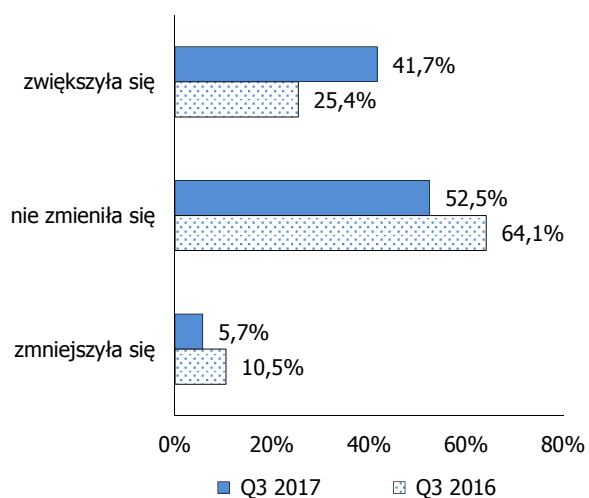

7. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

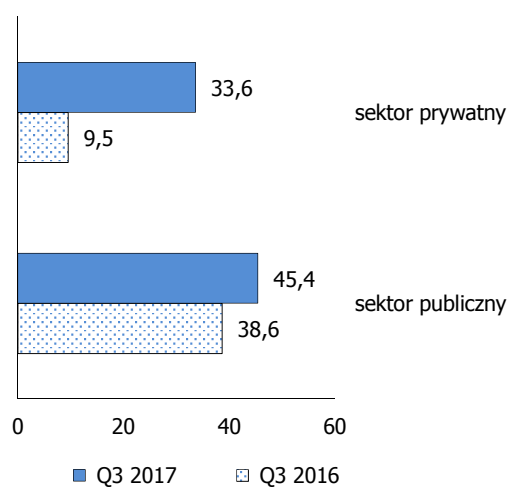

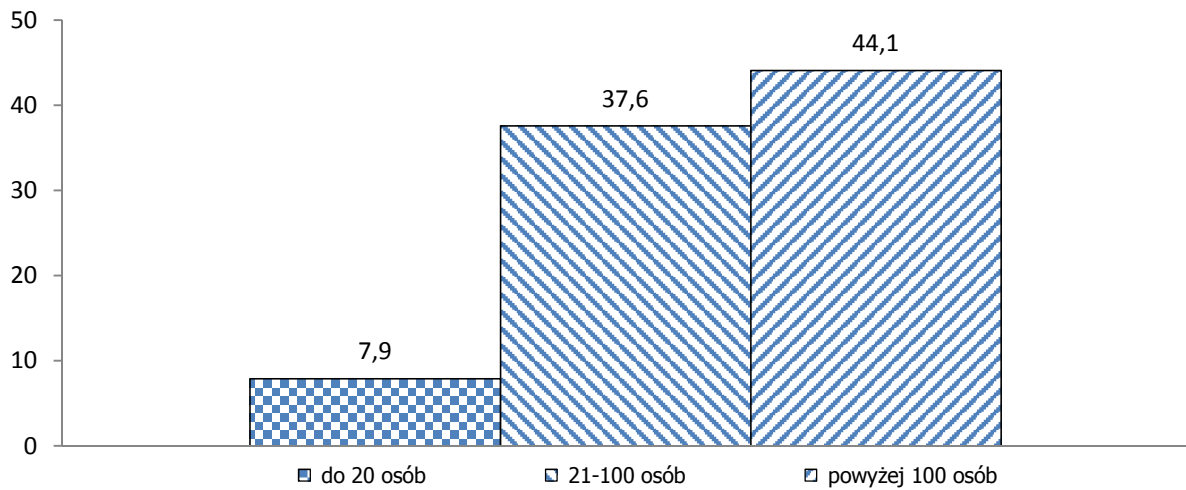
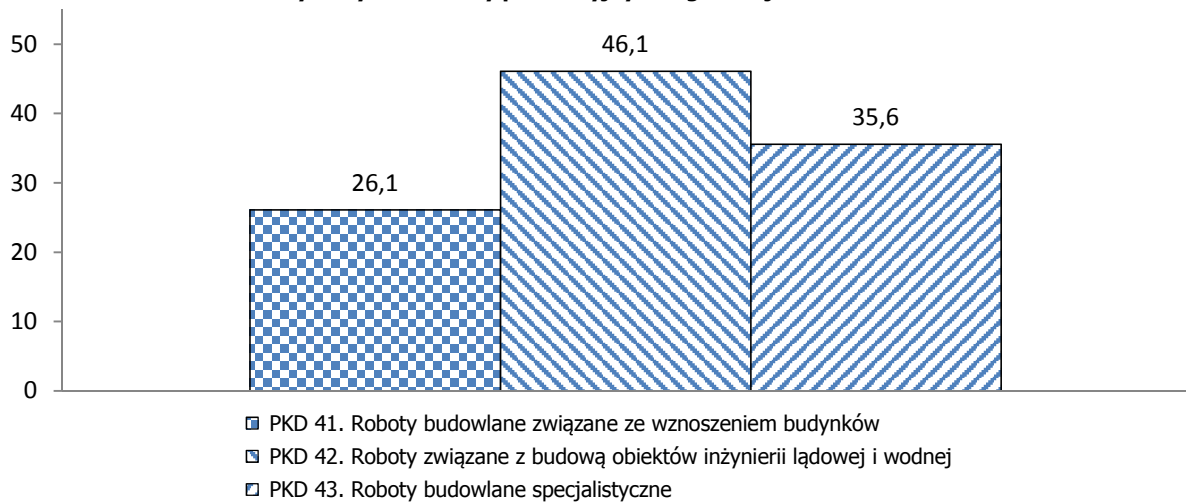
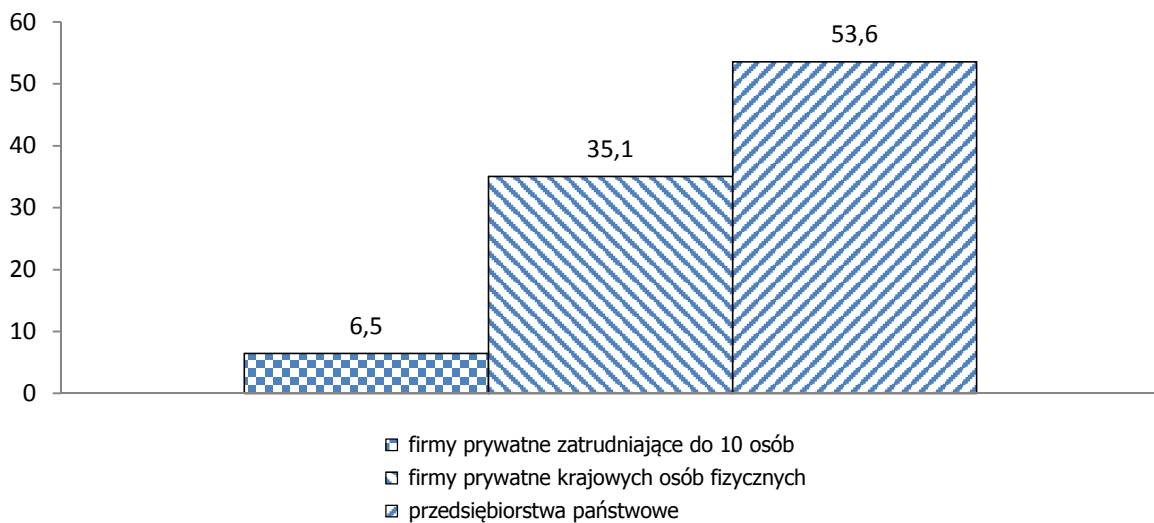
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	14.9	5.4	-37.3	26.2	36.0	
prognoza						17.7

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

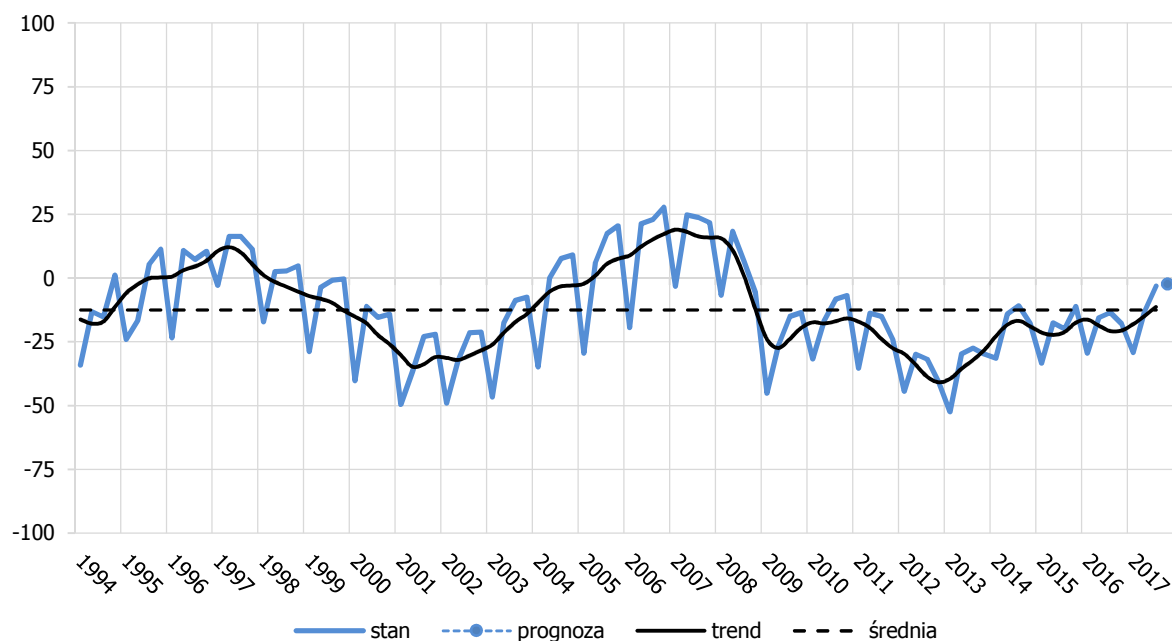

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

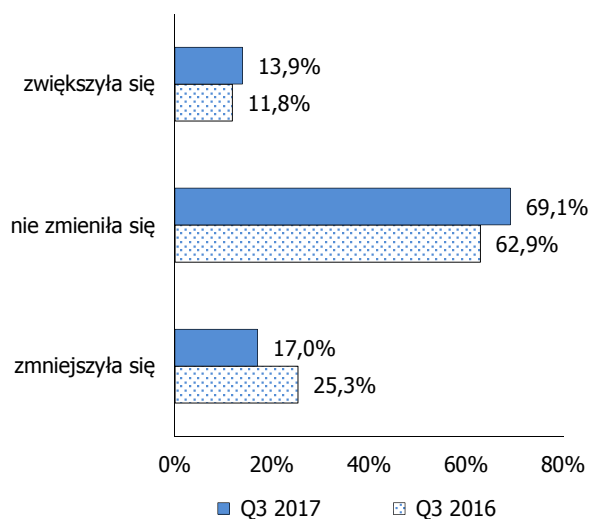
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg grup zatrudnienia**Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg rodzaju działalności****Wykorzystanie mocy produkcyjnych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

8. Nakłady inwestycyjne

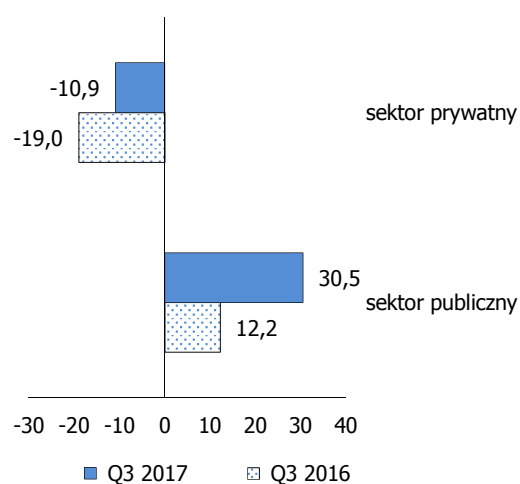

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.5	-17.9	-29.2	-13.0	-3.1	
prognoza						-2.4

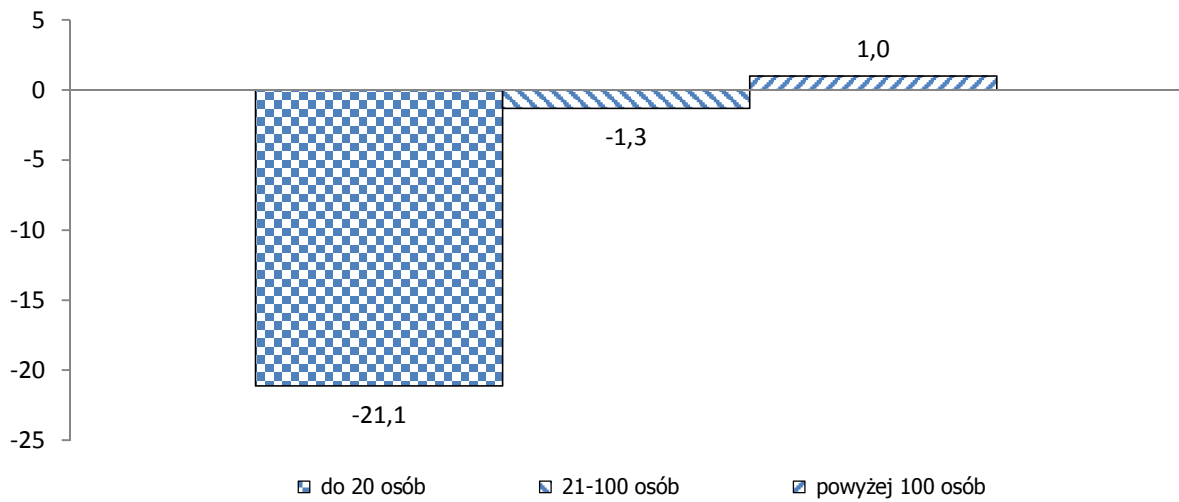
Nakłady inwestycyjne - składowe salda

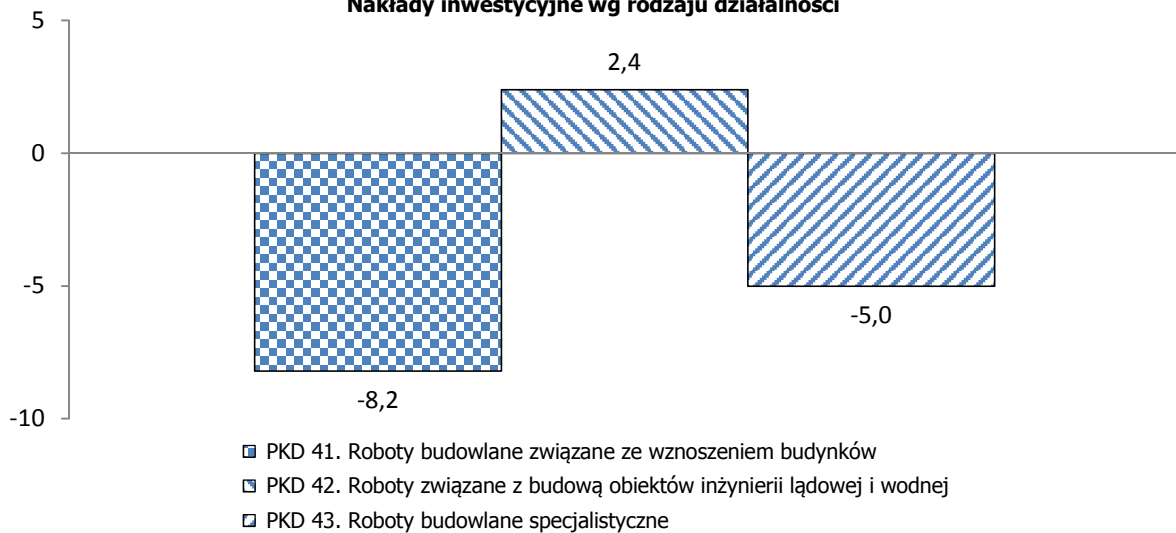
Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

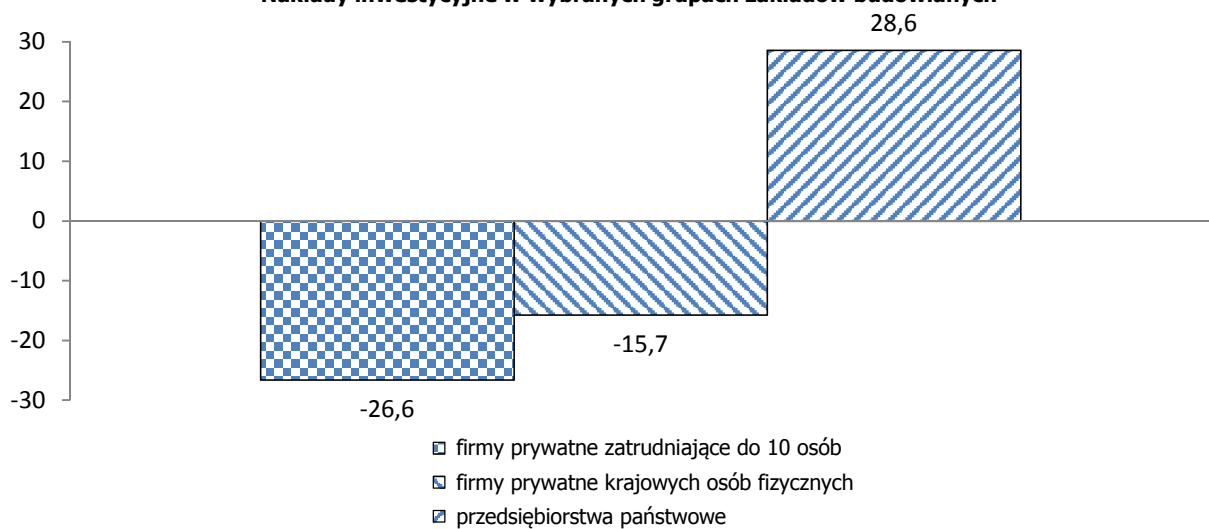
Nakłady inwestycyjne wg grup zatrudnienia

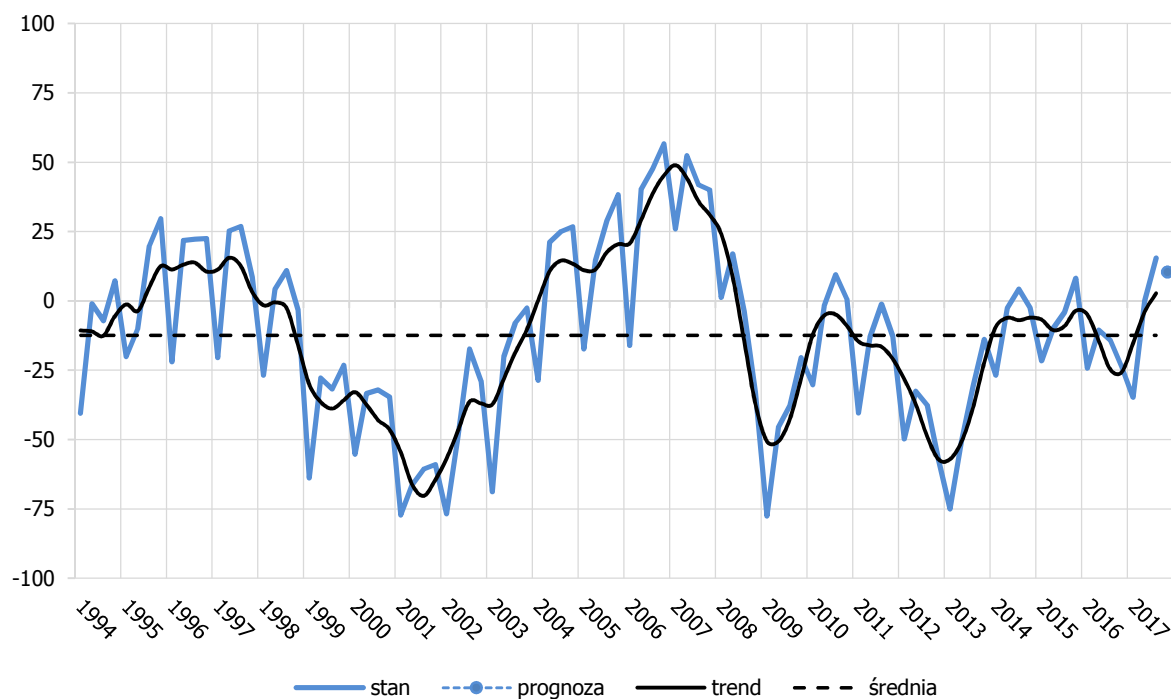
Nakłady inwestycyjne wg rodzaju działalności

Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów budowlanych

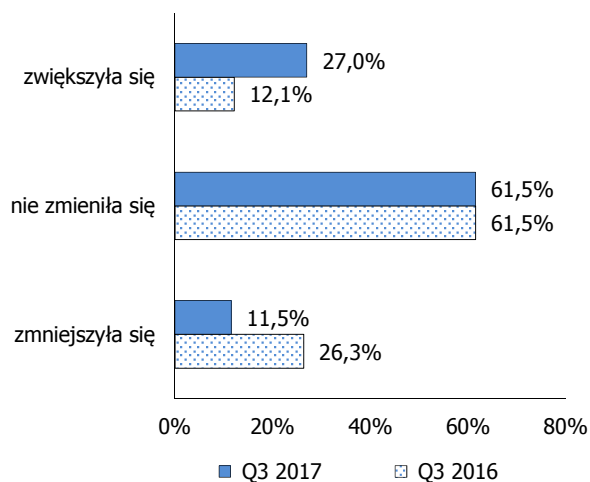

9. Ogólna sytuacja gospodarcza

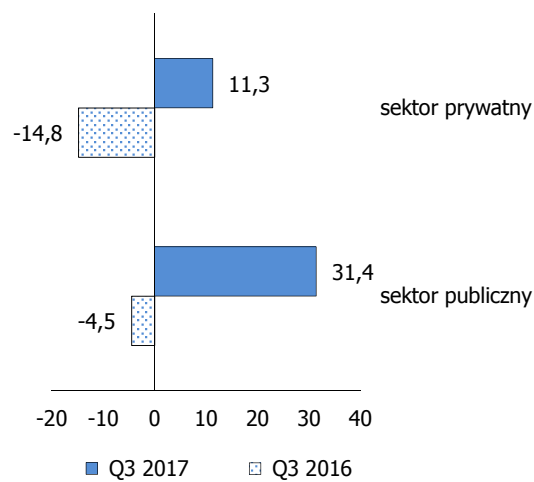

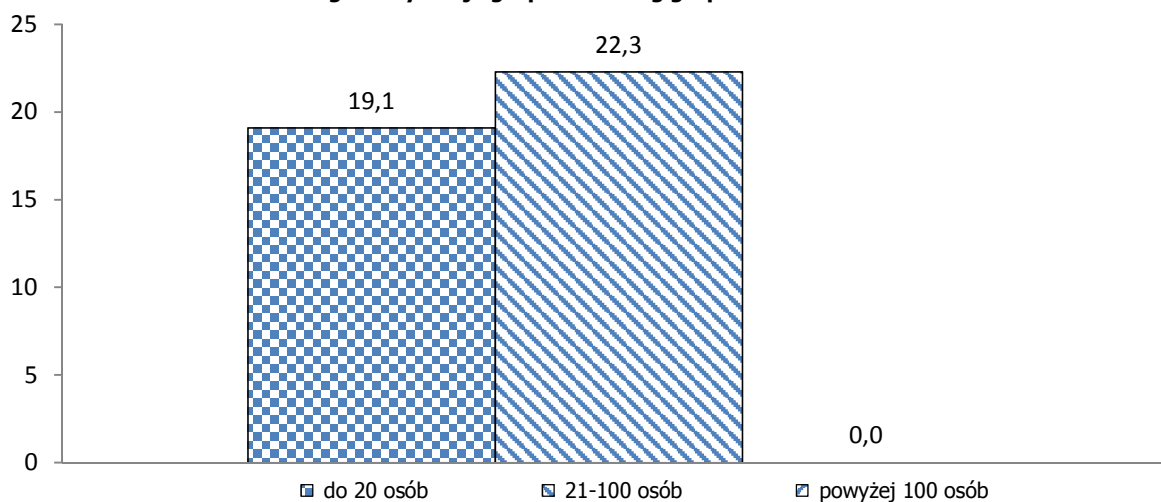
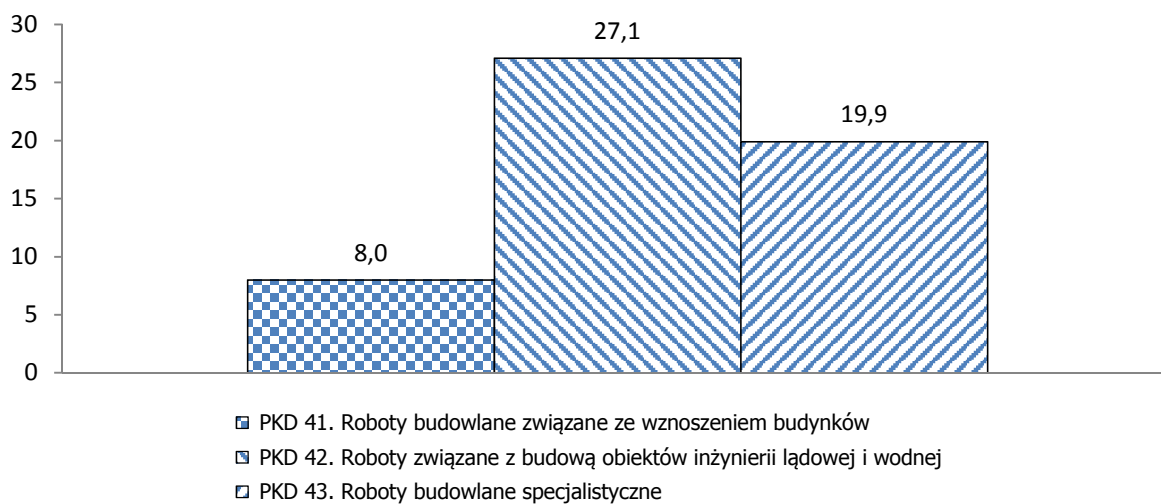
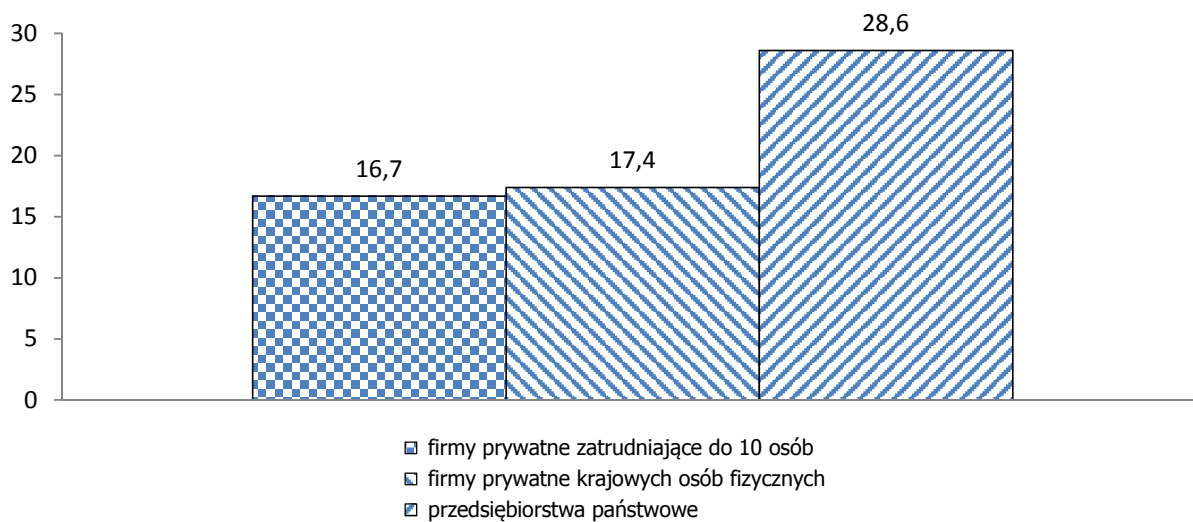
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-14.2	-23.7	-34.7	0.0	15.5	
prognoza						10.4

Ogólna sytuacja gospodarcza -
składowe salda

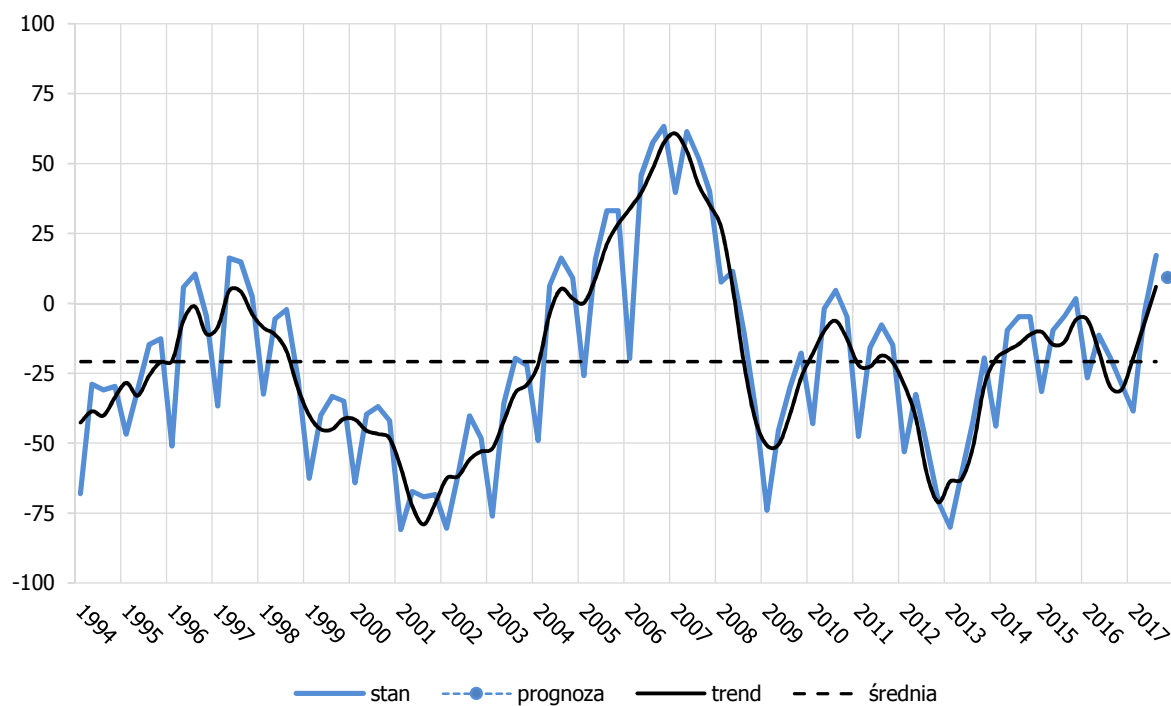

Ogólna sytuacja gospodarcza -
saldo wg sektorów własnościowych

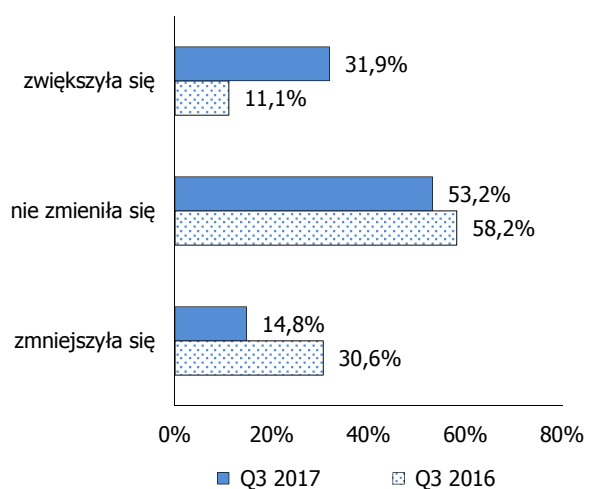
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia**Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności****Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych**

10. Sytuacja budownictwa

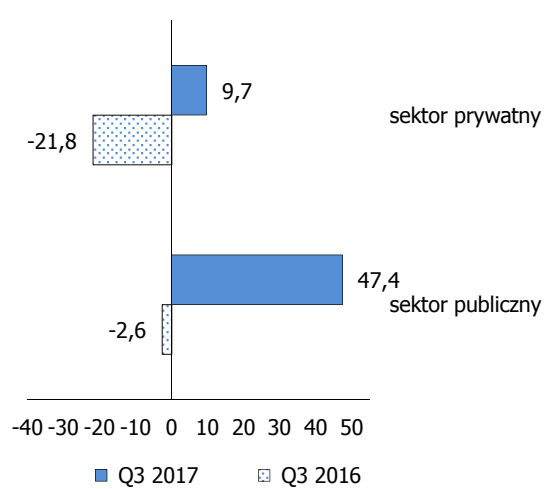

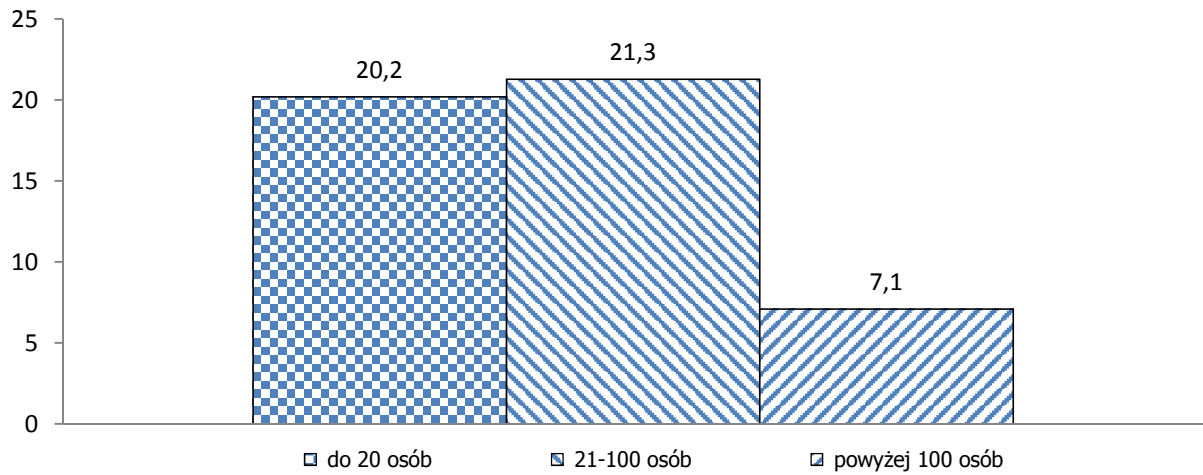
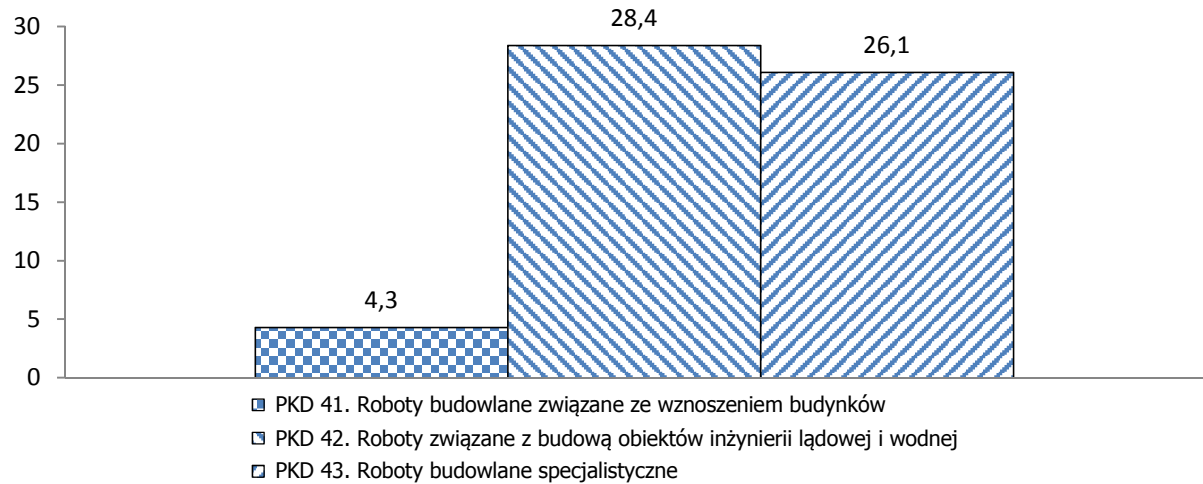
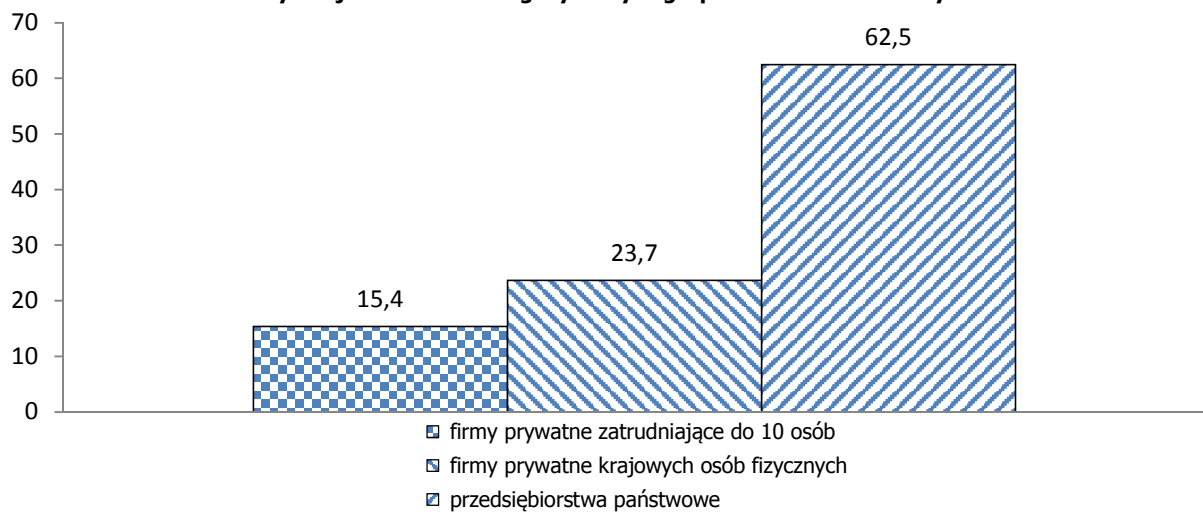
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-19.5	-29.0	-38.5	-2.8	17.1	
prognoza						9.2

**Sytuacja budownictwa -
składowe salda**

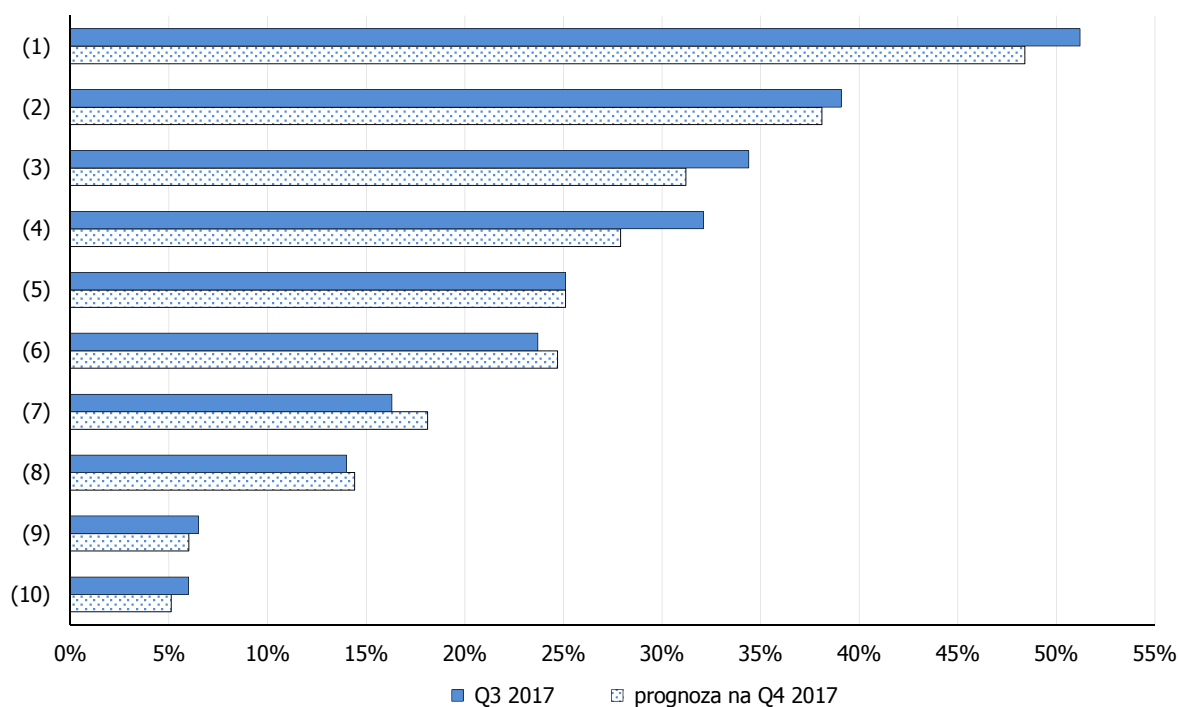

**Sytuacja budownictwa -
saldo wg sektorów własnościowych**

Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia**Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności****Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych**

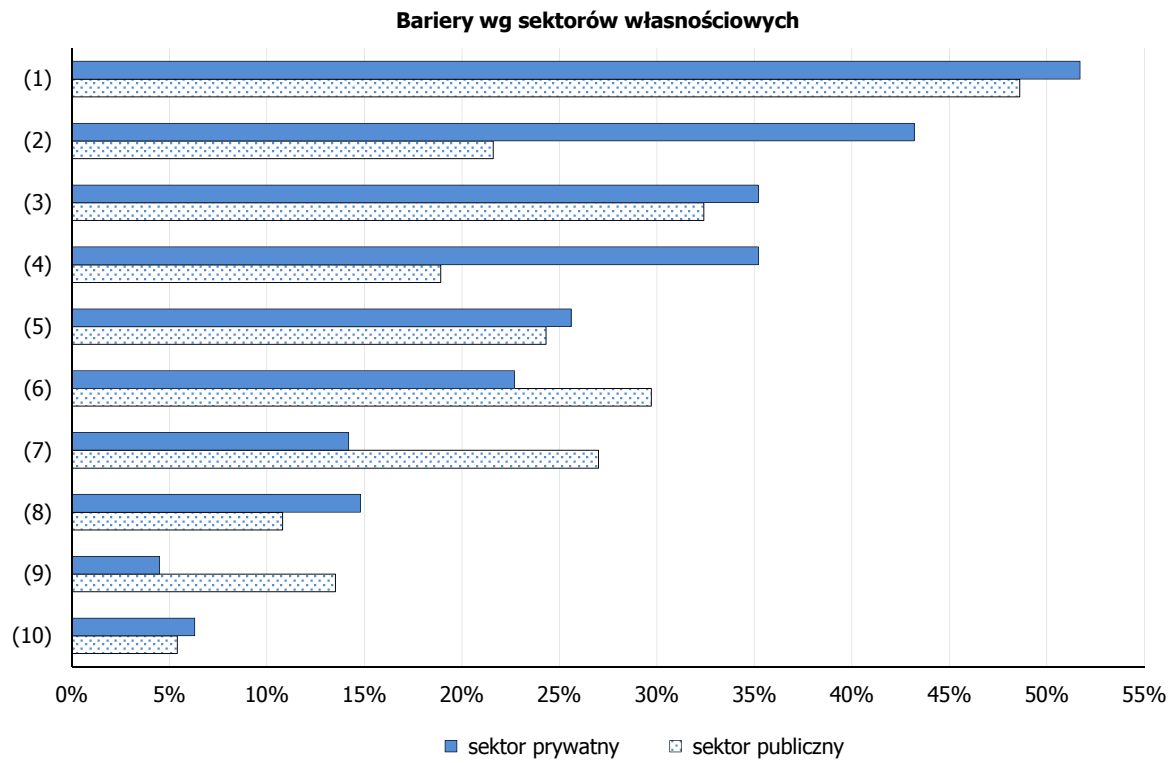
11. Bariery aktywności gospodarczej

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

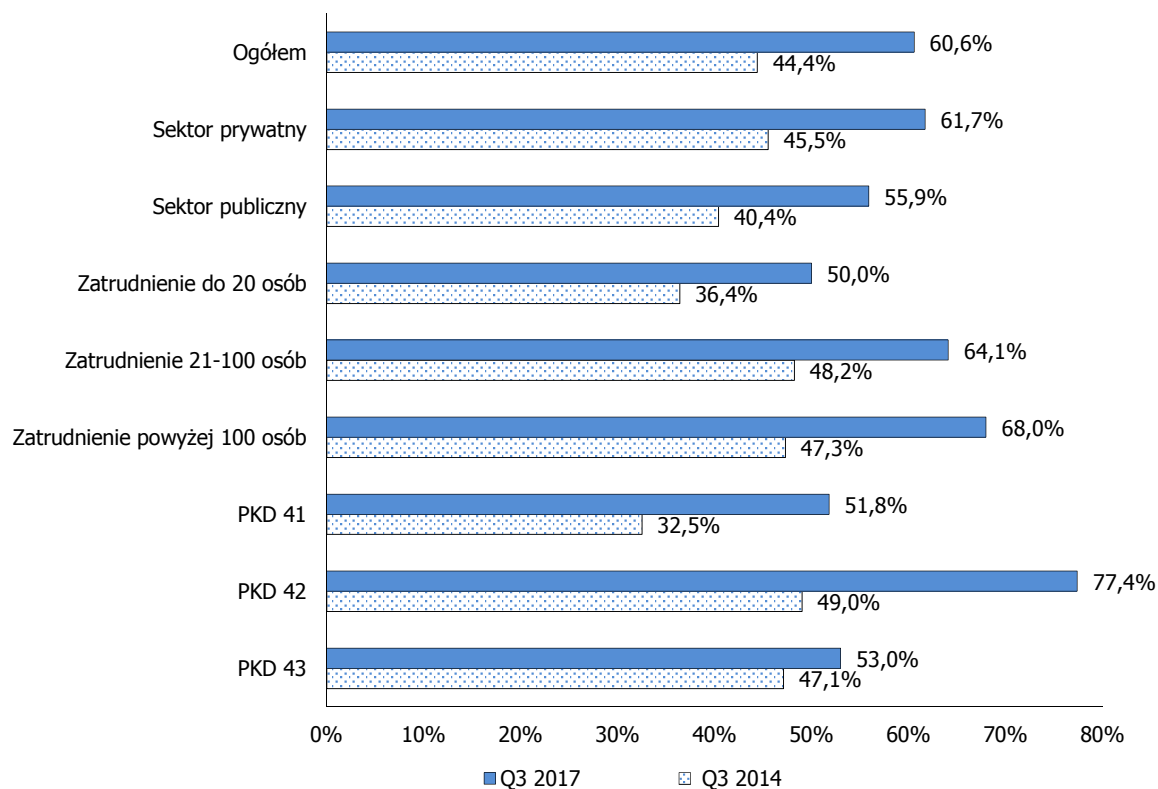
Q3 2017 w porównaniu z Q2 2017 (w punktach procentowych)

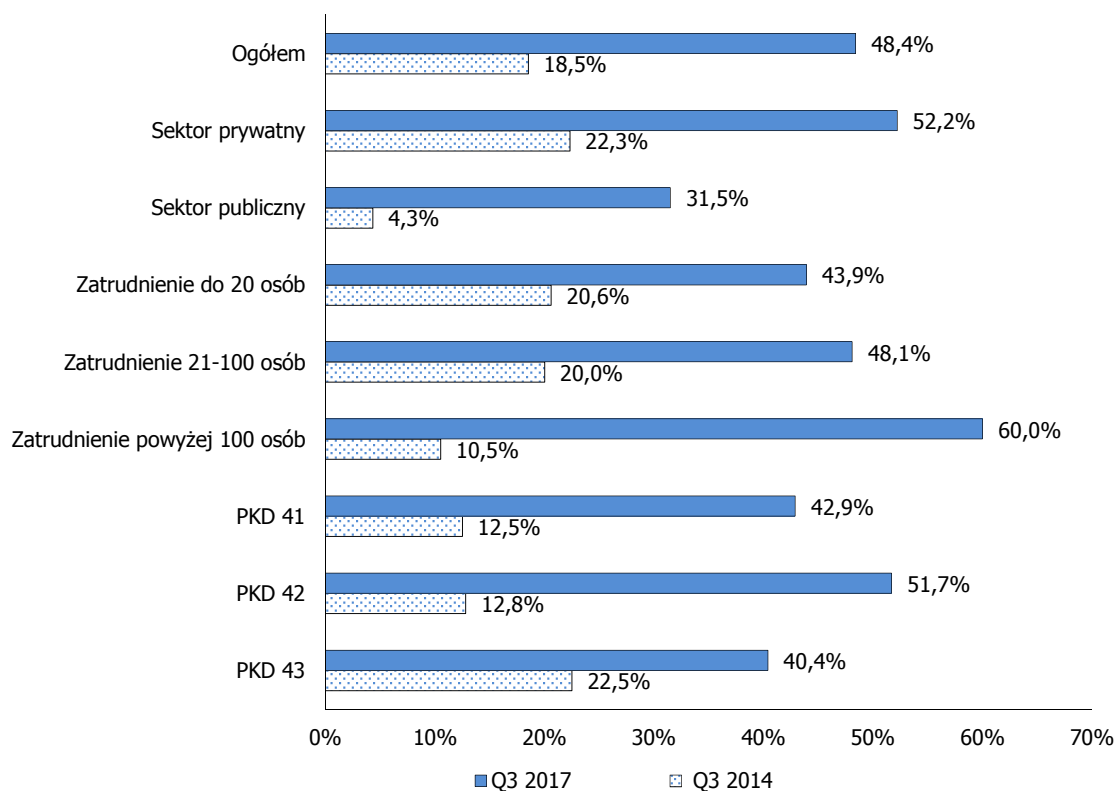

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2017 the construction confidence indicator (CCI) takes a value of 16.3, which is 13.3 points up in comparison to the figure of the 3rd quarter 2016. Current summer construction season is definitely better than in previous years. The level of CCI trend has increased significantly.

For most of the analyzed groups of companies, the construction confidence indicators are higher than in the third quarter of the previous two years. However, the situation of private and public enterprises varies considerably – the CCI of private and public sector amounts to 15.4 and 23.0 respectively.

The growing trend of the construction output has exceeded the average over the entire period of the survey. There is also a strong diversification between the analyzed groups of enterprises. For the private sector the production balance is almost twice lower than that of the public sector.

For about a year, the trend of construction services prices has been growing. The price increase is observed not only in the public sector, but also in the private sector, although the measure of price increase for private enterprises amounts to 7.2 and for public ones 25.2, compared to the total value of 11.6.

The current quarter is the first period since 2013 when significant improvement of the financial situation of the construction companies has been observed. For the first time since 2010, the trend of the assessment of own financial situation has reached the average level of all previous research periods. However, financial improvement is higher for public enterprises than for private ones. In the current quarter the total financial balance amounts to 7.7, for the public sector 32.0, and in the private sector 1.5.

In recent years the difficulty of employing suitably qualified workers in the construction industry has significantly increased. Currently 61% of enterprises report frequent or very strong difficulty in hiring high-skilled employees, while in the third quarter of 2014 such difficulties were reported by 44% of enterprises. The problem of hiring high-skilled employees is particularly acute among the engineering facilities enterprises (PKD 42), which is currently reported by 77% of the companies (by 49% three years ago). Frequent or very frequent difficulties in hiring low-skilled workers are faced by 48% of construction enterprises (by 19% in the 3rd quarter of 2014). This problem is particularly acute with respect to the enterprises employing more than 100 employees, which is reported by 60% of companies (three years ago – by 11%).

Compared to the previous quarter, significant changes in the barriers arrangement limiting the construction activity is observed. The percentage of enterprises experiencing problems with unstable law has increased by 10 percentage points and facing with high prices of raw materials and products – by 5 points. The percentage of enterprises experiencing the strong intra-industry competition and insufficient demand has decreased by 10 percentage points, and facing with excessive tax burdens – by 7 points.

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska, Ewa Ratuszny

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
III kwartał 2017**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 96

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-513 Warszawa, ul. Madalińskiego 6/8

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 96. W badaniu uczestniczyło 215 zakładów budowlanych. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	5
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
III.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	36

CONTENTS

I.	OVERVIEW OF THE SURVEY RESULTS	5
II.	DETAILED RESULTS	8
1.	CONFIDENCE INDICATOR	8
2.	SUMMARY OF BALANCES	13
3.	BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
1)	Production	14
2)	Total orders	16
3)	Export orders.....	18
4)	Prices	19
5)	Employment	21
6)	Financial situation	23
7)	Production capacity utilization	25
8)	Investment outlays	27
9)	General economic situation	29
10)	Situation in construction industry	31
11)	Barriers to business activity	33
III.	SUMMARY	36

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2017 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość 16,3, większą o 1,9 punktu w porównaniu do poprzedniego kwartału i o 13,3 punktu w stosunku do III kwartału ubiegłego roku. Tegoroczny sezon letni w budownictwie był zdecydowanie korzystniejszy niż w latach poprzednich. Znacznie zwiększył się poziom trendu wskaźnika koniunktury.

W przeważającej części analizowanych grup zakładów wskaźniki koniunktury są znacznie wyższe niż w III kwartale rok i dwa lata temu. Jednak sytuacja firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych znacznie się różni - wskaźniki sektora prywatnego i publicznego wynoszą odpowiednio 15,4 i 23,0. Największy wskaźnik, równy 31,8, występuje w grupie przedsiębiorstw komunalnych. W innych grupach sektora publicznego wskaźniki także przyjmują wysokie wartości: 26,6 w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych po 1989 roku, 25,7 przy zatrudnieniu ponad 100 pracowników i 22,1 przy zatrudnieniu do 100 pracowników. Jedyne ujemne w tej edycji badania wskaźniki, wynoszące -2,9, występują w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych przed lub w 1989 roku.

Podobnie jak w poprzednich okresach wyraźne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Najwyższe wskaźniki występują w regionach południowo-zachodnim i południowym (odpowiednio równe 31,2 i 20,3), najniższe zaś w regionie wschodnim, równy tylko 10,5.

2. Rosnąca funkcja trendu produkcji przekroczyła wartość średnią z całego okresu niniejszego badania. Obecne saldo produkcji jest równe 38,3, ma więc wartość większą o 22,1 punktu niż w III kwartale ubiegłego roku.

Pod względem wielkości produkcji pomiędzy analizowanymi grupami zakładów nadal występuje duże zróżnicowanie. W sektorze prywatnym saldo produkcji wynosi 33,5, jest więc niemal dwukrotnie mniejsze niż w sektorze publicznym, dla którego wynosi 63,3.

Na wciąż duże zróżnicowanie wskazuje klasyfikacja według rodzaju działalności. W grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) saldo jest bardzo wysokie i równe 69,9, w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) wynosi 34,3, a w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) ma wartość 26,2. Warto jednak zauważyć, że w poprzednim kwartale saldo grupy PKD 41 było mniejsze od PKD 42 o ponad 60 punktów, natomiast obecnie ta różnica zmniejszyła się do 44 punktów.

3. W porównaniu z poprzednim kwartałem w portfelach zakładów budowlanych jest znacznie więcej zamówień, zarówno krajowych, jak eksportowych. Utrzymuje się rosnący trend zamówień w ujęciu ogółem, nieznacznie zmniejszył się poziom trendu zamówień eksportowych.

Pod względem zamówień znacznie lepsza sytuacja nadal panuje w sektorze publicznym niż prywatnym. Saldo zamówień ogółem wynosi 44,7 dla sektora publicznego i 29,4 dla prywatnego, dla przedsiębiorstw państwowych 55,4, a dla firm będących własnością krajowych osób fizycznych 33,4.

W grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) saldo zamówień jest w tej edycji badania dodatnie i równe 26,5. Zatem, w tej grupie nastąpił wzrost salda w porównaniu do poprzedniego kwartału aż o 49 punktów.

4. Od około roku trend cen usług budowlanych jest rosnący. Obecnie wzrost cen obserwuje się nie tylko w sektorze publicznym, lecz również prywatnym, chociaż miarą podwyżek cen w firmach prywatnych jest saldo równe 7,2, a w przedsiębiorstwach publicznych aż 25,2, wobec salda w ujęciu ogółem przyjmującego wartość 11,6.

Pod względem wzrostu cen zakłady budowlane są bardzo zróżnicowane. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników saldo cen wynosi 1,1, a przy zatrudnieniu 21-100 pracowników oraz ponad 100 pracowników salda wynoszą odpowiednio 12,2 i 14,6. W grupie firm prywatnych będących własnością krajowych osób fizycznych saldo jest równe 1,2, a w grupie przedsiębiorstw państwowych 42,9.

5. Bieżący kwartał jest pierwszym od 2013 roku okresem wyraźnej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych. Po raz pierwszy od 2010 roku trend ocen własnej sytuacji finansowej osiągnął poziom średni ze wszystkich dotychczasowych okresów badania.

Jednak poprawa finansowa w znacznie większym stopniu dotyczy przedsiębiorstw publicznych niż firm prywatnych. W bieżącym kwartale saldo finansowe w ujęciu ogółem wynosi 7,7, w sektorze publicznym 32,0, a w sektorze prywatnym tylko 1,5. Najlepiej oceniają swą sytuację finansową przedsiębiorstwa państwowe (saldo 41,1), negatywnie natomiast zakłady zatrudniające do 20 osób (saldo -8,0), w szczególności firmy prywatne zatrudniające do 10 osób (saldo -14,3). Na tle pozostałych grup również grupa zakładów zajmujących się robotami związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41) nisko ocenia swą sytuację finansową (saldo 0,7).

W nadchodzącym kwartale można oczekiwać dalszej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych (prognozowane saldo wynosi 16,6), w większym jednak stopniu w grupie zakładów sektora publicznego (prognoza 23,4) niż prywatnego (prognoza 15,2).

6. Obecne saldo zatrudnienia w ujęciu ogółem wynosi 13,3, jest więc o 11,7 punktów wyższe niż w III kwartale przed rokiem. W sektorze prywatnym i publicznym salda zatrudnienia wynoszą odpowiednio 12,2 oraz 19,3. Trend zatrudnienia w budownictwie jest rosnący.

Podobnie jak w poprzednim kwartale jedyną grupą zakładów, w której stwierdza się spadek zatrudnienia (saldo -1,4) jest grupa zakładów zajmujących się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41).

7. W ostatnich latach w budownictwie istotnie zwiększyły się trudności z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Obecnie 60,6% zakładów stwierdza częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach, podczas gdy w III kwartale 2014 roku takie trudności dotyczyły 44,4% zakładów. Problem wykwalifikowanych pracowników jest szczególnie poważny w grupie zakładów budujących obiekty inżynieryjne (PKD 42), w której obecnie aż 77,4% zakładów ma takie trudności, wobec 49,0% trzy lata temu. Pod tym względem relatywnie najlepiej jest w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób, w której trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach dotyczą obecnie 50,0% zakładów (trzy lata temu 36,4%).

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach występują obecnie w 48,4% zakładów budowlanych, a trzy lata temu tylko w 18,5% zakładów. Ten problem jest najbardziej dotkliwy w grupie zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 pracowników, w której dotyczy 60,0% zakładów (trzy lata temu 10,5%), a relatywnie najmniej dotkliwy w grupie przedsiębiorstw publicznych - obecnie 31,5%, trzy lata temu 4,3%.

8. Saldo inwestycji w ujęciu ogółem jest nadal ujemne i wynosi -3,1, w sektorze prywatnym jest równe -10,9, w publicznym zaś ma dodatnią wartość 30,5. W większości analizowanych grup zakładów salda inwestycji są ujemne. Dodatnie salda występują w grupach: przedsiębiorstw państwowych (saldo 28,6), zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (saldo 2,4) oraz zatrudniających powyżej 100 osób (saldo 1,0).

Prognozy na nadchodzący kwartał nie pozwalają oczekiwać poprawy w zakresie nakładów inwestycyjnych. Prognozowane salda inwestycji są dodatnie jedynie dla przedsiębiorstw państwowych oraz zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej.

9. Od ostatniego kwartału 2016 roku obserwuje się rosnący trend ocen, formułowanych przez firmy budowlane w odniesieniu do ogólnej sytuacji gospodarczej. Obecnie saldo ocen w ujęciu ogółem jest równe 15,5, w sektorze prywatnym wynosi 11,3, w publicznym 31,4. Salda oceny gospodarki są dodatnie dla wszystkich analizowanych grup zakładów z jednym wyjątkiem - grupy zakładów zatrudniających powyżej 100 osób, dla której saldo wynosi 0,0.

Prognoza oceny ogólnej sytuacji gospodarczej na nadchodzący kwartał także jest optymistyczna. Prognozowane salda wynoszą: w ujęciu ogółem 10,4, w sektorze prywatnym 6,6 i publicznym 27,5.

10. Trend ocen sytuacji panującej w budownictwie również jest rosnący od ostatniego kwartału minionego roku. Saldo ocen budownictwa w ujęciu ogółem jest równe 17,1, w sektorze prywatnym wynosi 9,7, a w publicznym aż 47,4. We wszystkich analizowanych grupach zakładów budowlanych salda oceny własnej branży są dodatnie. Wyraźnie niższe oceny branży budowlanej pochodzą z grup zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków PKD 41 (saldo 4,3) oraz zakładów zatrudniających ponad 100 pracowników (saldo 7,1).

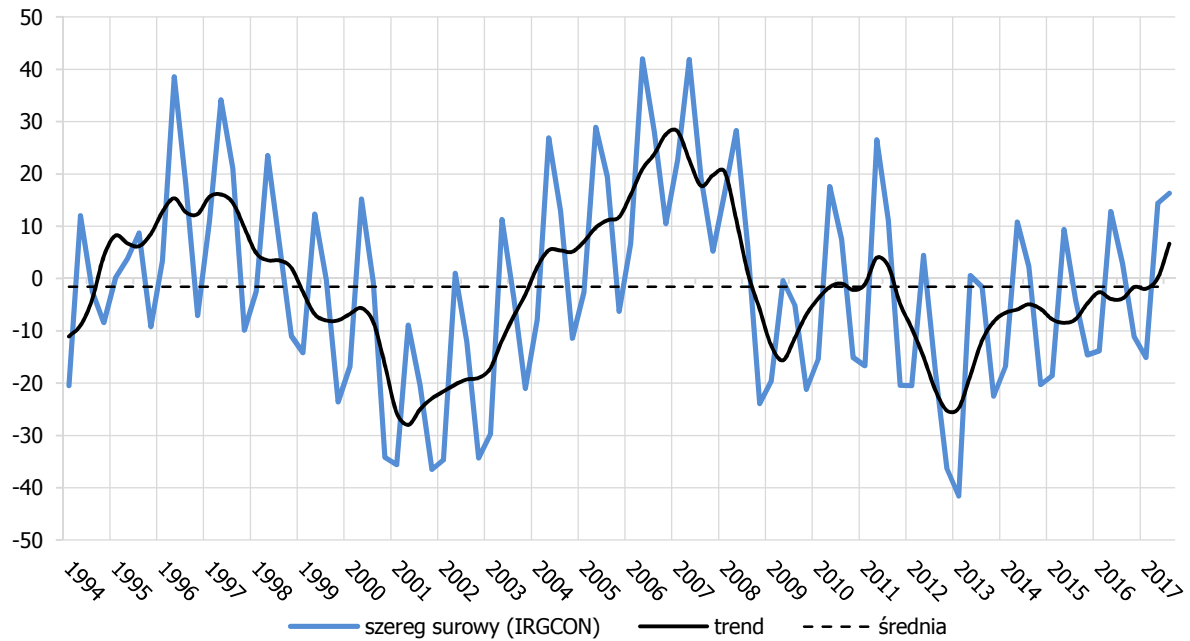
Prognozy sytuacji budownictwa na nadchodzący kwartał są podobne do prognoz dla gospodarki. Prognozowane saldo ocen budownictwa wynosi w ujęciu ogółem 9,2, w sektorze prywatnym 5,7 i publicznym 25,2.

11. W porównaniu z poprzednim kwartałem nastąpiły istotne zmiany w układzie barier, ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych. O 10,0 punktów procentowych zwiększył się odsetek zakładów mających problemy z powodu niestabilnych przepisów prawnych (obecnie 34,4%, w poprzednim kwartale 24,4%) i o 5,0 punktów - z powodu wysokich cen surowców i materiałów (obecnie 25,1, poprzednio 20,1%). Zmniejszył się natomiast odsetek zakładów odczuwających dotkliwość barier: silnej konkurencji o 9,8 punktu, niskiego popytu o 10,4 punktu i nadmiernych obciążeń podatkowych o 7,2 punktu.

Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale wszystkie analizowane bariery – z wyjątkiem niskiego popytu, niekorzystnej pogody oraz trudności z uzyskaniem kredytu - będą dla nich dotkliwe w mniejszym lub co najwyżej takim samym stopniu jak obecnie.

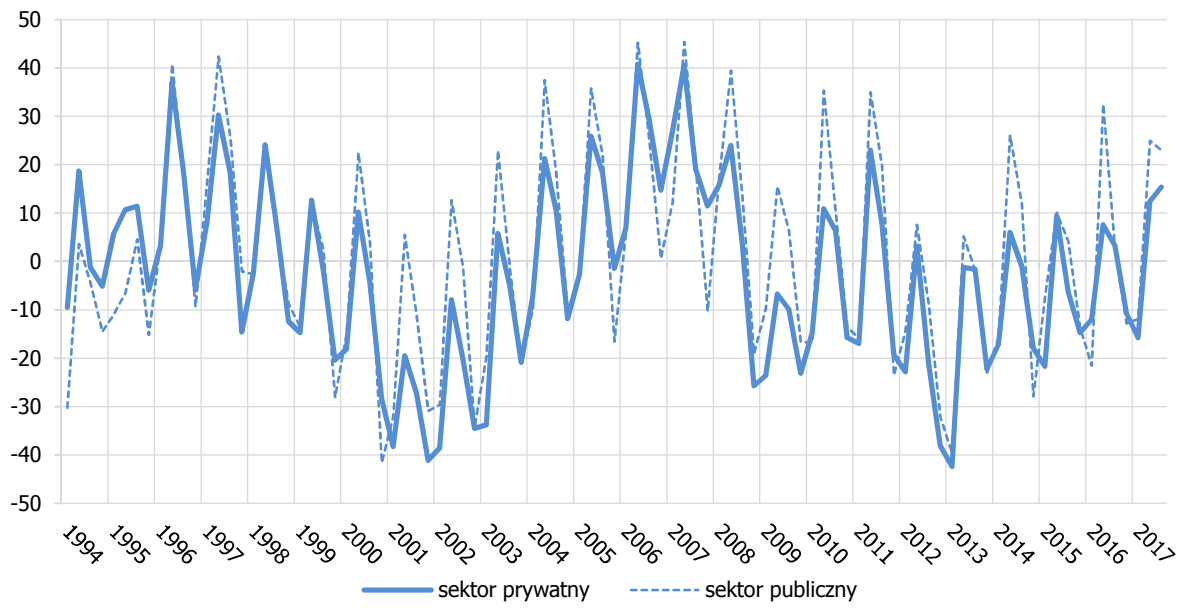
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

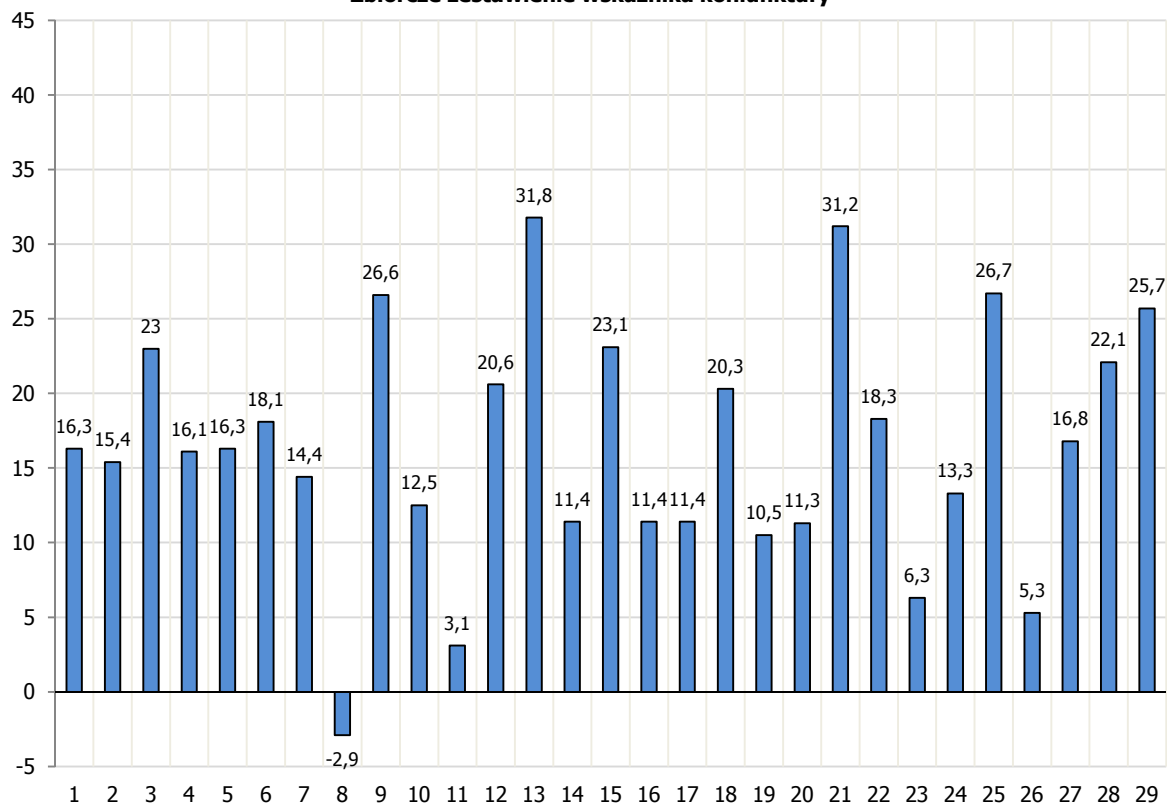
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
a. Zamówienia ogółem - stan	13.3	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8
b. Zatrudnienie - prognoza	12.3	-6.5	-25.2	9.9	8.4	0.7
Wskaźnik koniunktury (IRGCON) = (a+b)/2	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

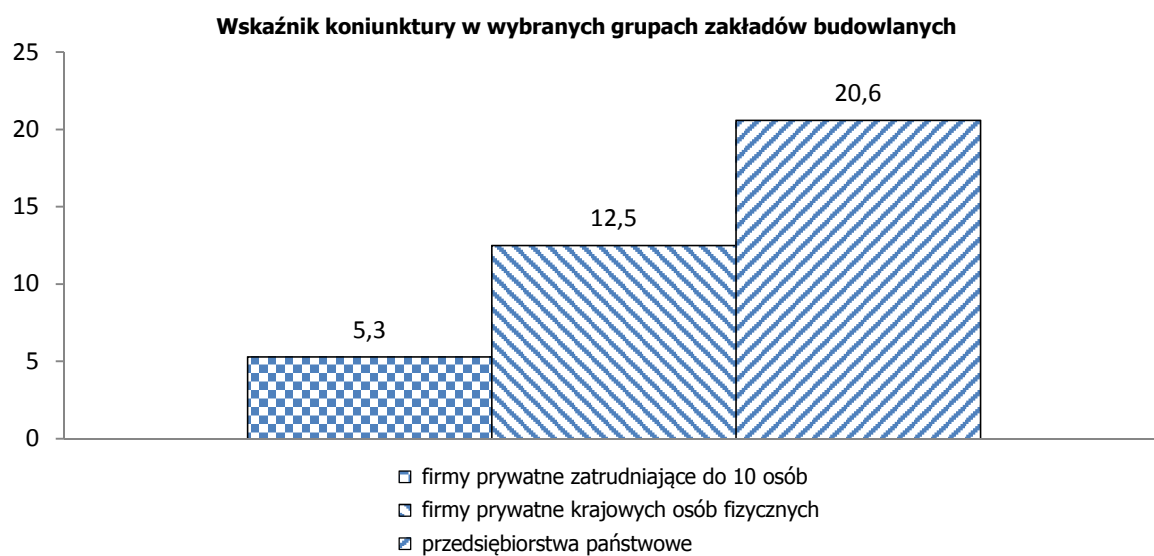
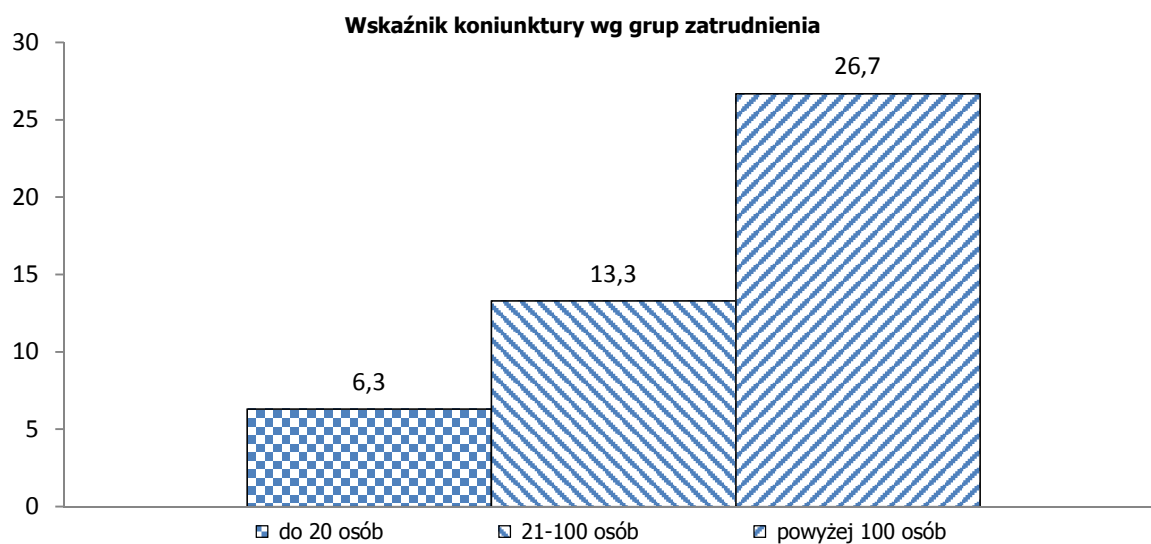

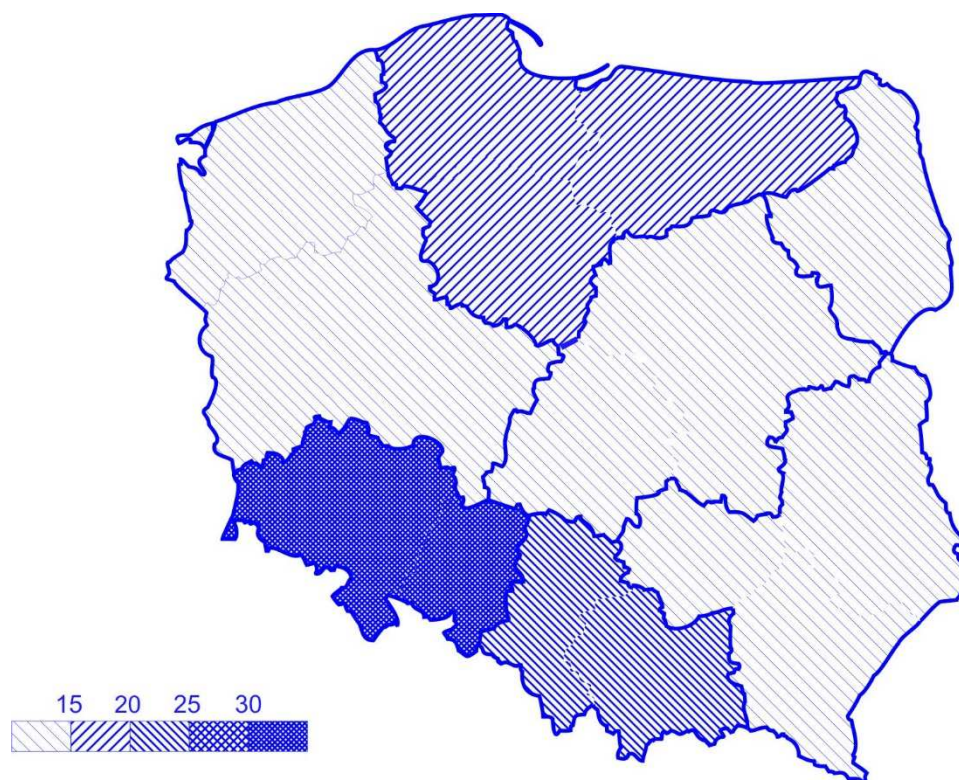
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
Wskaźnik koniunktury (IRGCON)	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	7.6	3.3	-10.7	-15.8	12.4	15.4
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	32.5	2.7	-12.8	-11.9	25.0	23.0

Zbiorcze zestawienie wskaźnika koniunktury

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD2007 – Dział 41
15. PKD2007 – Dział 42
16. PKD2007 – Dział 43
17. Region centralny
18. Region południowy
19. Region wschodni
20. Region północno-zachodni
21. Region południowo-zachodni
22. Region północny
23. Zatrudnienie do 20 osób
24. Zatrudnienie 21–100 osób
25. Zatrudnienie pow. 100 osób
26. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
28. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
29. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

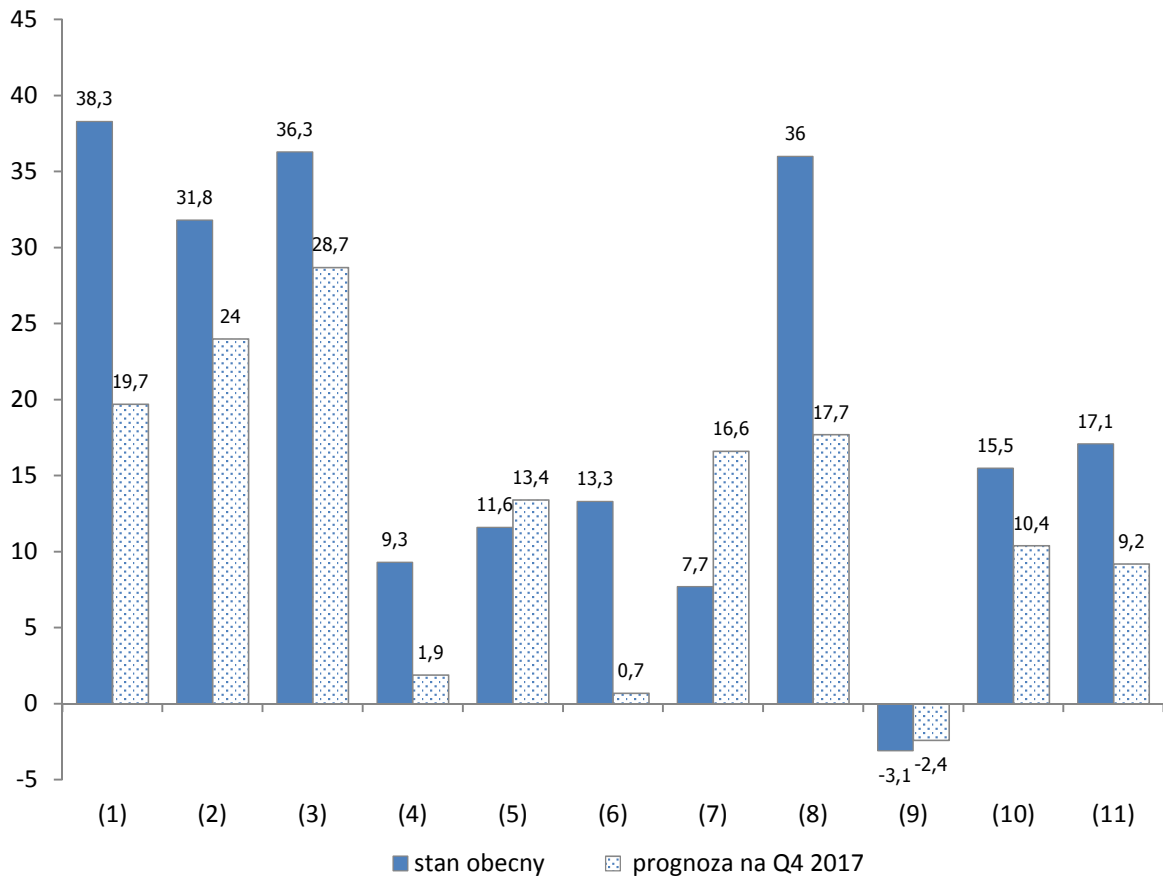

1. Region centralny	11,4
2. Region południowy	20,3
3. Region wschodni	10,5
4. Region północno-zachodni	11,3
5. Region południowo-zachodni	31,2
6. Region północny	18,3

*) Podział na regiony według klasyfikacji NUTS1

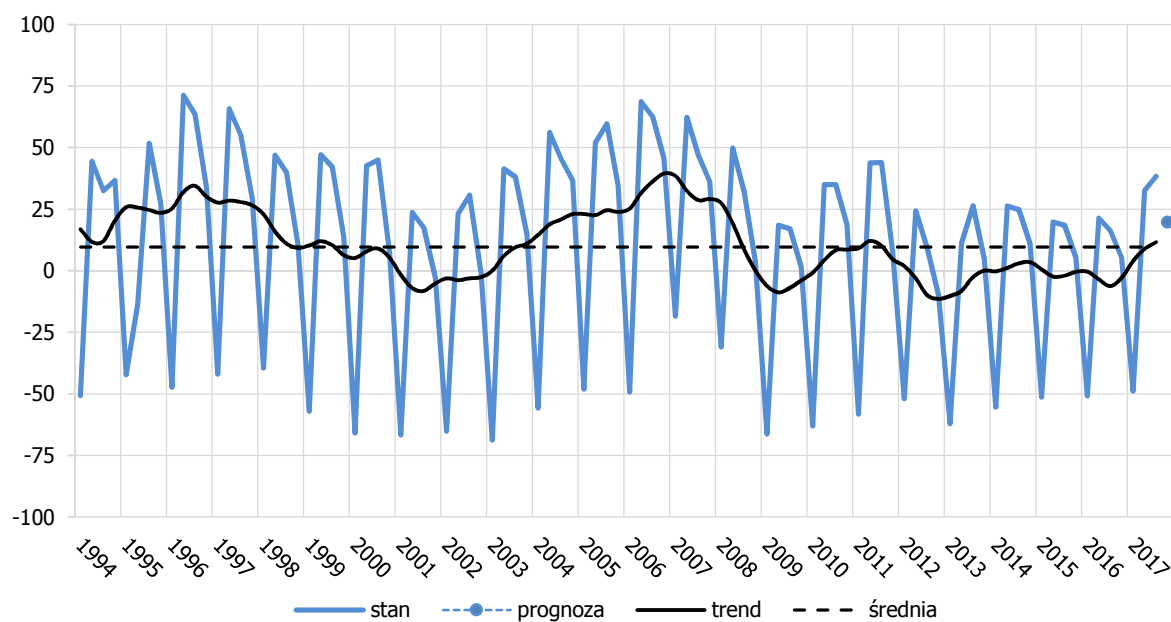
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

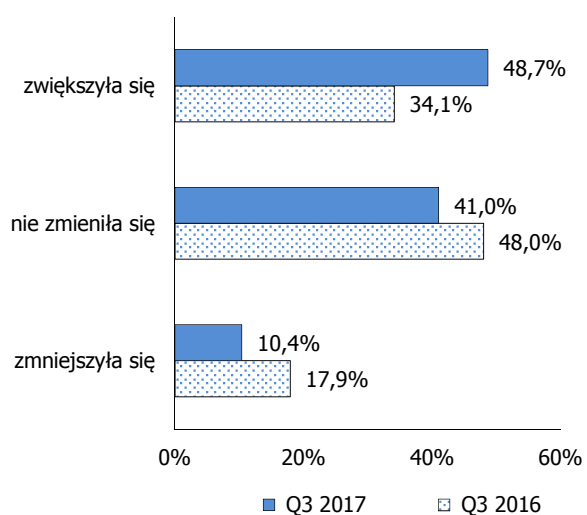
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

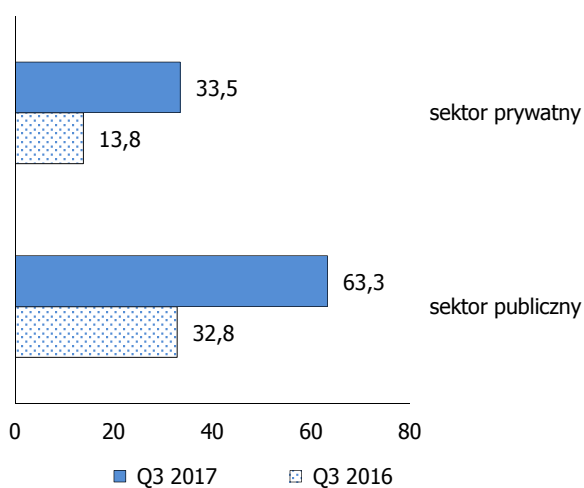

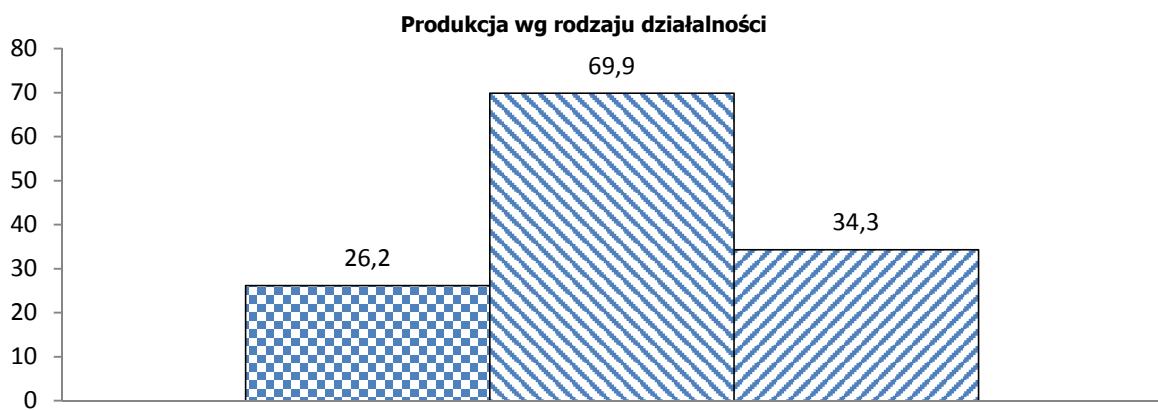
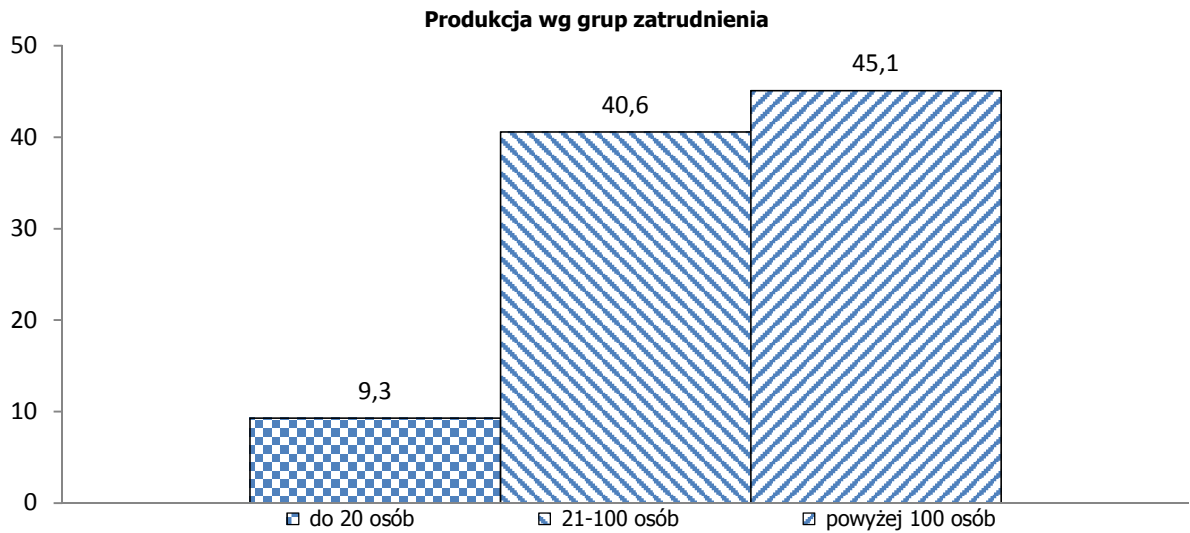
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	16.2	5.3	-48.9	32.6	38.3	
prognoza						19.7

Produkcja - składowe salda

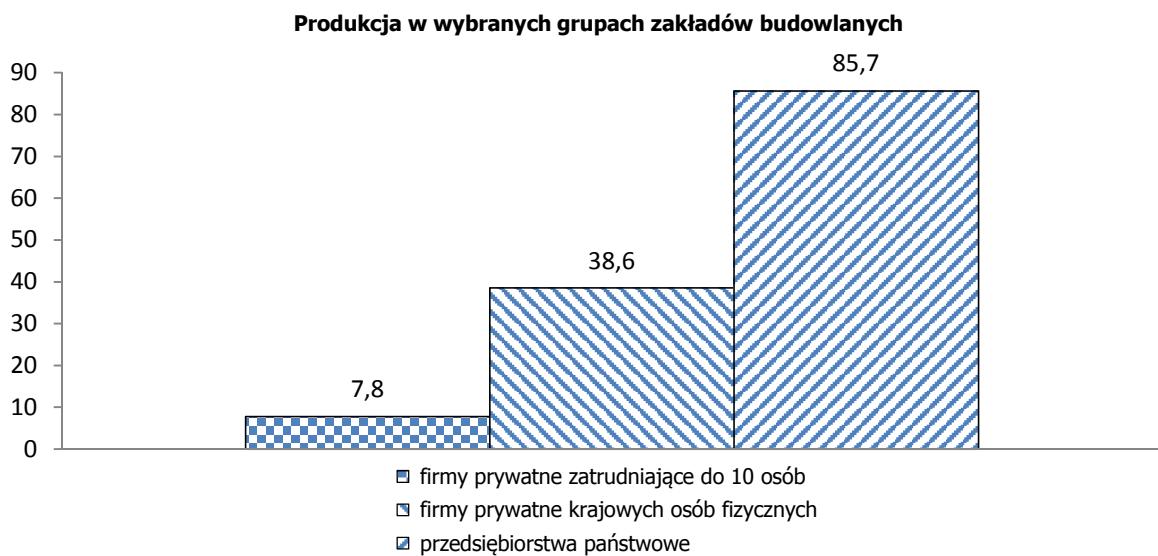

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

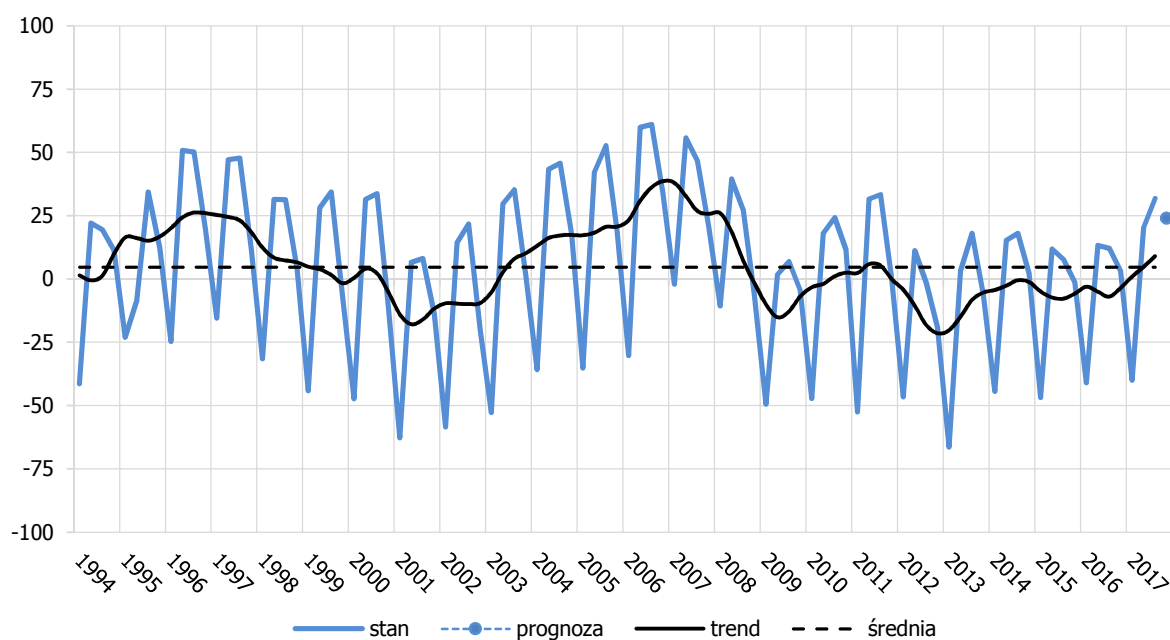

- PKD 41. Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- PKD 42. Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- PKD 43. Roboty budowlane specjalistyczne

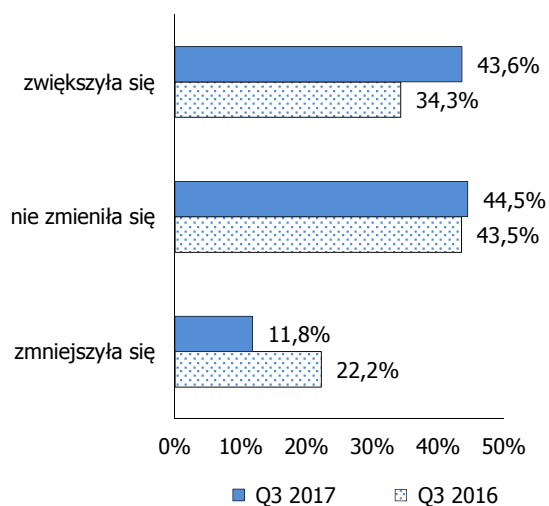

2. Zamówienia ogółem

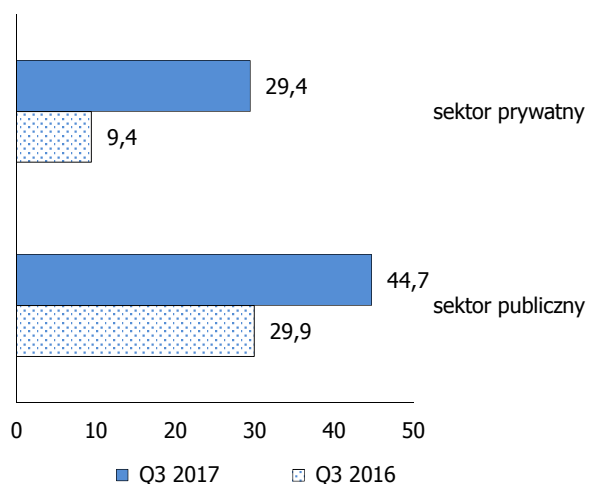

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8	
prognoza						24.0

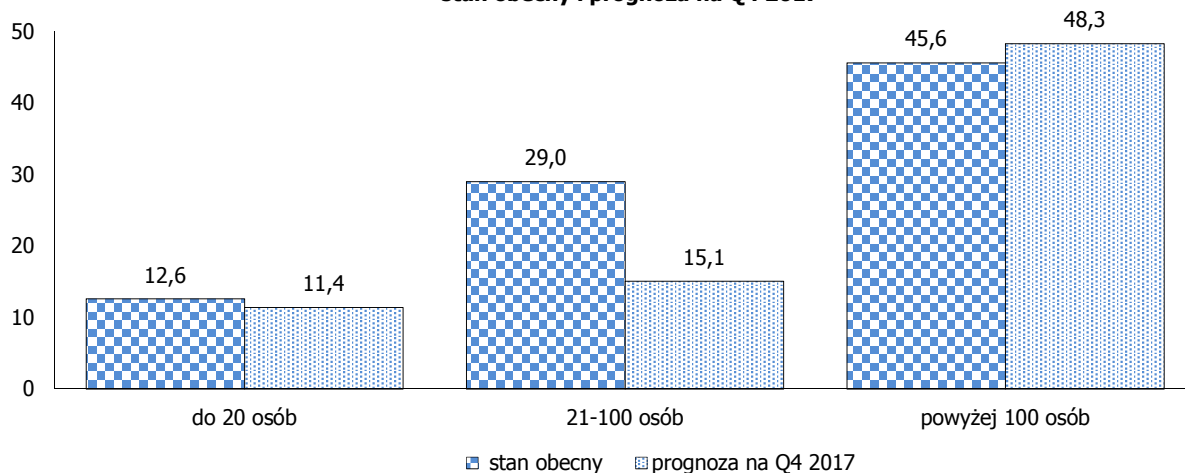
Zamówienia ogółem - składowe salda

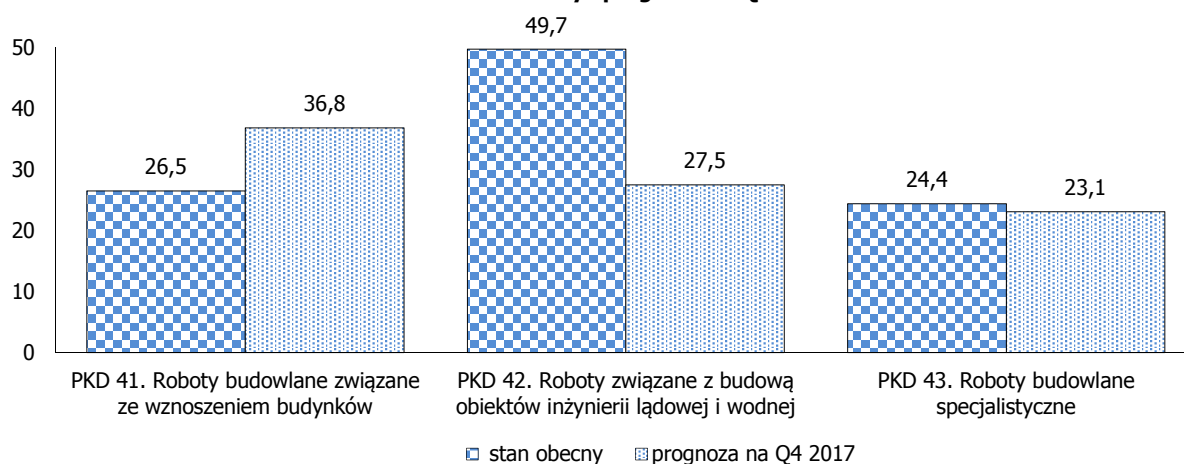
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

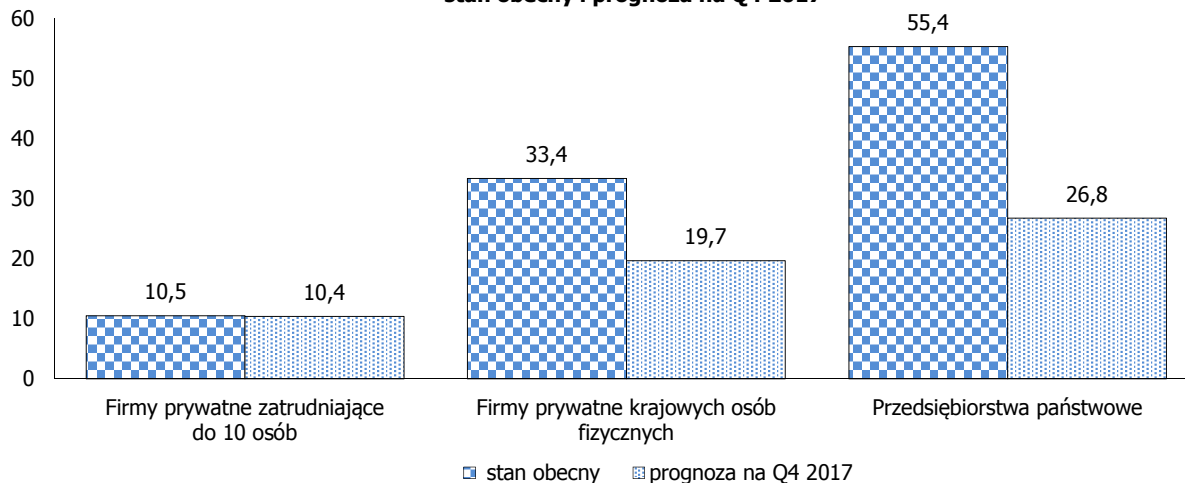
**Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

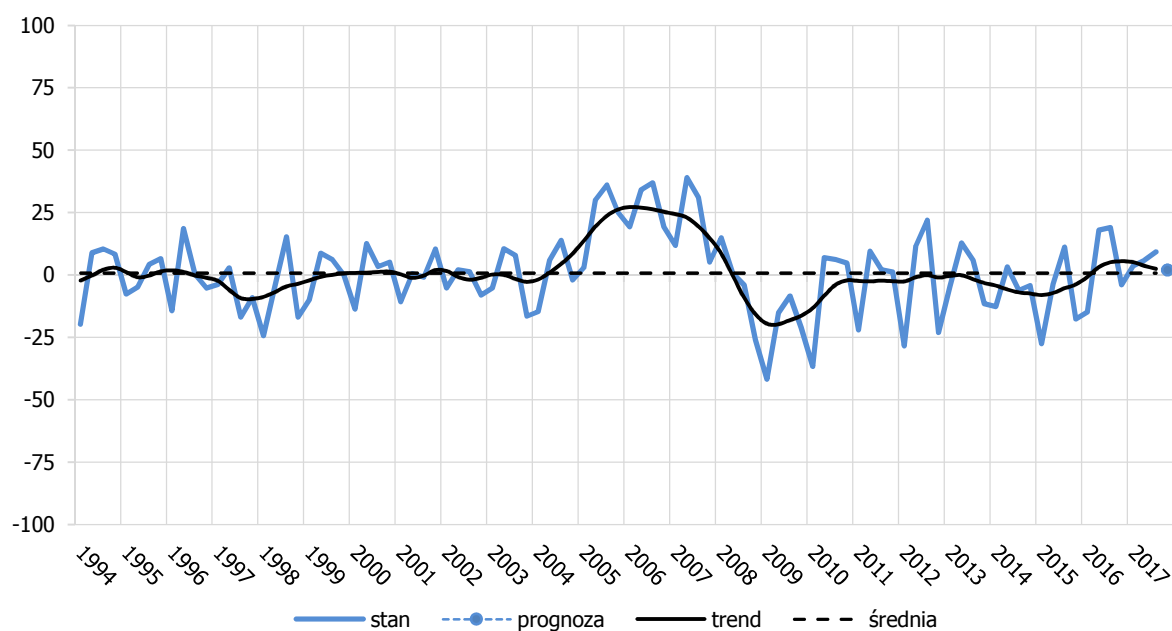
**Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

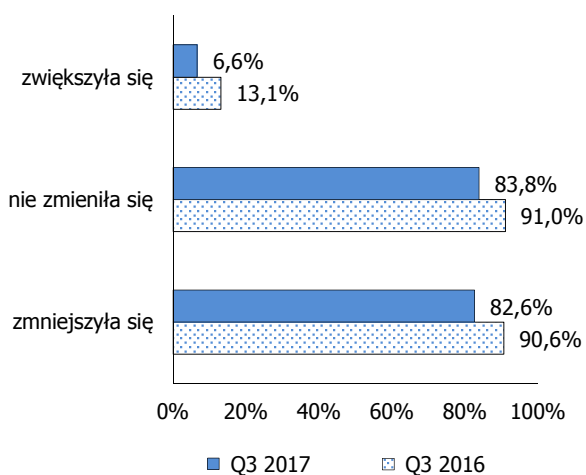

3. Zamówienia eksportowe

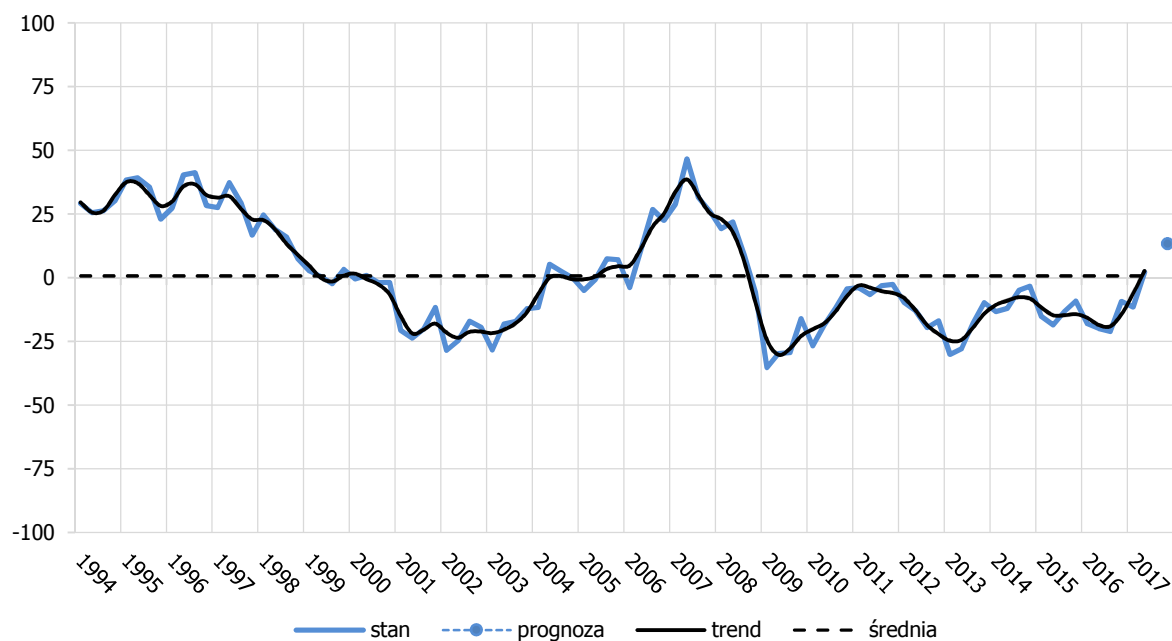

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	19.0	-4.0	3.6	5.9	9.3	
prognoza						1.9

Zamówienia eksportowe - składowe salda

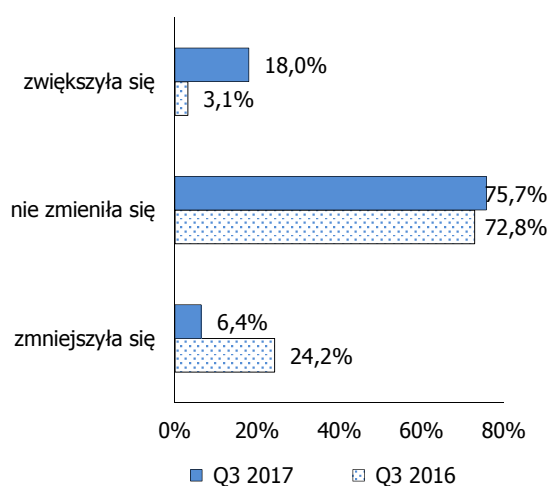

4. Ceny

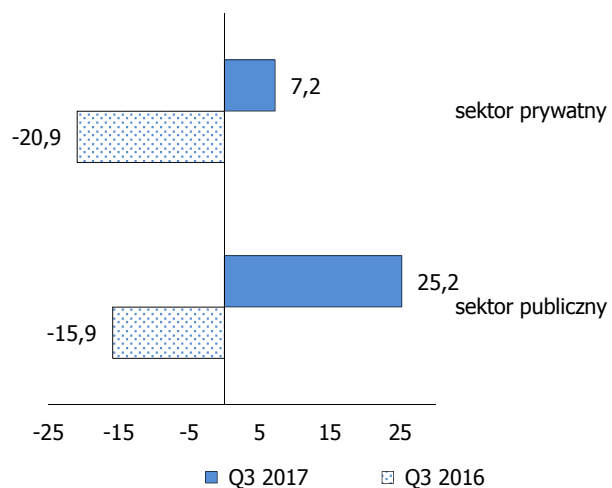

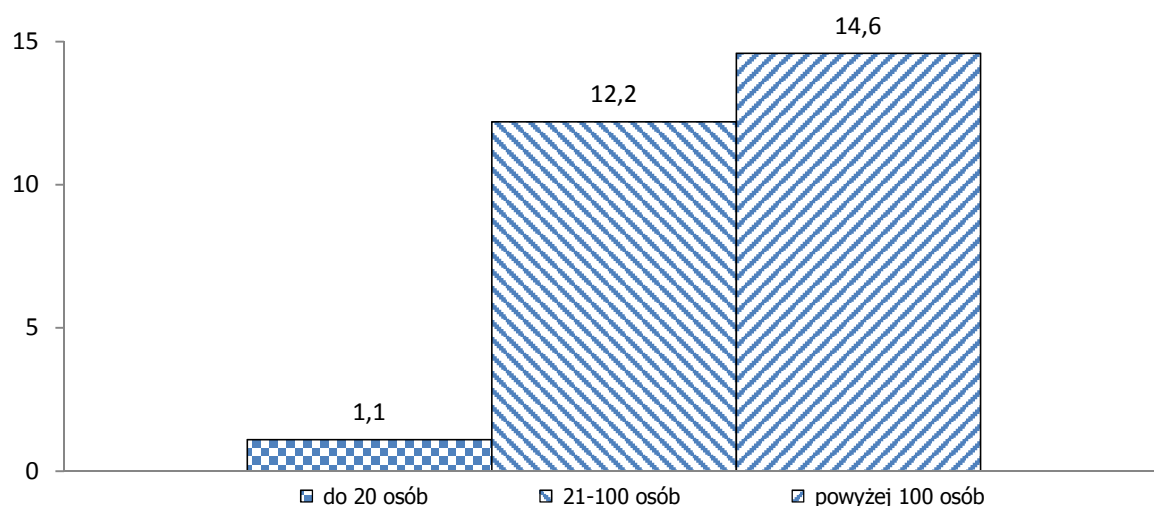
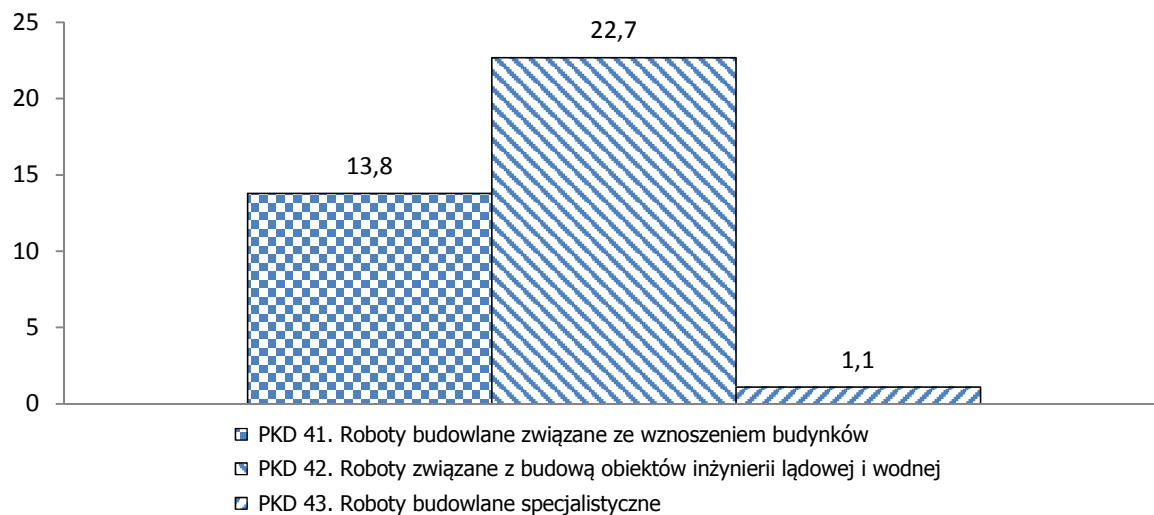
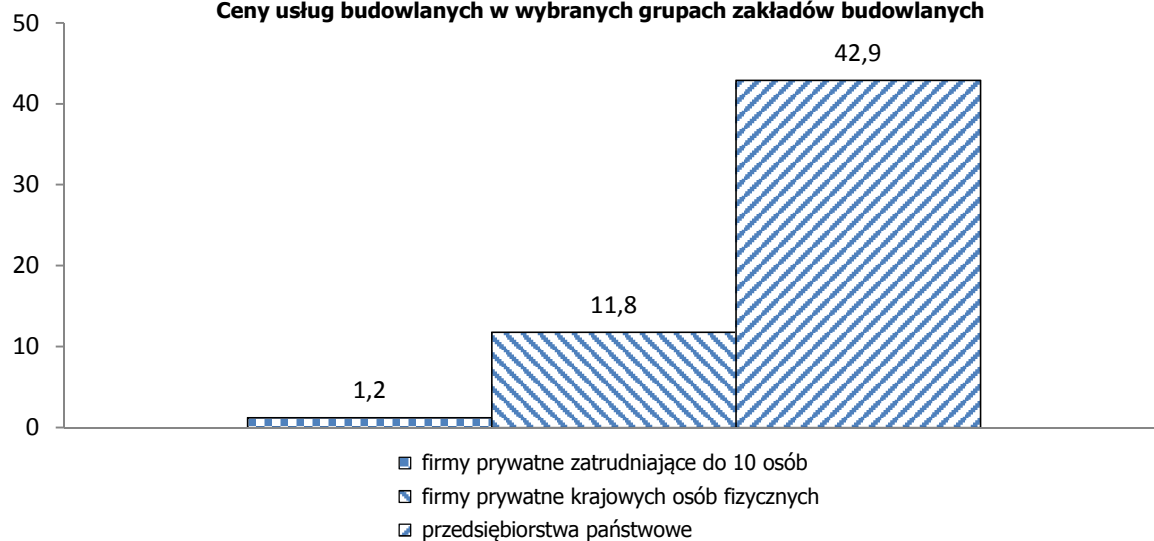
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-21.1	-9.3	-11.5	2.2	11.6	
prognoza						13.4

**Ceny usług budowlanych -
składowe salda**

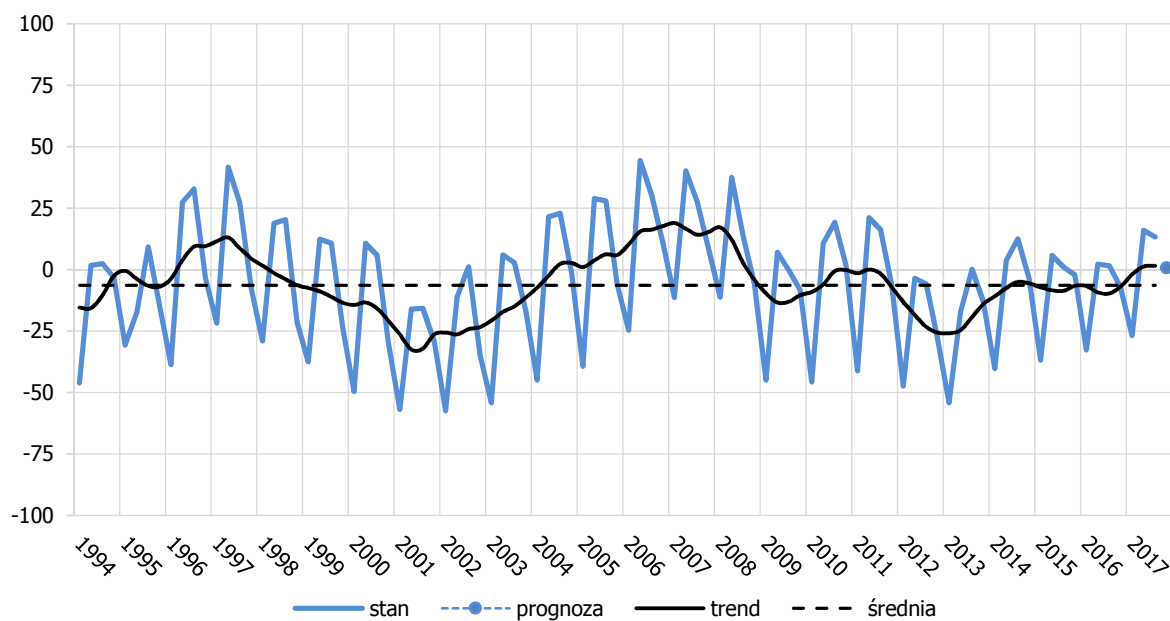

**Ceny usług budowlanych - saldo wg
sektorów własnościowych**

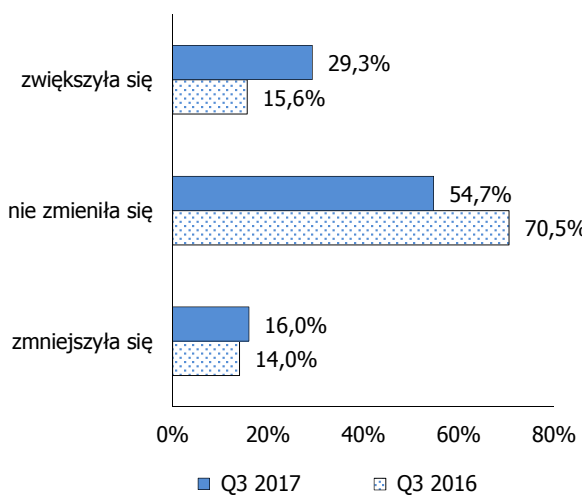
Ceny usług budowlanych wg grup zatrudnienia**Ceny usług budowlanych wg rodzaju działalności****Ceny usług budowlanych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

5. Zatrudnienie

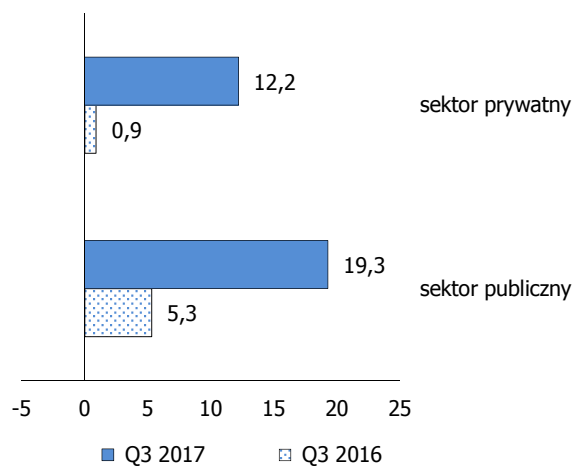

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	1.6	-7.3	-26.8	16.0	13.3	
prognoza						0.7

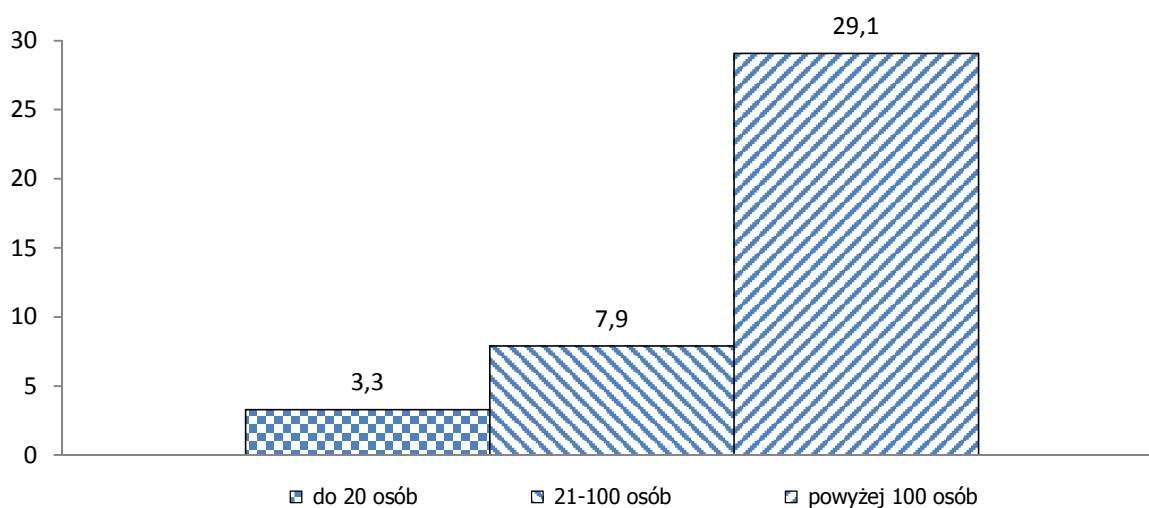
Zatrudnienie - składowe salda

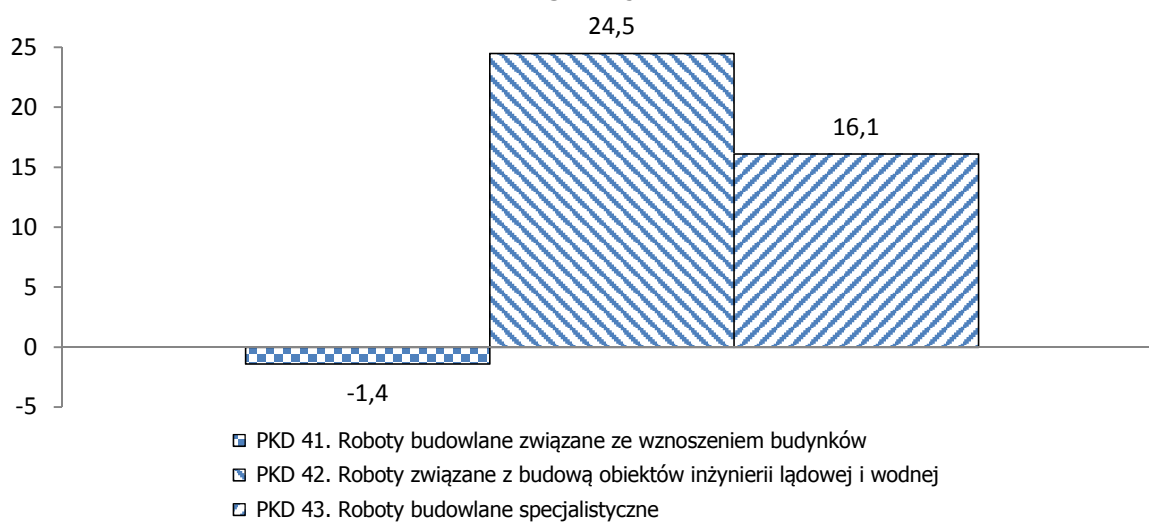
Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

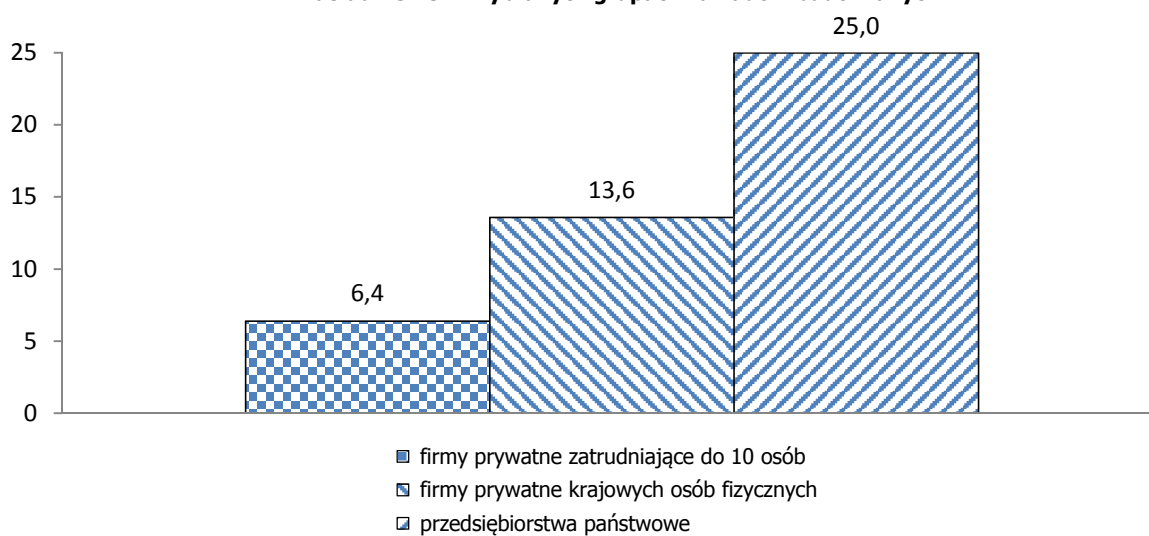
Zatrudnienie wg grup zakładów klasyfikowanych wg wielkości zatrudnienia

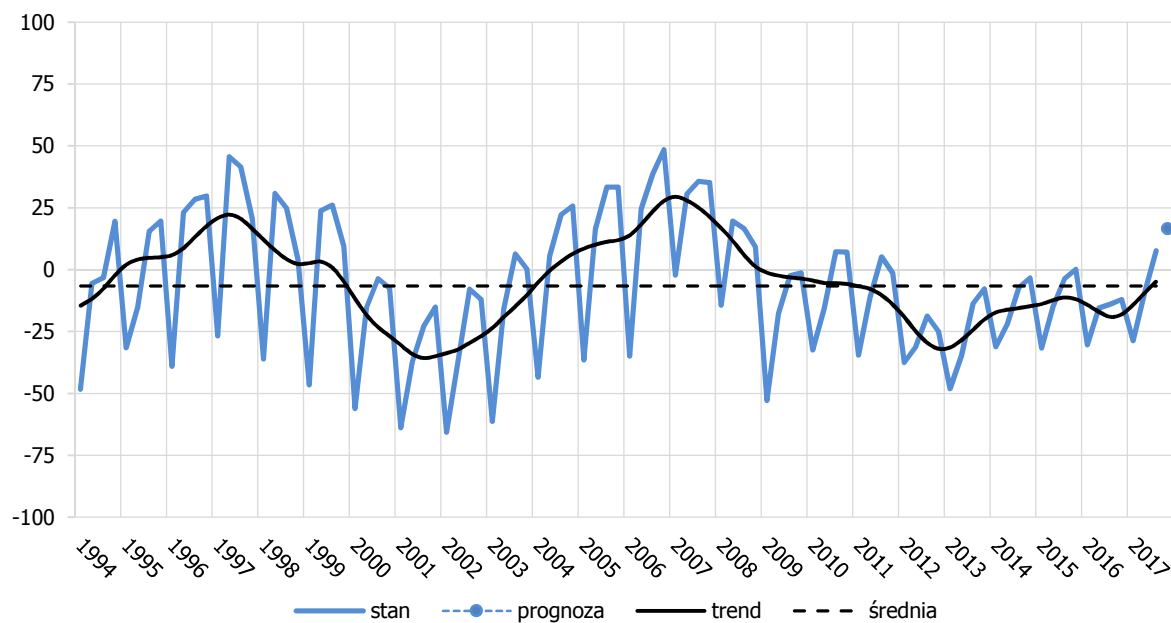
Zatrudnienie wg rodzaju działalności

Zatrudnienie w wybranych grupach zakładów budowlanych

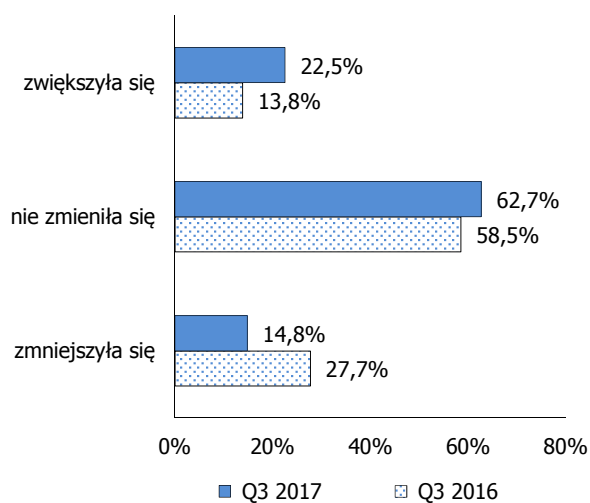

6. Sytuacja finansowa

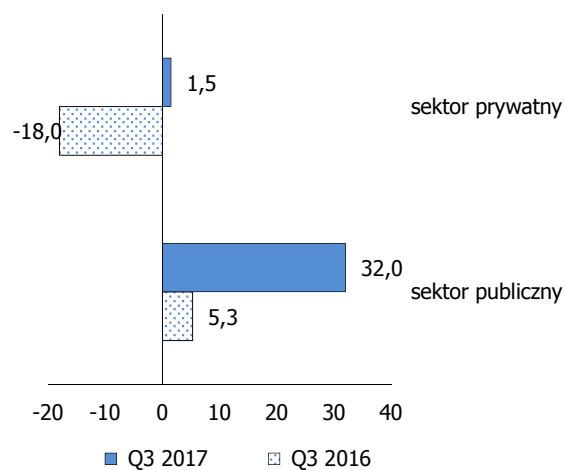

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.9	-12.0	-28.7	-9.3	7.7	
prognoza						16.6

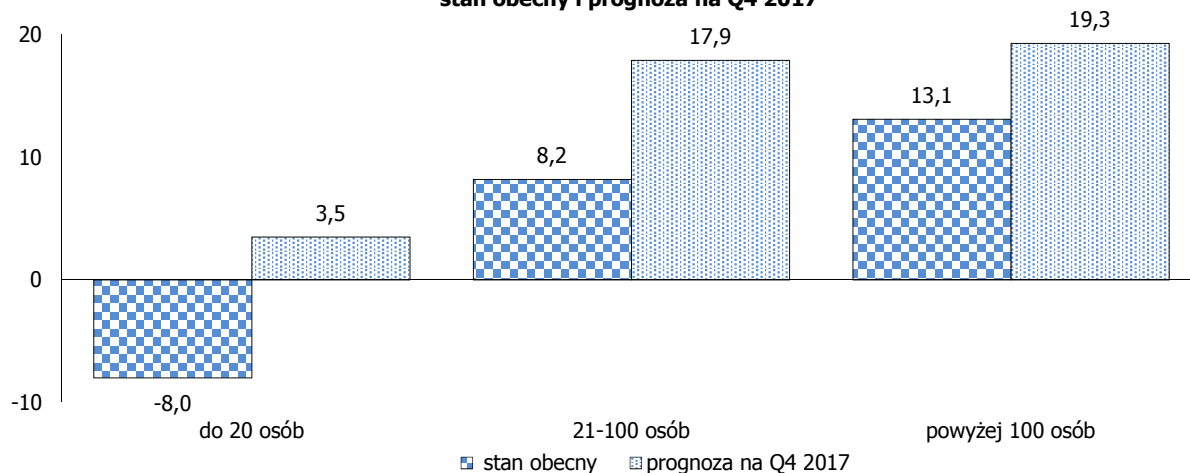
Sytuacja finansowa - składowe salda

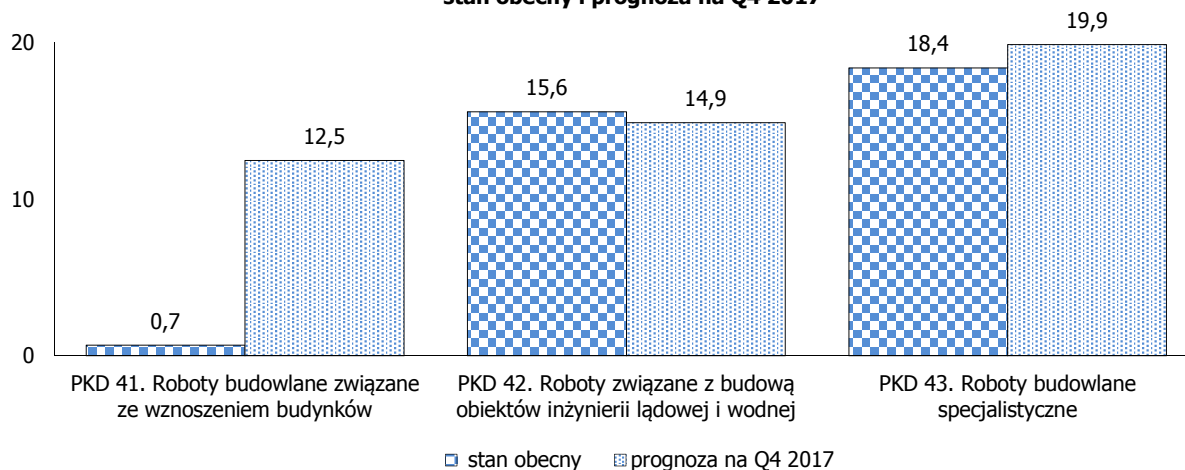
Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

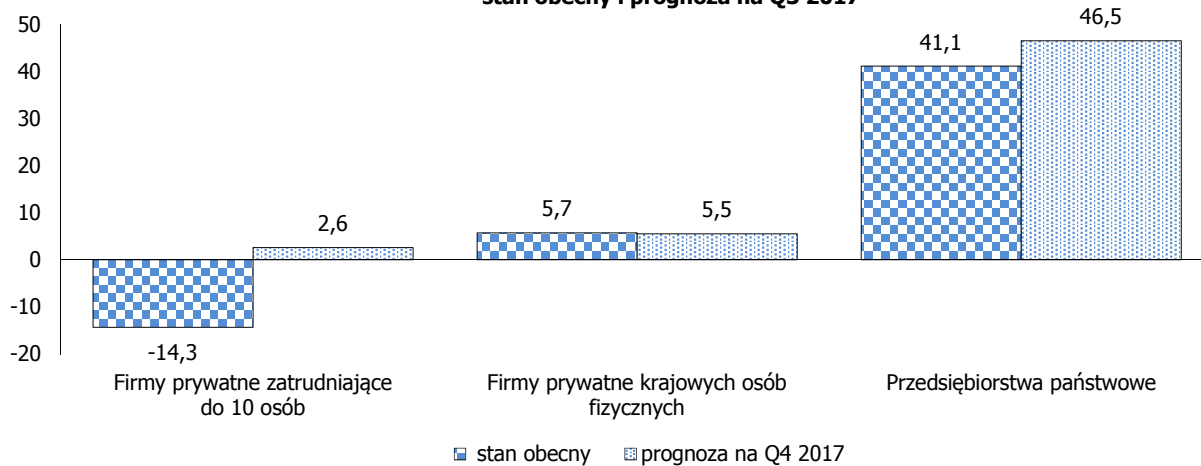
**Sytuacja finansowa wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

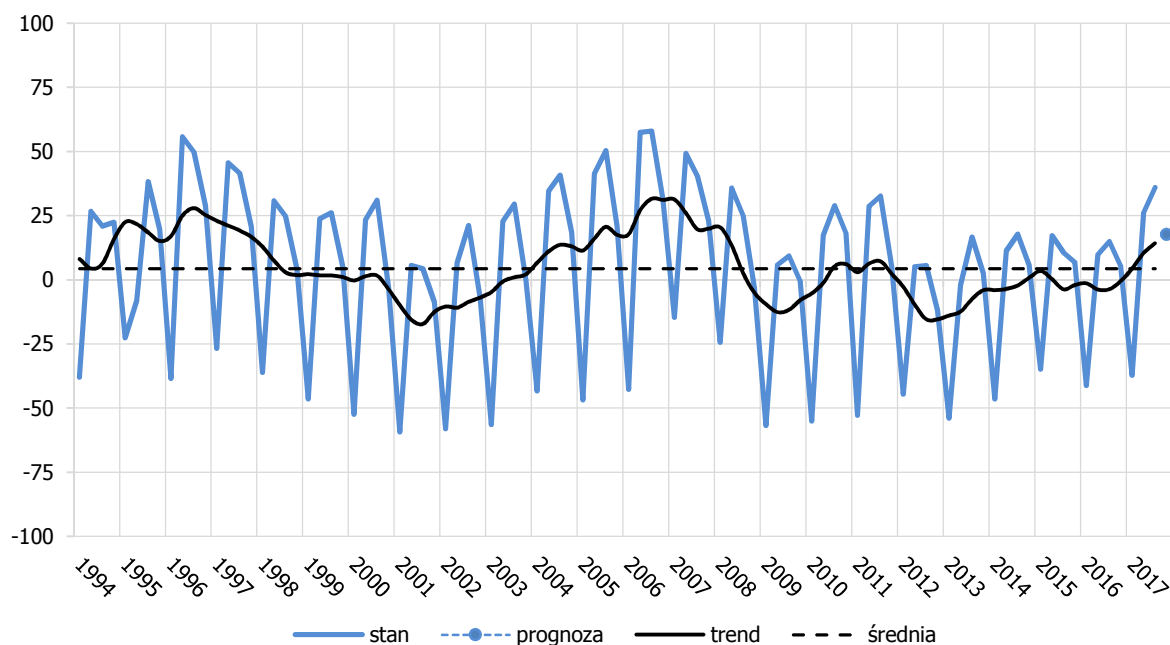
**Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Sytuacja finansowa wybranych grup zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q3 2017**

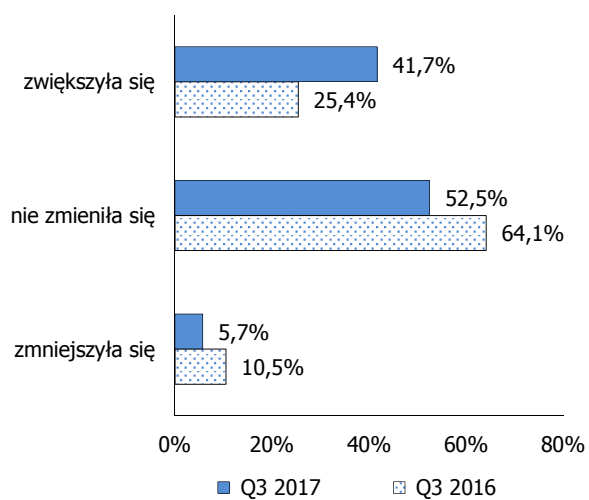

7. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

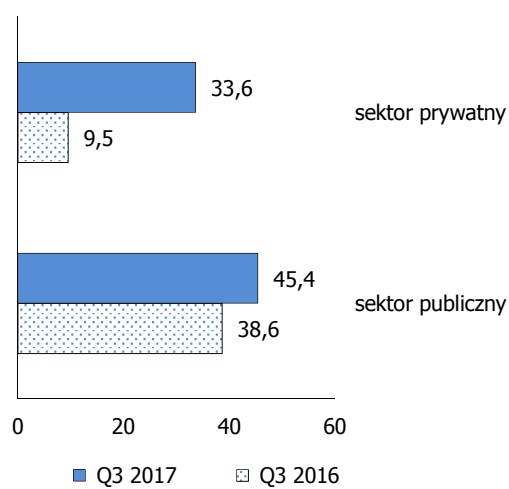

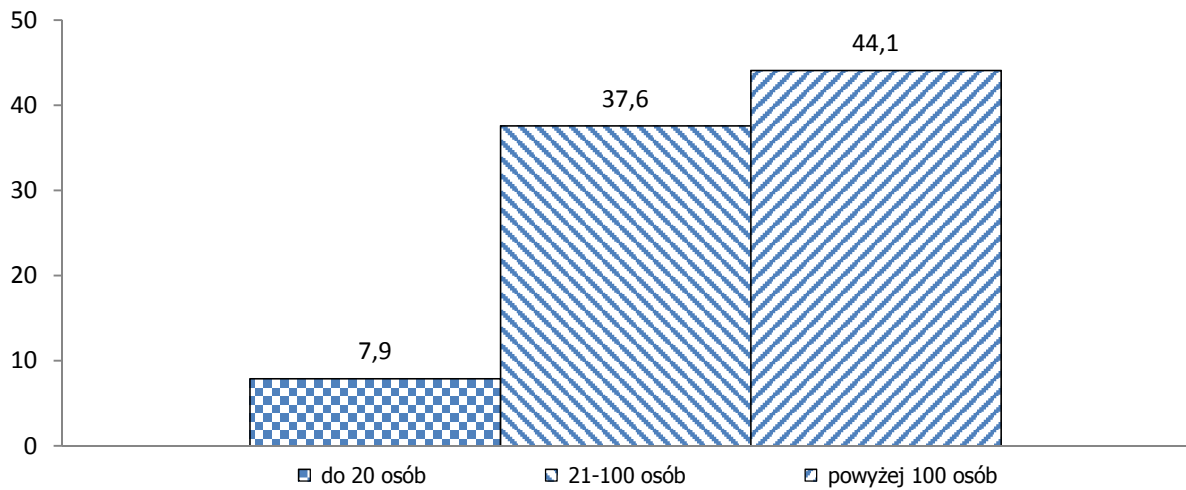
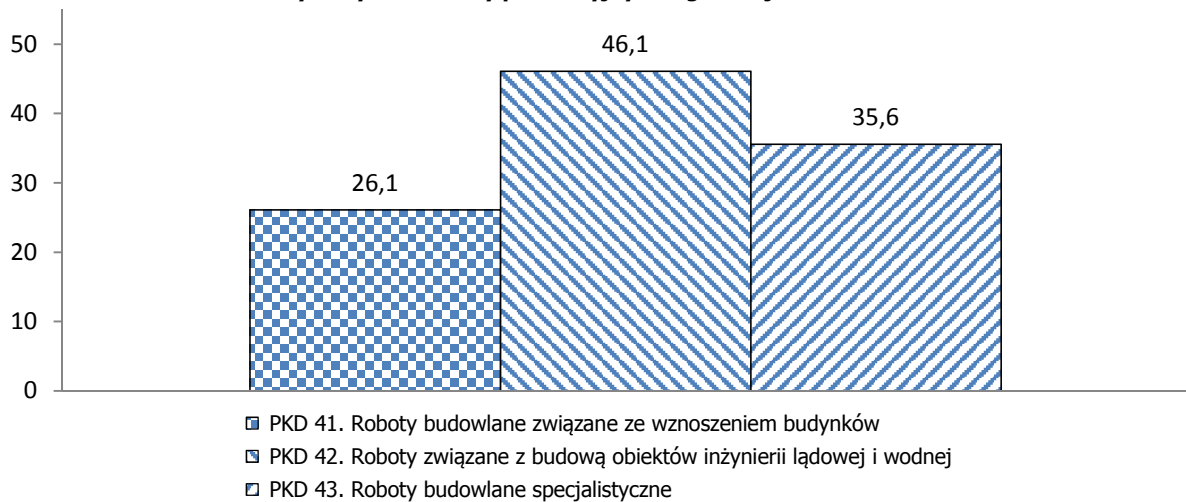
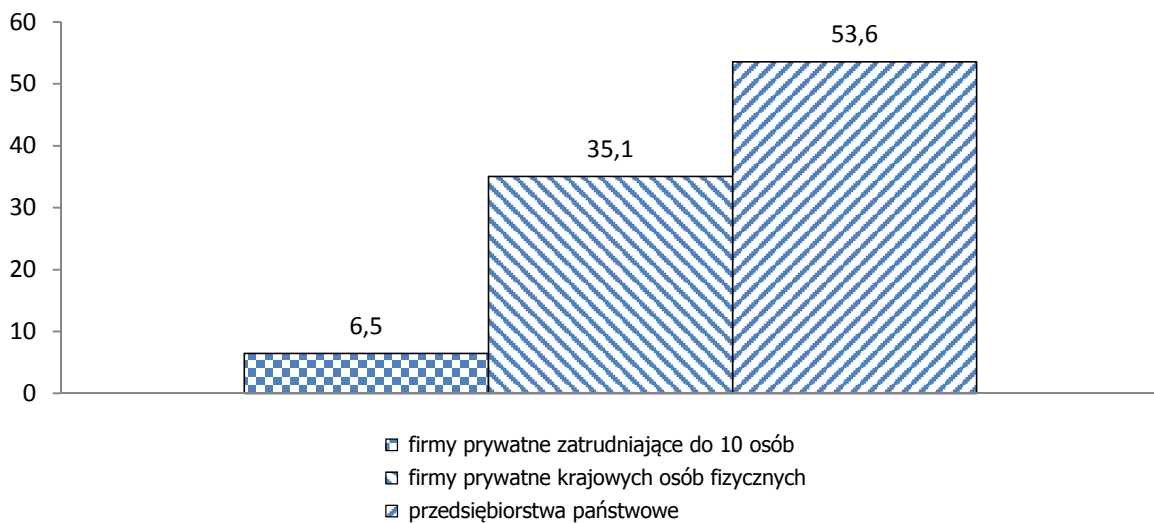
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	14.9	5.4	-37.3	26.2	36.0	
prognoza						17.7

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

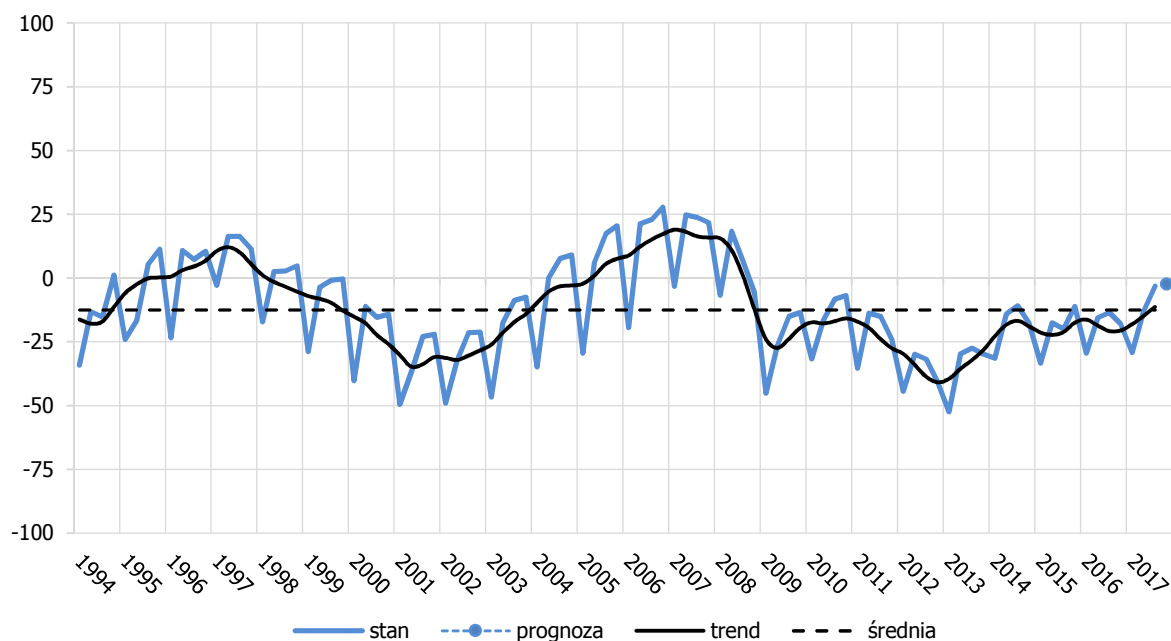

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

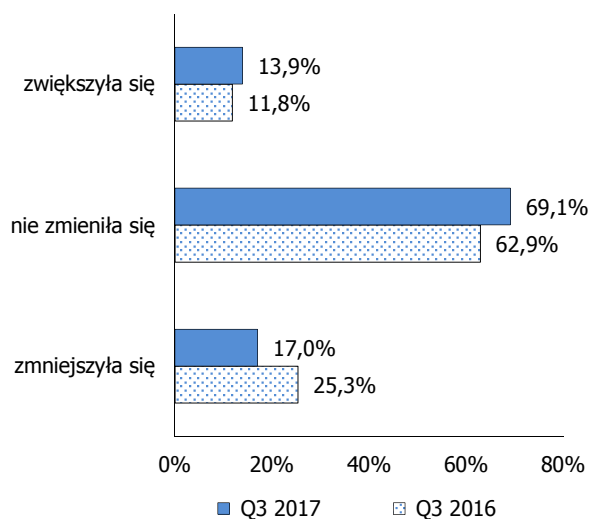
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg grup zatrudnienia**Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg rodzaju działalności****Wykorzystanie mocy produkcyjnych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

8. Nakłady inwestycyjne

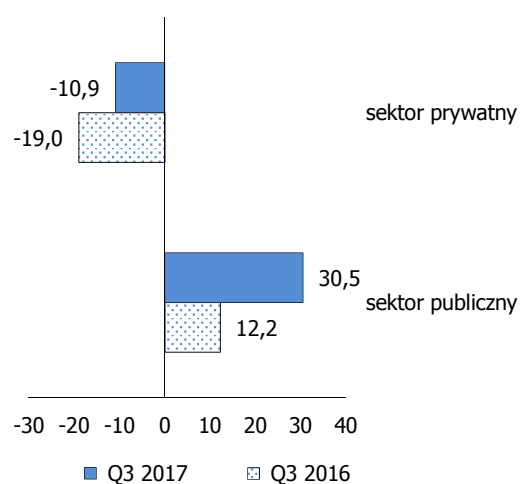

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.5	-17.9	-29.2	-13.0	-3.1	
prognoza						-2.4

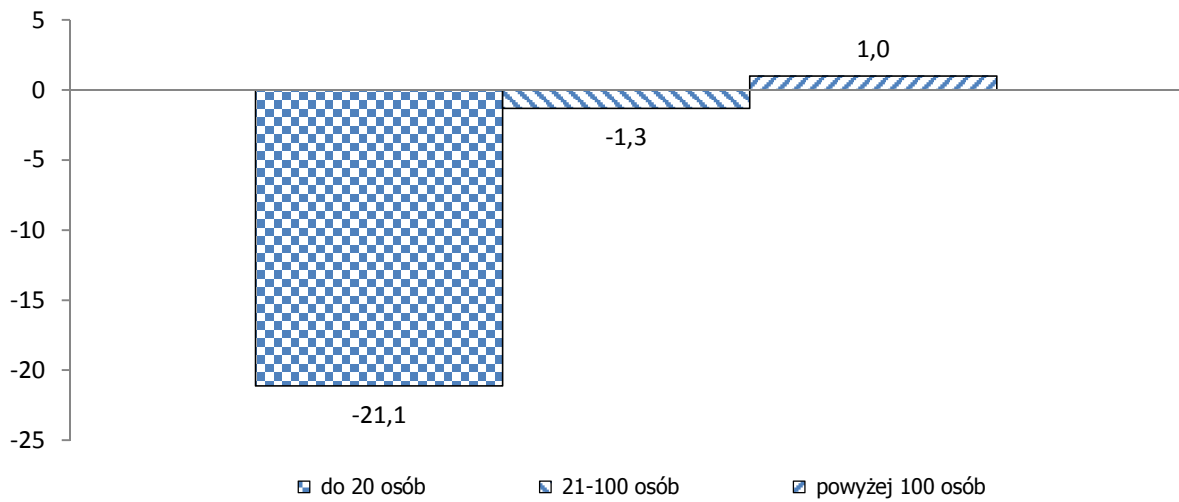
Nakłady inwestycyjne - składowe salda

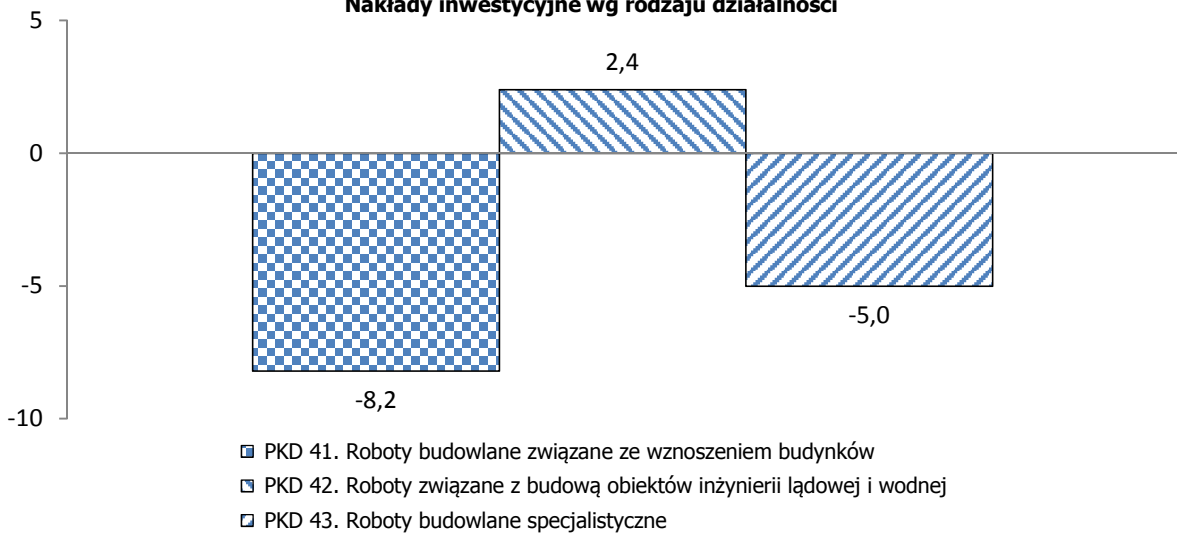
Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

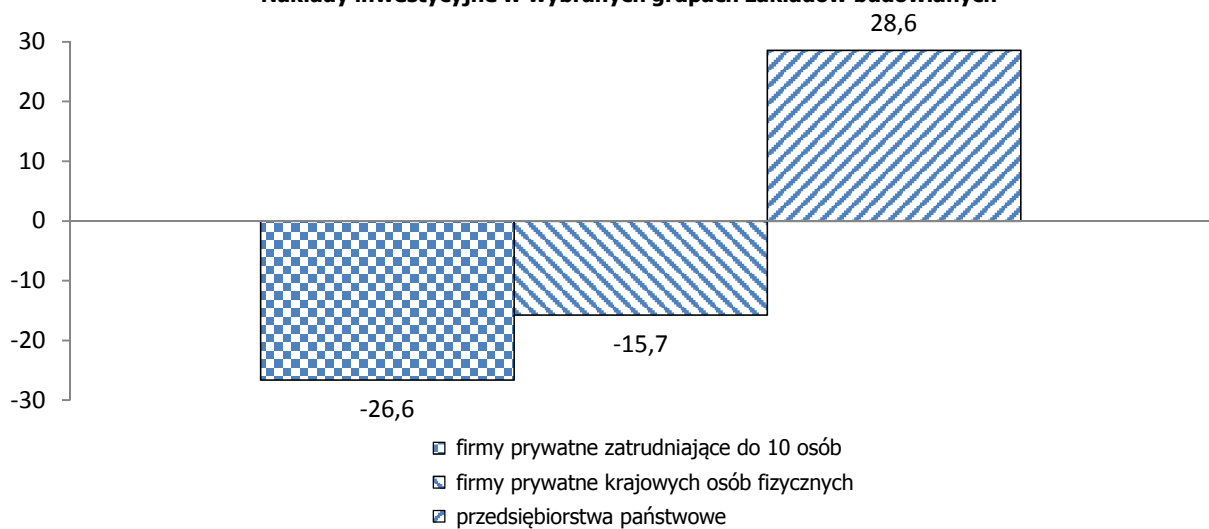
Nakłady inwestycyjne wg grup zatrudnienia

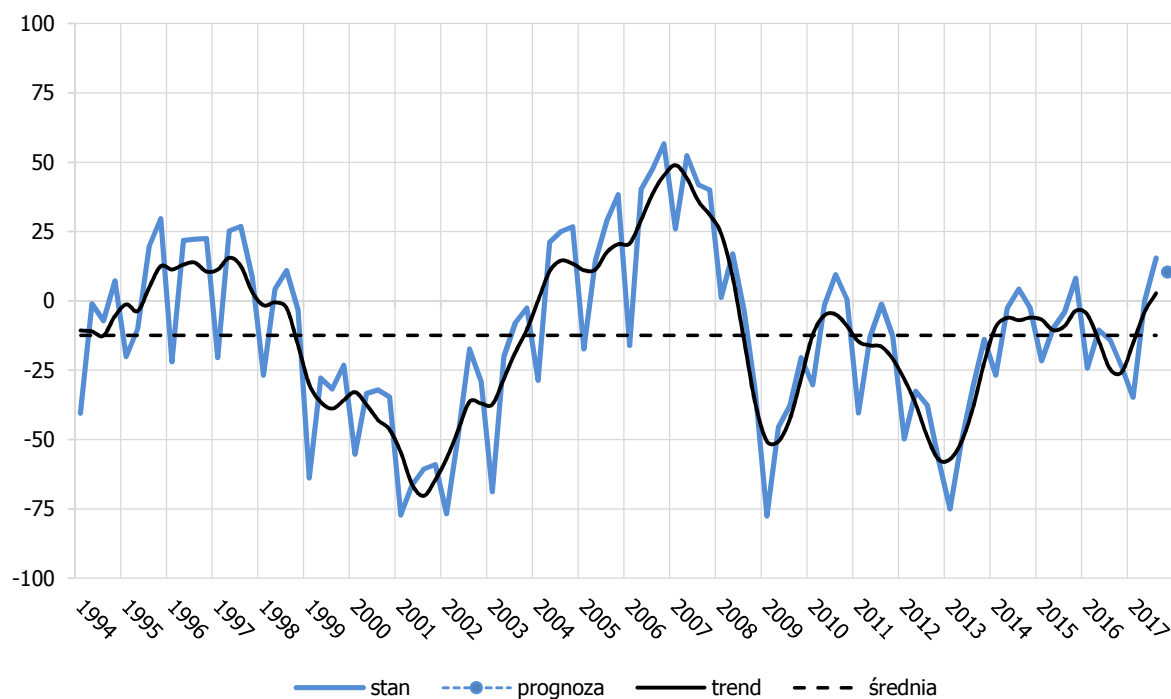
Nakłady inwestycyjne wg rodzaju działalności

Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów budowlanych

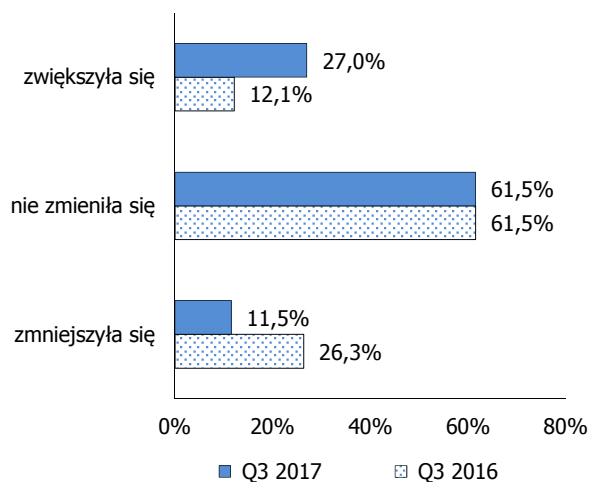

9. Ogólna sytuacja gospodarcza

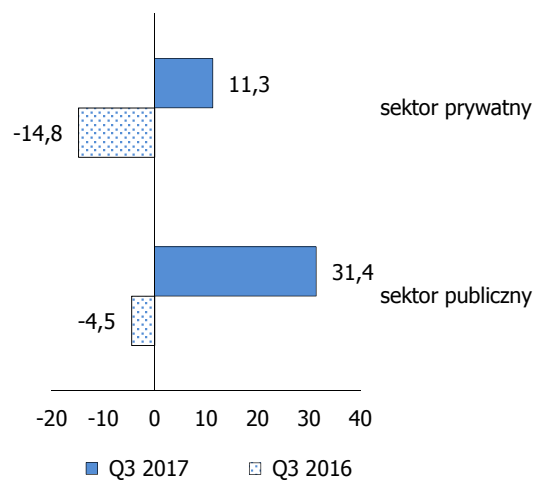

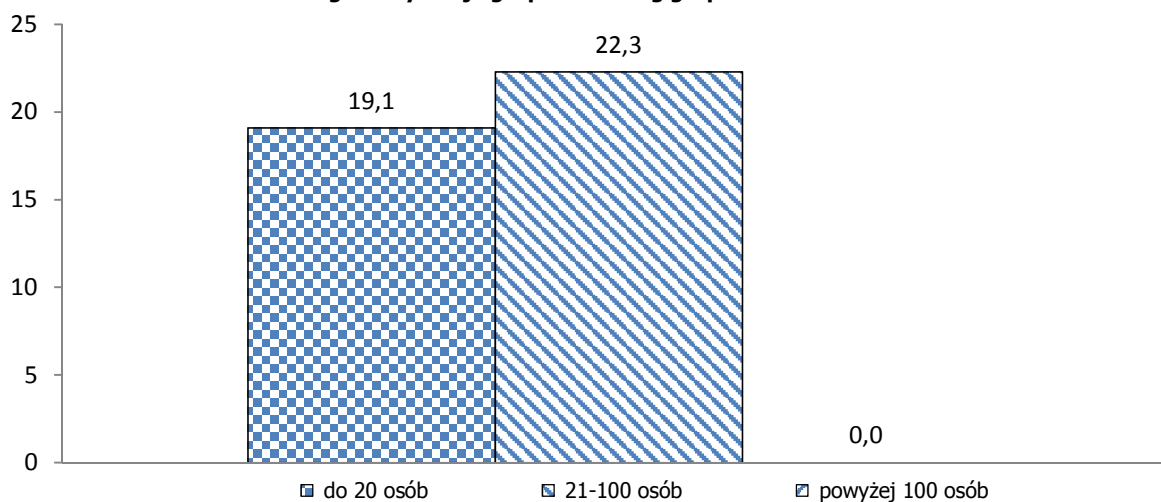
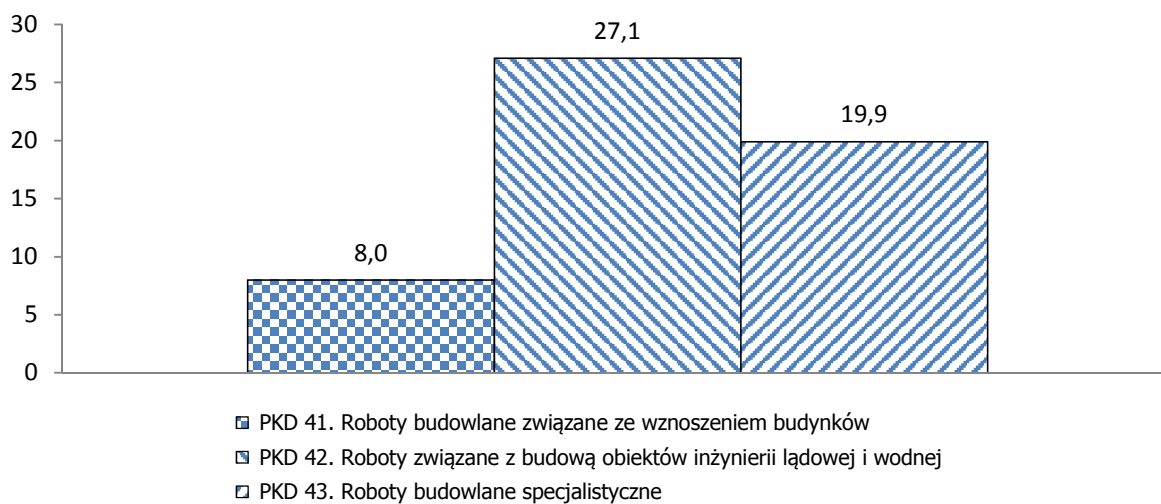
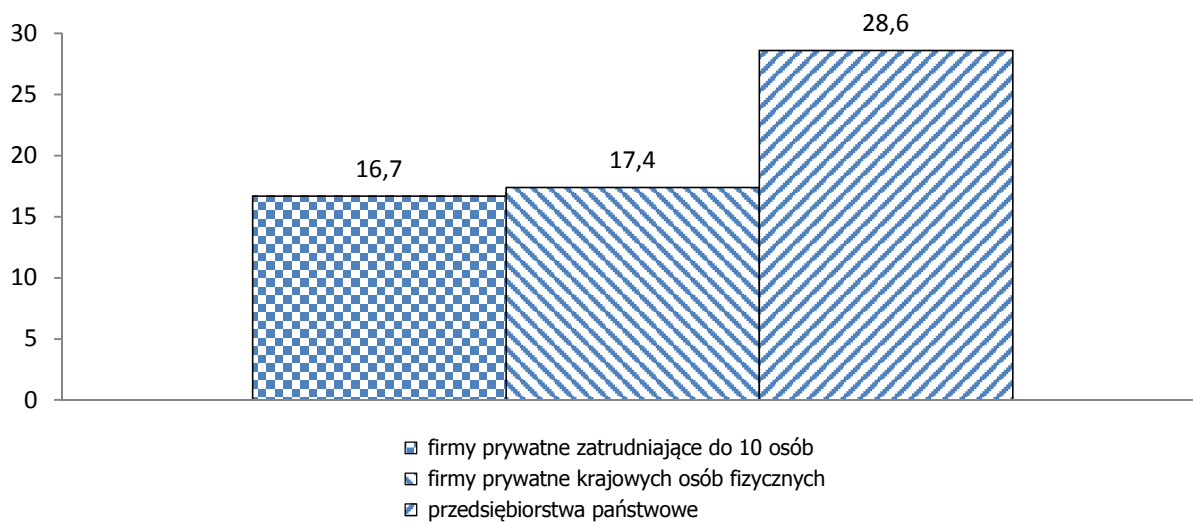
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-14.2	-23.7	-34.7	0.0	15.5	
prognoza						10.4

Ogólna sytuacja gospodarcza -
składowe salda

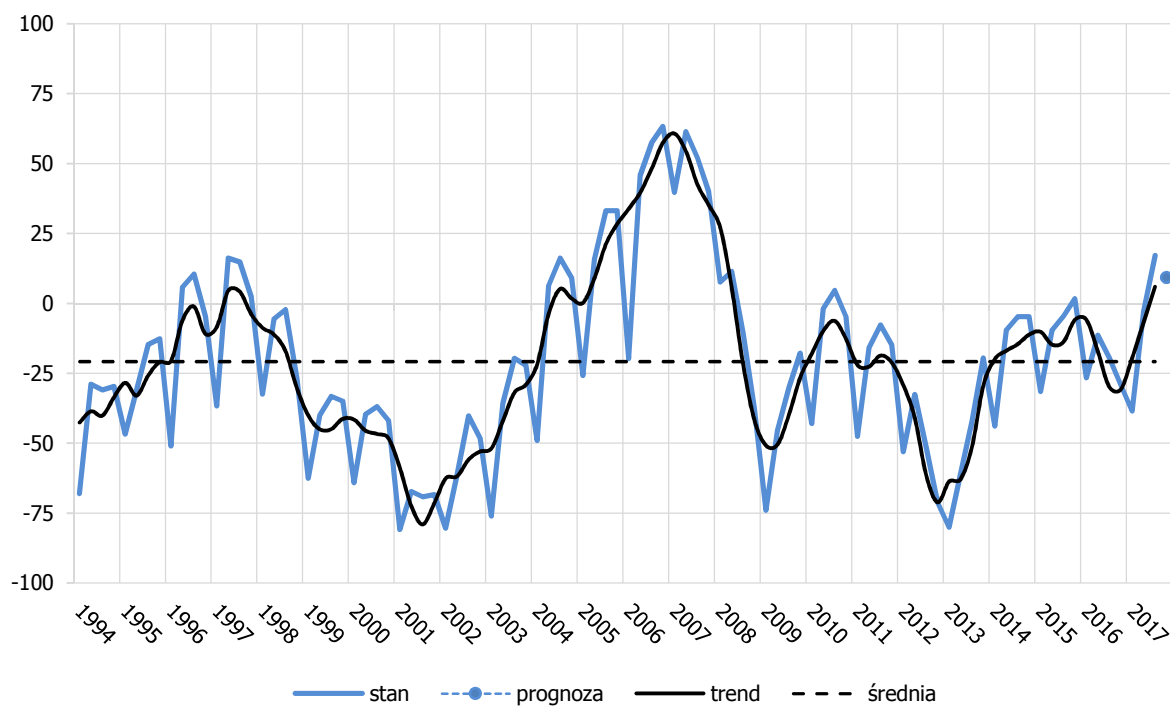

Ogólna sytuacja gospodarcza -
saldo wg sektorów własnościowych

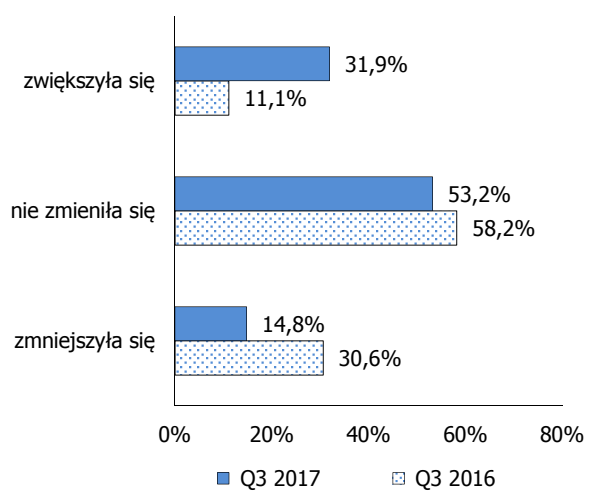
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia**Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności****Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych**

10. Sytuacja budownictwa

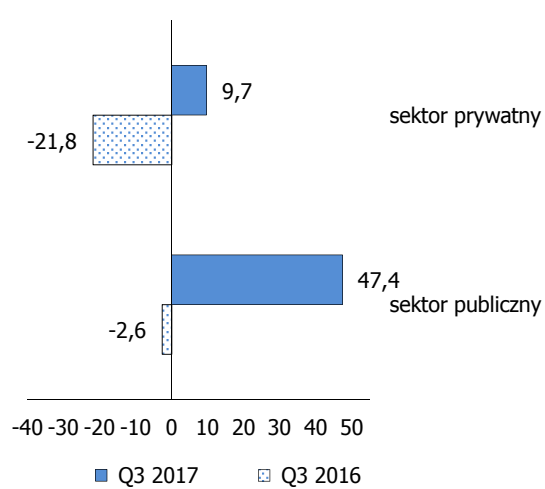

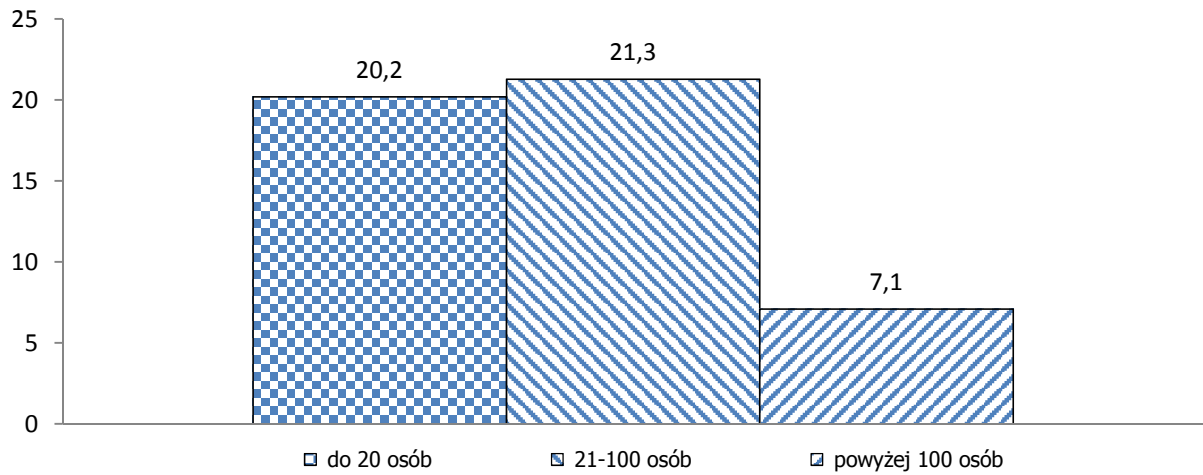
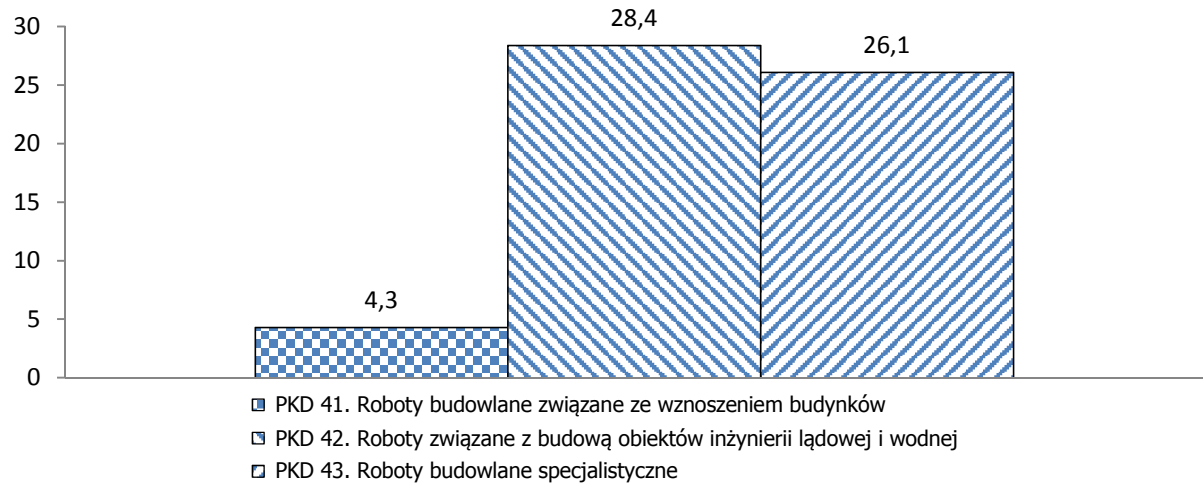
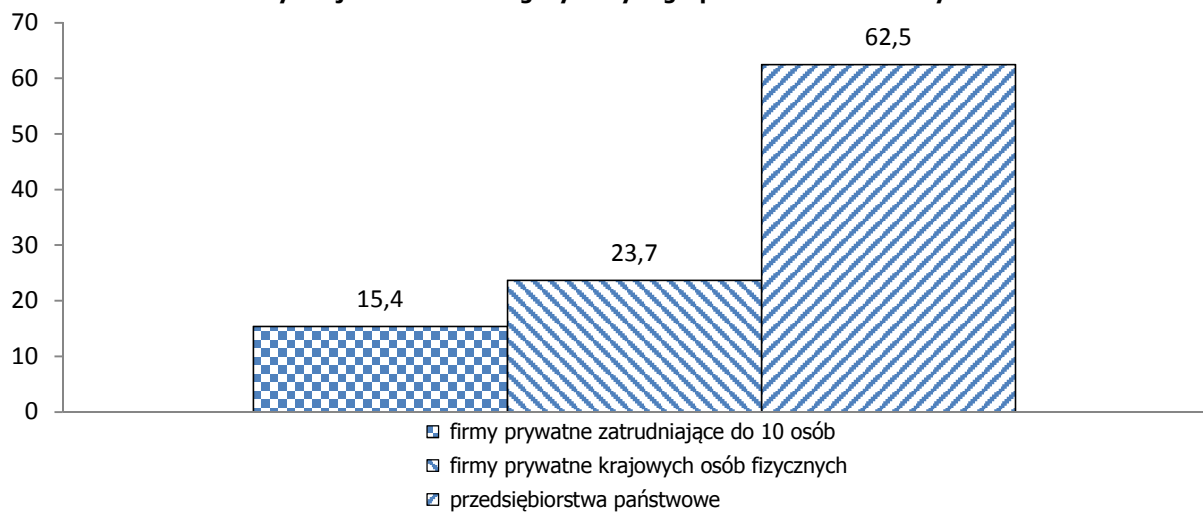
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-19.5	-29.0	-38.5	-2.8	17.1	
prognoza						9.2

**Sytuacja budownictwa -
składowe salda**

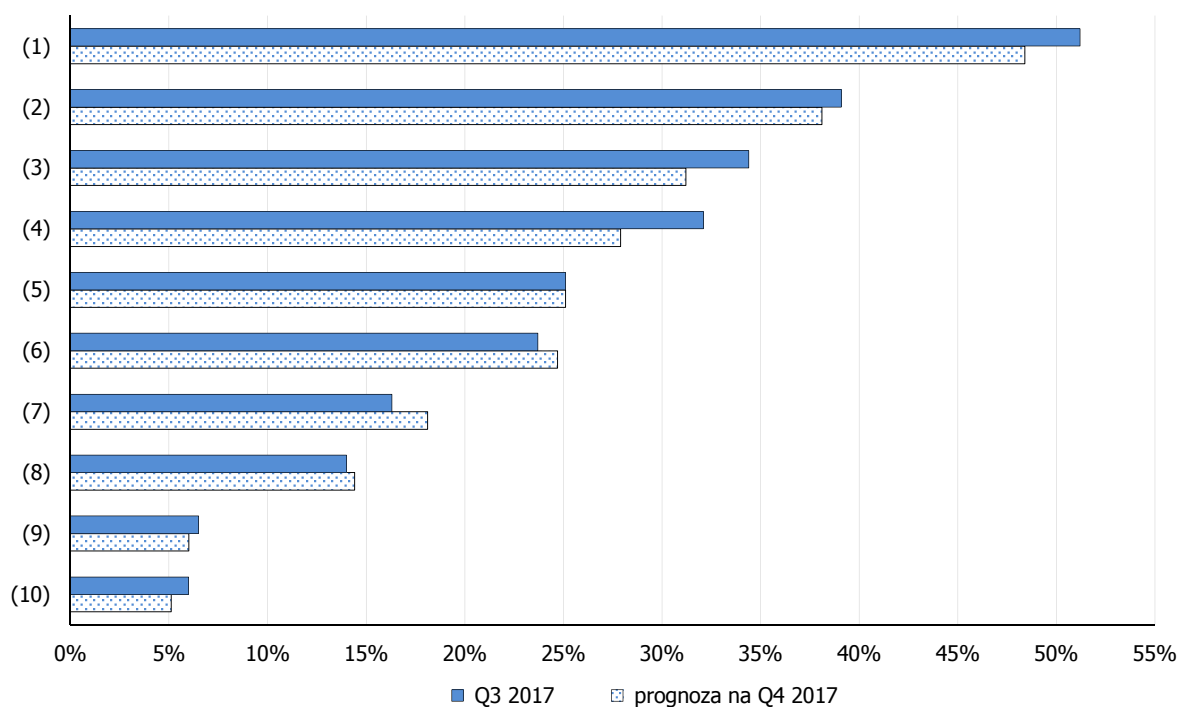

**Sytuacja budownictwa -
saldo wg sektorów własnościowych**

Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia**Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności****Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych**

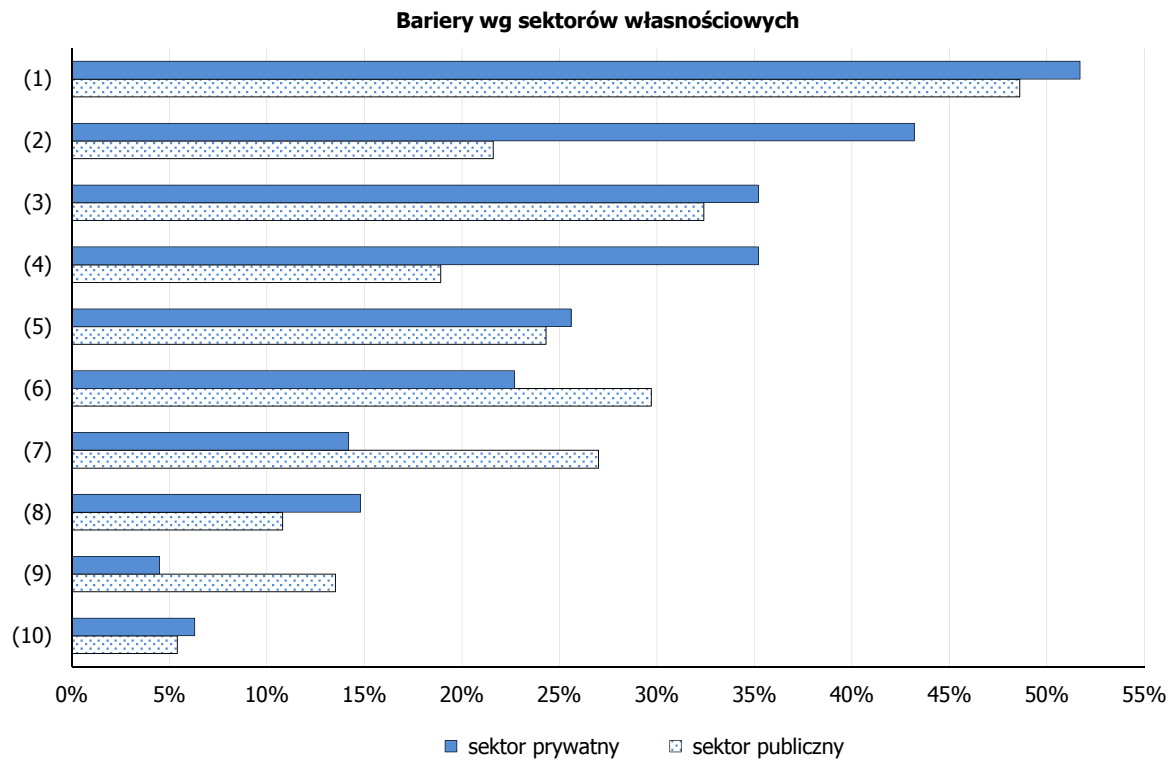
11. Bariery aktywności gospodarczej

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

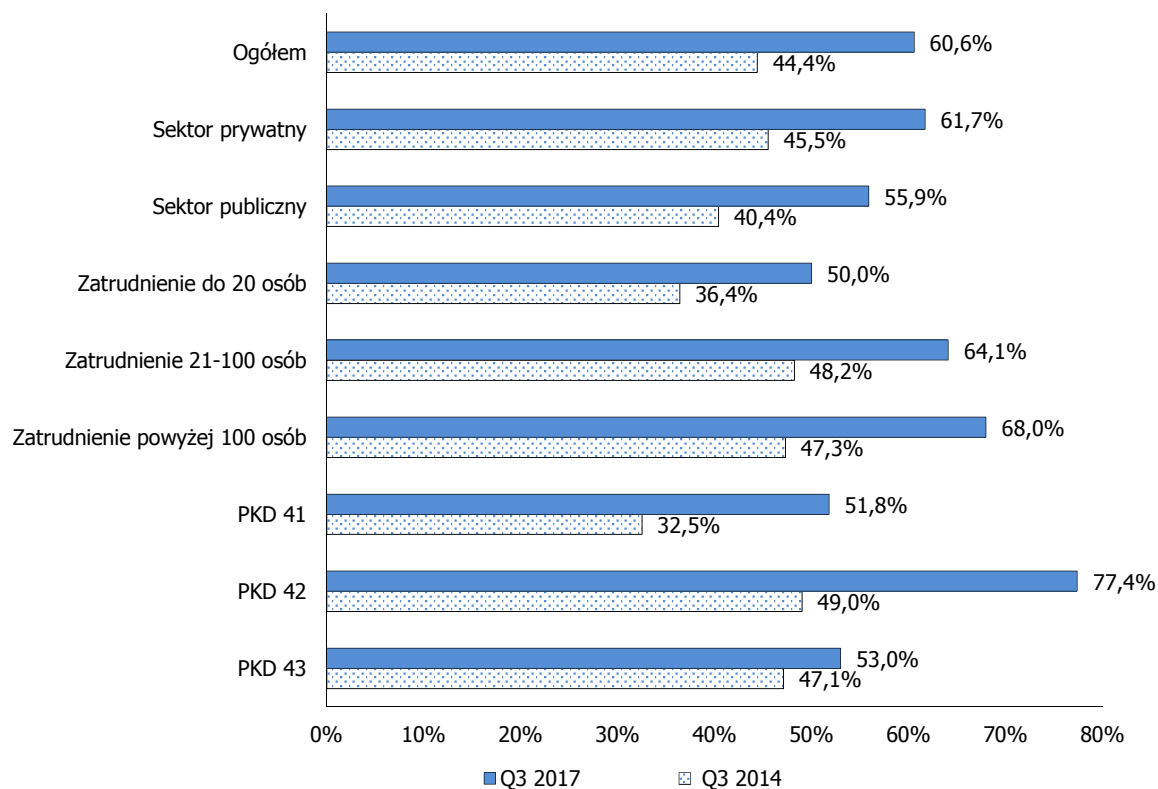
Q3 2017 w porównaniu z Q2 2017 (w punktach procentowych)

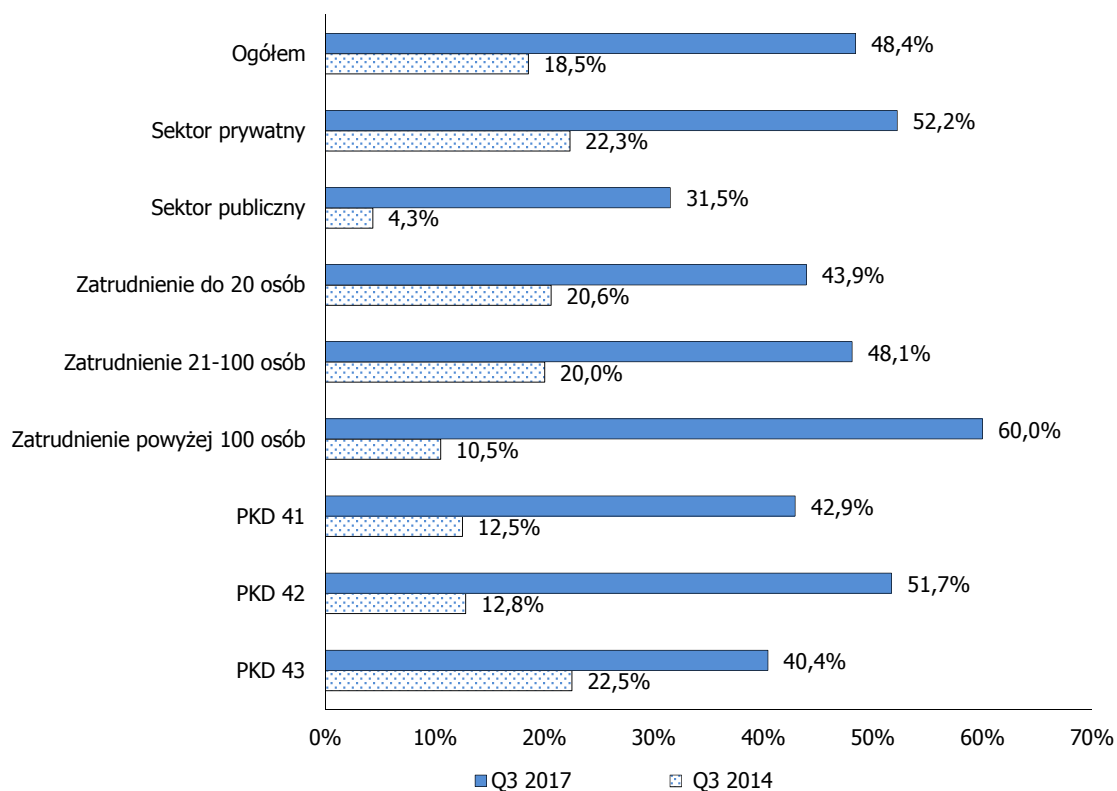

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2017 the construction confidence indicator (CCI) takes a value of 16.3, which is 13.3 points up in comparison to the figure of the 3rd quarter 2016. Current summer construction season is definitely better than in previous years. The level of CCI trend has increased significantly.

For most of the analyzed groups of companies, the construction confidence indicators are higher than in the third quarter of the previous two years. However, the situation of private and public enterprises varies considerably – the CCI of private and public sector amounts to 15.4 and 23.0 respectively.

The growing trend of the construction output has exceeded the average over the entire period of the survey. There is also a strong diversification between the analyzed groups of enterprises. For the private sector the production balance is almost twice lower than that of the public sector.

For about a year, the trend of construction services prices has been growing. The price increase is observed not only in the public sector, but also in the private sector, although the measure of price increase for private enterprises amounts to 7.2 and for public ones 25.2, compared to the total value of 11.6.

The current quarter is the first period since 2013 when significant improvement of the financial situation of the construction companies has been observed. For the first time since 2010, the trend of the assessment of own financial situation has reached the average level of all previous research periods. However, financial improvement is higher for public enterprises than for private ones. In the current quarter the total financial balance amounts to 7.7, for the public sector 32.0, and in the private sector 1.5.

In recent years the difficulty of employing suitably qualified workers in the construction industry has significantly increased. Currently 61% of enterprises report frequent or very strong difficulty in hiring high-skilled employees, while in the third quarter of 2014 such difficulties were reported by 44% of enterprises. The problem of hiring high-skilled employees is particularly acute among the engineering facilities enterprises (PKD 42), which is currently reported by 77% of the companies (by 49% three years ago). Frequent or very frequent difficulties in hiring low-skilled workers are faced by 48% of construction enterprises (by 19% in the 3rd quarter of 2014). This problem is particularly acute with respect to the enterprises employing more than 100 employees, which is reported by 60% of companies (three years ago – by 11%).

Compared to the previous quarter, significant changes in the barriers arrangement limiting the construction activity is observed. The percentage of enterprises experiencing problems with unstable law has increased by 10 percentage points and facing with high prices of raw materials and products – by 5 points. The percentage of enterprises experiencing the strong intra-industry competition and insufficient demand has decreased by 10 percentage points, and facing with excessive tax burdens – by 7 points.

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska, Ewa Ratuszny

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
III kwartał 2017**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 96

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-513 Warszawa, ul. Madalińskiego 6/8

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 96. W badaniu uczestniczyło 215 zakładów budowlanych. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	5
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
III.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	36

CONTENTS

I.	OVERVIEW OF THE SURVEY RESULTS	5
II.	DETAILED RESULTS	8
1.	CONFIDENCE INDICATOR	8
2.	SUMMARY OF BALANCES	13
3.	BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
1)	Production	14
2)	Total orders	16
3)	Export orders.....	18
4)	Prices	19
5)	Employment	21
6)	Financial situation	23
7)	Production capacity utilization	25
8)	Investment outlays	27
9)	General economic situation	29
10)	Situation in construction industry	31
11)	Barriers to business activity	33
III.	SUMMARY	36

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2017 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość 16,3, większą o 1,9 punktu w porównaniu do poprzedniego kwartału i o 13,3 punktu w stosunku do III kwartału ubiegłego roku. Tegoroczny sezon letni w budownictwie był zdecydowanie korzystniejszy niż w latach poprzednich. Znacznie zwiększył się poziom trendu wskaźnika koniunktury.

W przeważającej części analizowanych grup zakładów wskaźniki koniunktury są znacznie wyższe niż w III kwartale rok i dwa lata temu. Jednak sytuacja firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych znacznie się różni - wskaźniki sektora prywatnego i publicznego wynoszą odpowiednio 15,4 i 23,0. Największy wskaźnik, równy 31,8, występuje w grupie przedsiębiorstw komunalnych. W innych grupach sektora publicznego wskaźniki także przyjmują wysokie wartości: 26,6 w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych po 1989 roku, 25,7 przy zatrudnieniu ponad 100 pracowników i 22,1 przy zatrudnieniu do 100 pracowników. Jedyne ujemne w tej edycji badania wskaźniki, wynoszące -2,9, występują w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych przed lub w 1989 roku.

Podobnie jak w poprzednich okresach wyraźne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Najwyższe wskaźniki występują w regionach południowo-zachodnim i południowym (odpowiednio równe 31,2 i 20,3), najniższe zaś w regionie wschodnim, równy tylko 10,5.

2. Rosnąca funkcja trendu produkcji przekroczyła wartość średnią z całego okresu niniejszego badania. Obecne saldo produkcji jest równe 38,3, ma więc wartość większą o 22,1 punktu niż w III kwartale ubiegłego roku.

Pod względem wielkości produkcji pomiędzy analizowanymi grupami zakładów nadal występuje duże zróżnicowanie. W sektorze prywatnym saldo produkcji wynosi 33,5, jest więc niemal dwukrotnie mniejsze niż w sektorze publicznym, dla którego wynosi 63,3.

Na wciąż duże zróżnicowanie wskazuje klasyfikacja według rodzaju działalności. W grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) saldo jest bardzo wysokie i równe 69,9, w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) wynosi 34,3, a w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) ma wartość 26,2. Warto jednak zauważyć, że w poprzednim kwartale saldo grupy PKD 41 było mniejsze od PKD 42 o ponad 60 punktów, natomiast obecnie ta różnica zmniejszyła się do 44 punktów.

3. W porównaniu z poprzednim kwartałem w portfelach zakładów budowlanych jest znacznie więcej zamówień, zarówno krajowych, jak eksportowych. Utrzymuje się rosnący trend zamówień w ujęciu ogółem, nieznacznie zmniejszył się poziom trendu zamówień eksportowych.

Pod względem zamówień znacznie lepsza sytuacja nadal panuje w sektorze publicznym niż prywatnym. Saldo zamówień ogółem wynosi 44,7 dla sektora publicznego i 29,4 dla prywatnego, dla przedsiębiorstw państwowych 55,4, a dla firm będących własnością krajowych osób fizycznych 33,4.

W grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) saldo zamówień jest w tej edycji badania dodatnie i równe 26,5. Zatem, w tej grupie nastąpił wzrost salda w porównaniu do poprzedniego kwartału aż o 49 punktów.

4. Od około roku trend cen usług budowlanych jest rosnący. Obecnie wzrost cen obserwuje się nie tylko w sektorze publicznym, lecz również prywatnym, chociaż miarą podwyżek cen w firmach prywatnych jest saldo równe 7,2, a w przedsiębiorstwach publicznych aż 25,2, wobec salda w ujęciu ogółem przyjmującego wartość 11,6.

Pod względem wzrostu cen zakłady budowlane są bardzo zróżnicowane. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników saldo cen wynosi 1,1, a przy zatrudnieniu 21-100 pracowników oraz ponad 100 pracowników salda wynoszą odpowiednio 12,2 i 14,6. W grupie firm prywatnych będących własnością krajowych osób fizycznych saldo jest równe 1,2, a w grupie przedsiębiorstw państwowych 42,9.

5. Bieżący kwartał jest pierwszym od 2013 roku okresem wyraźnej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych. Po raz pierwszy od 2010 roku trend ocen własnej sytuacji finansowej osiągnął poziom średni ze wszystkich dotychczasowych okresów badania.

Jednak poprawa finansowa w znacznie większym stopniu dotyczy przedsiębiorstw publicznych niż firm prywatnych. W bieżącym kwartale saldo finansowe w ujęciu ogółem wynosi 7,7, w sektorze publicznym 32,0, a w sektorze prywatnym tylko 1,5. Najlepiej oceniają swą sytuację finansową przedsiębiorstwa państwowe (saldo 41,1), negatywnie natomiast zakłady zatrudniające do 20 osób (saldo -8,0), w szczególności firmy prywatne zatrudniające do 10 osób (saldo -14,3). Na tle pozostałych grup również grupa zakładów zajmujących się robotami związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41) nisko ocenia swą sytuację finansową (saldo 0,7).

W nadchodzącym kwartale można oczekiwać dalszej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych (prognozowane saldo wynosi 16,6), w większym jednak stopniu w grupie zakładów sektora publicznego (prognoza 23,4) niż prywatnego (prognoza 15,2).

6. Obecne saldo zatrudnienia w ujęciu ogółem wynosi 13,3, jest więc o 11,7 punktów wyższe niż w III kwartale przed rokiem. W sektorze prywatnym i publicznym salda zatrudnienia wynoszą odpowiednio 12,2 oraz 19,3. Trend zatrudnienia w budownictwie jest rosnący.

Podobnie jak w poprzednim kwartale jedyną grupą zakładów, w której stwierdza się spadek zatrudnienia (saldo -1,4) jest grupa zakładów zajmujących się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41).

7. W ostatnich latach w budownictwie istotnie zwiększyły się trudności z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Obecnie 60,6% zakładów stwierdza częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach, podczas gdy w III kwartale 2014 roku takie trudności dotyczyły 44,4% zakładów. Problem wykwalifikowanych pracowników jest szczególnie poważny w grupie zakładów budujących obiekty inżynieryjne (PKD 42), w której obecnie aż 77,4% zakładów ma takie trudności, wobec 49,0% trzy lata temu. Pod tym względem relatywnie najlepiej jest w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób, w której trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach dotyczą obecnie 50,0% zakładów (trzy lata temu 36,4%).

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach występują obecnie w 48,4% zakładów budowlanych, a trzy lata temu tylko w 18,5% zakładów. Ten problem jest najbardziej dotkliwy w grupie zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 pracowników, w której dotyczy 60,0% zakładów (trzy lata temu 10,5%), a relatywnie najmniej dotkliwy w grupie przedsiębiorstw publicznych - obecnie 31,5%, trzy lata temu 4,3%.

8. Saldo inwestycji w ujęciu ogółem jest nadal ujemne i wynosi -3,1, w sektorze prywatnym jest równe -10,9, w publicznym zaś ma dodatnią wartość 30,5. W większości analizowanych grup zakładów salda inwestycji są ujemne. Dodatnie salda występują w grupach: przedsiębiorstw państwowych (saldo 28,6), zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (saldo 2,4) oraz zatrudniających powyżej 100 osób (saldo 1,0).

Prognozy na nadchodzący kwartał nie pozwalają oczekiwać poprawy w zakresie nakładów inwestycyjnych. Prognozowane salda inwestycji są dodatnie jedynie dla przedsiębiorstw państwowych oraz zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej.

9. Od ostatniego kwartału 2016 roku obserwuje się rosnący trend ocen, formułowanych przez firmy budowlane w odniesieniu do ogólnej sytuacji gospodarczej. Obecnie saldo ocen w ujęciu ogółem jest równe 15,5, w sektorze prywatnym wynosi 11,3, w publicznym 31,4. Salda oceny gospodarki są dodatnie dla wszystkich analizowanych grup zakładów z jednym wyjątkiem - grupy zakładów zatrudniających powyżej 100 osób, dla której saldo wynosi 0,0.

Prognoza oceny ogólnej sytuacji gospodarczej na nadchodzący kwartał także jest optymistyczna. Prognozowane salda wynoszą: w ujęciu ogółem 10,4, w sektorze prywatnym 6,6 i publicznym 27,5.

10. Trend ocen sytuacji panującej w budownictwie również jest rosnący od ostatniego kwartału minionego roku. Saldo ocen budownictwa w ujęciu ogółem jest równe 17,1, w sektorze prywatnym wynosi 9,7, a w publicznym aż 47,4. We wszystkich analizowanych grupach zakładów budowlanych salda oceny własnej branży są dodatnie. Wyraźnie niższe oceny branży budowlanej pochodzą z grup zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków PKD 41 (saldo 4,3) oraz zakładów zatrudniających ponad 100 pracowników (saldo 7,1).

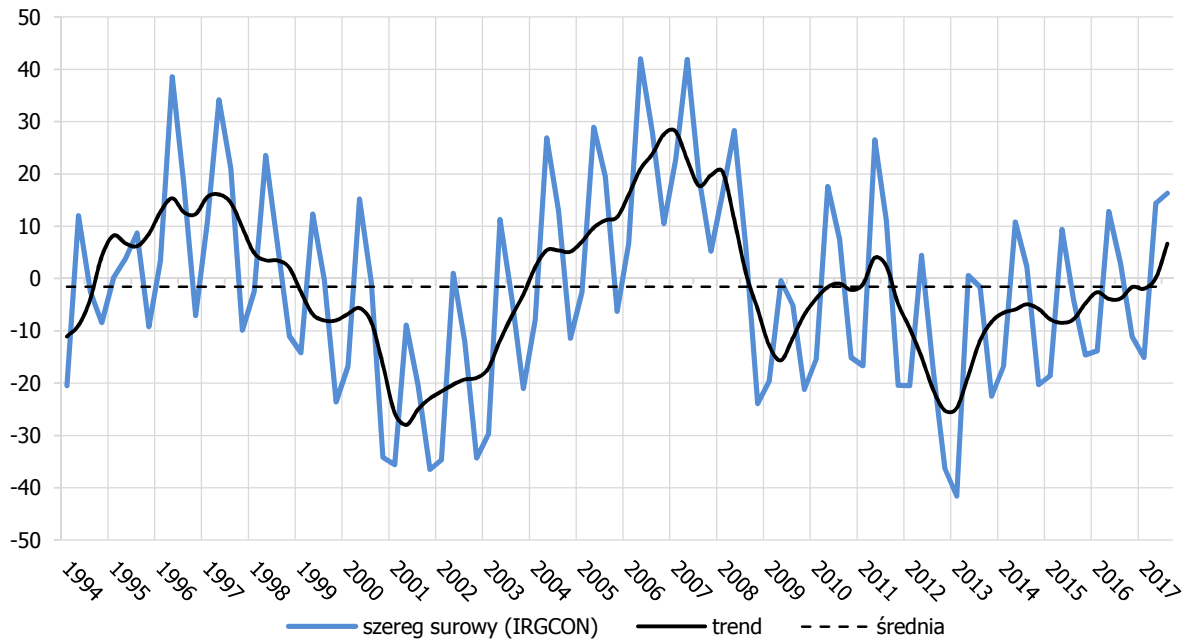
Prognozy sytuacji budownictwa na nadchodzący kwartał są podobne do prognoz dla gospodarki. Prognozowane saldo ocen budownictwa wynosi w ujęciu ogółem 9,2, w sektorze prywatnym 5,7 i publicznym 25,2.

11. W porównaniu z poprzednim kwartałem nastąpiły istotne zmiany w układzie barier, ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych. O 10,0 punktów procentowych zwiększył się odsetek zakładów mających problemy z powodu niestabilnych przepisów prawnych (obecnie 34,4%, w poprzednim kwartale 24,4%) i o 5,0 punktów - z powodu wysokich cen surowców i materiałów (obecnie 25,1, poprzednio 20,1%). Zmniejszył się natomiast odsetek zakładów odczuwających dotkliwość barier: silnej konkurencji o 9,8 punktu, niskiego popytu o 10,4 punktu i nadmiernych obciążeń podatkowych o 7,2 punktu.

Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale wszystkie analizowane bariery – z wyjątkiem niskiego popytu, niekorzystnej pogody oraz trudności z uzyskaniem kredytu - będą dla nich dotkliwe w mniejszym lub co najwyżej takim samym stopniu jak obecnie.

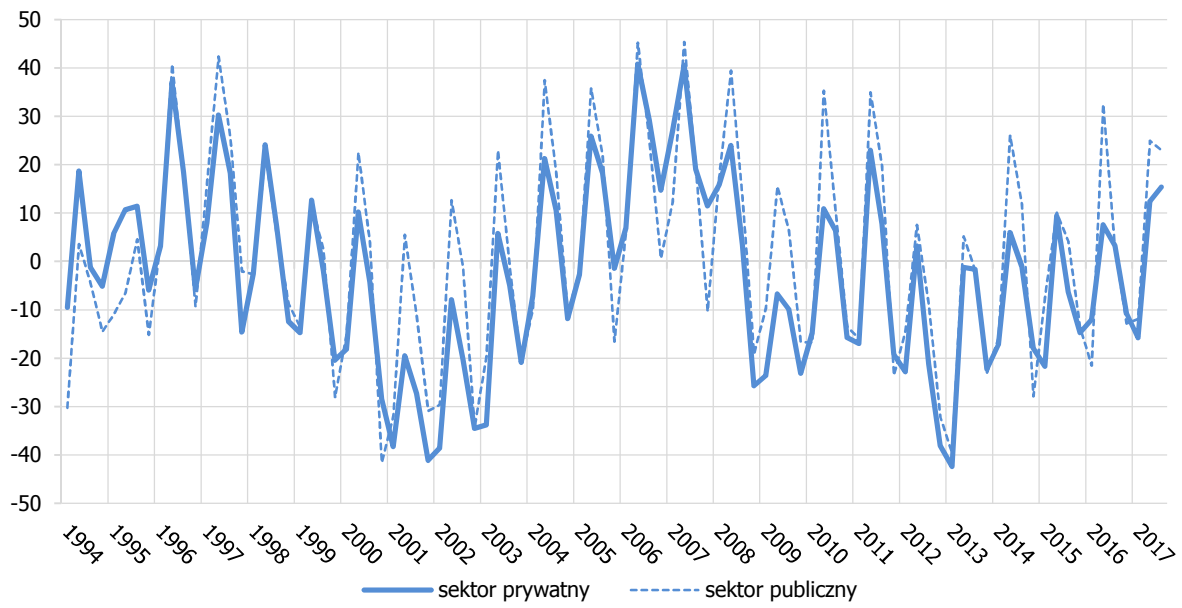
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

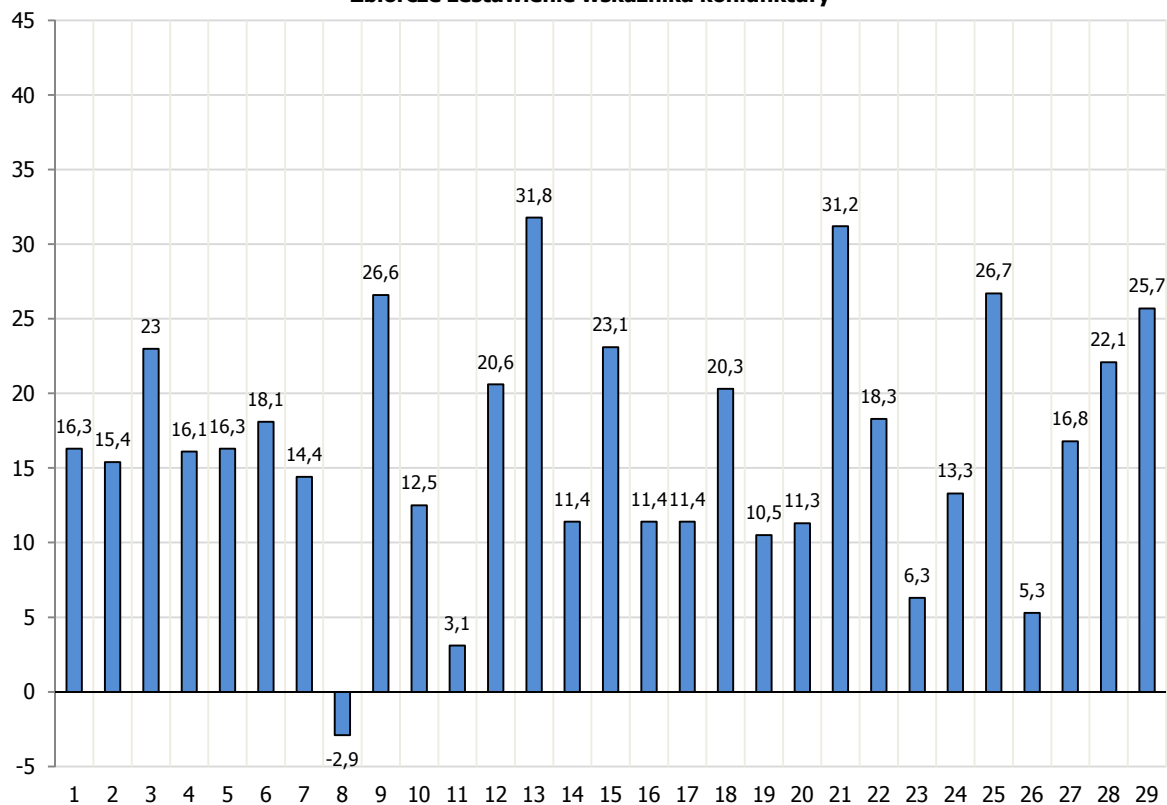
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
a. Zamówienia ogółem - stan	13.3	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8
b. Zatrudnienie - prognoza	12.3	-6.5	-25.2	9.9	8.4	0.7
Wskaźnik koniunktury (IRGCON) = (a+b)/2	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

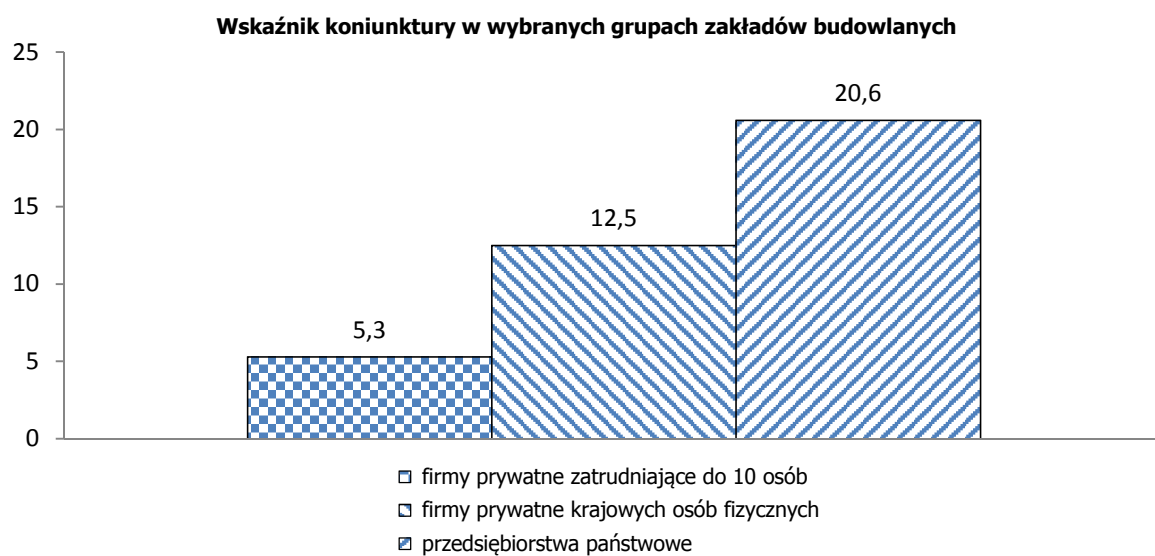
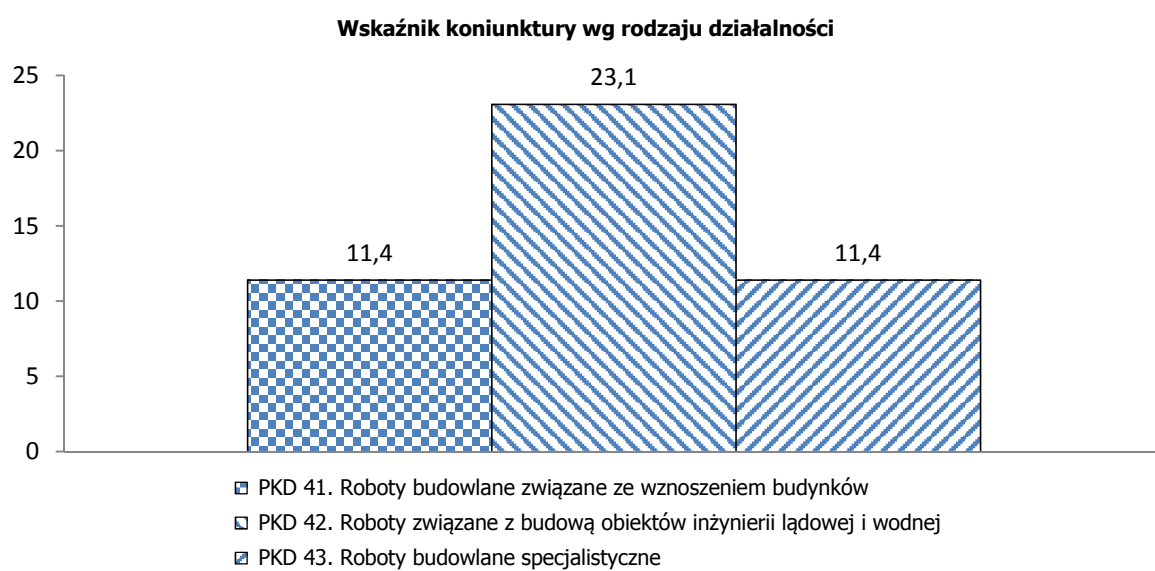
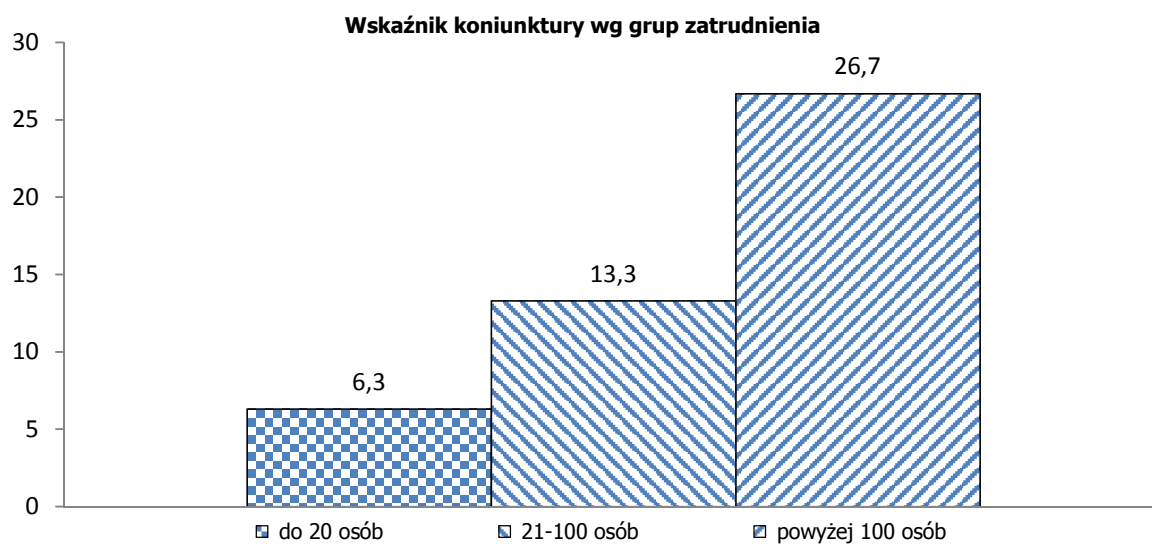

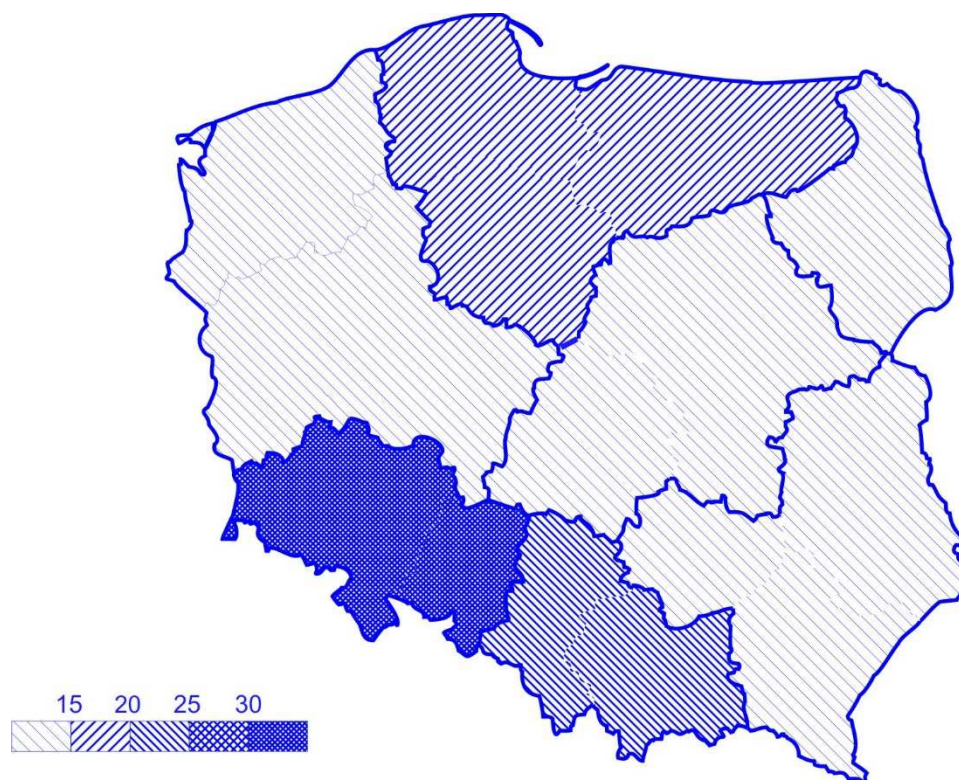
	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
Wskaźnik koniunktury (IRGCON)	12.8	2.8	-11.1	-15.1	14.4	16.3
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	7.6	3.3	-10.7	-15.8	12.4	15.4
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	32.5	2.7	-12.8	-11.9	25.0	23.0

Zbiorcze zestawienie wskaźnika koniunktury

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD2007 – Dział 41
15. PKD2007 – Dział 42
16. PKD2007 – Dział 43
17. Region centralny
18. Region południowy
19. Region wschodni
20. Region północno-zachodni
21. Region południowo-zachodni
22. Region północny
23. Zatrudnienie do 20 osób
24. Zatrudnienie 21–100 osób
25. Zatrudnienie pow. 100 osób
26. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
28. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
29. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

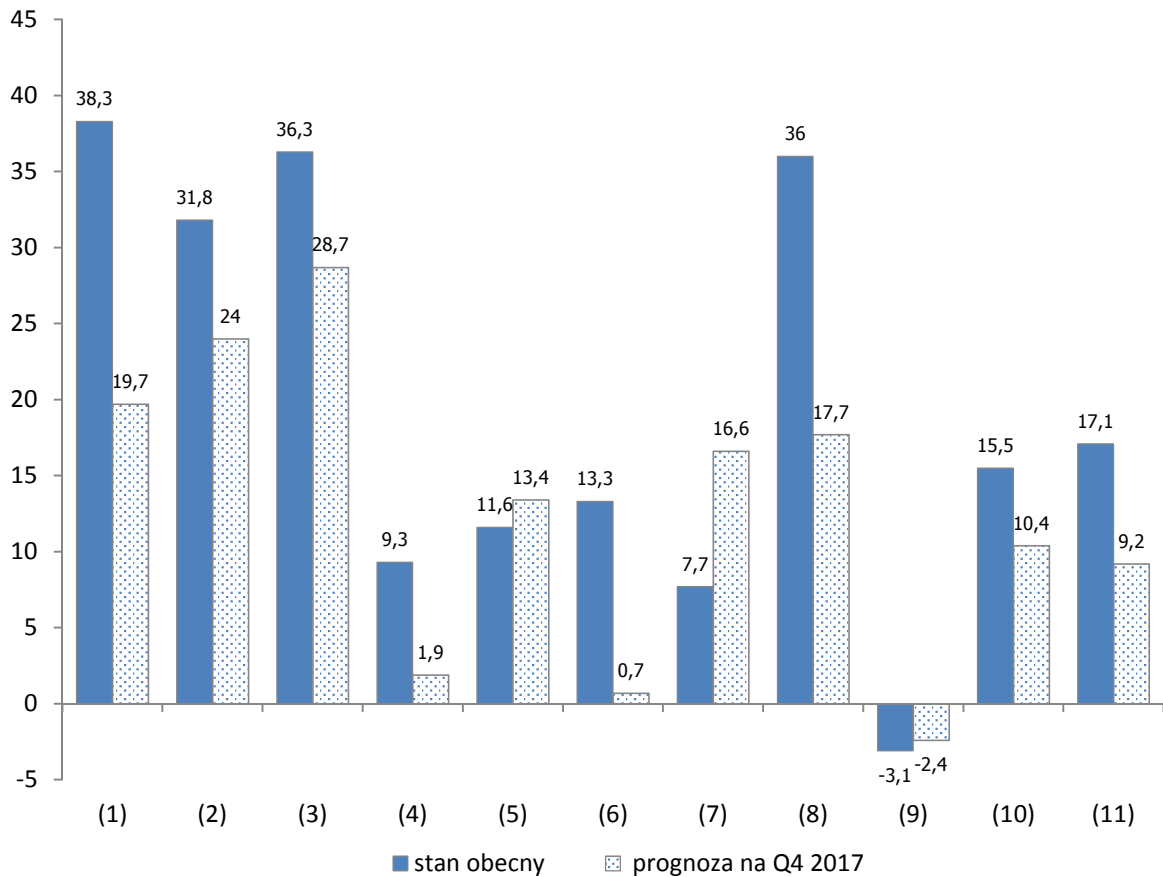

1. Region centralny	11,4
2. Region południowy	20,3
3. Region wschodni	10,5
4. Region północno-zachodni	11,3
5. Region południowo-zachodni	31,2
6. Region północny	18,3

*) Podział na regiony według klasyfikacji NUTS1

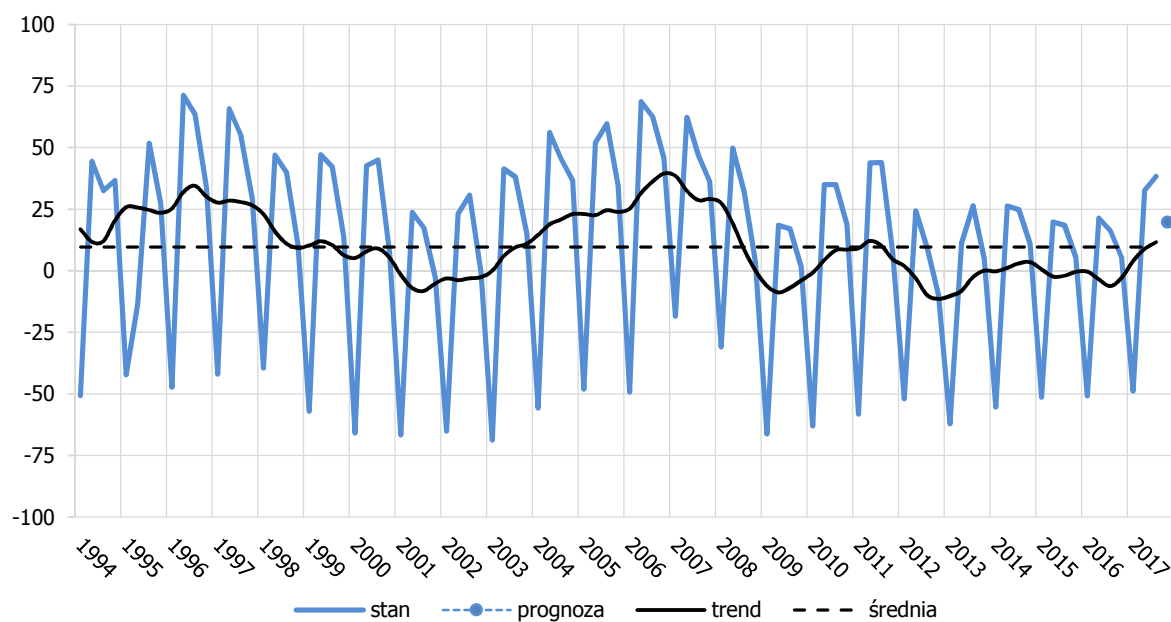
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

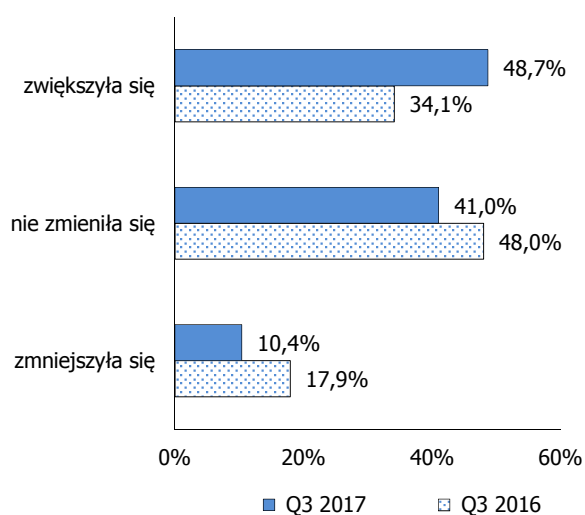
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

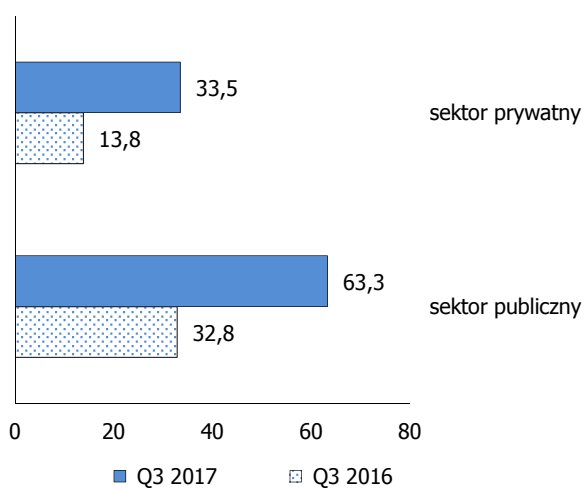

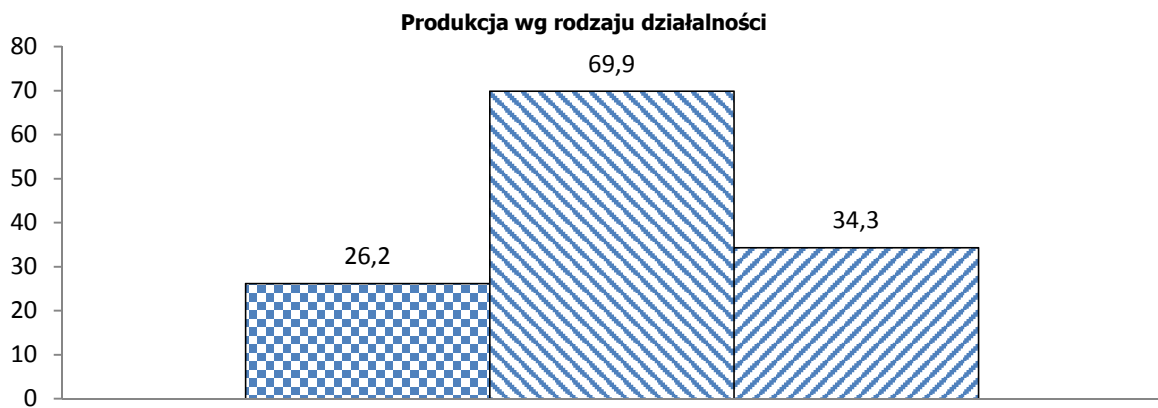
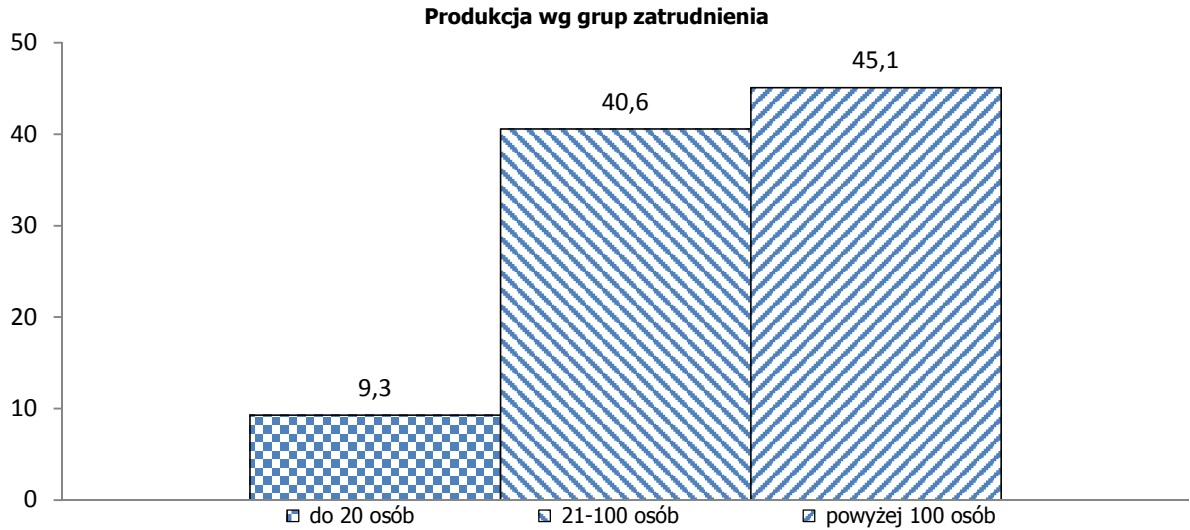
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	16.2	5.3	-48.9	32.6	38.3	
prognoza						19.7

Produkcja - składowe salda

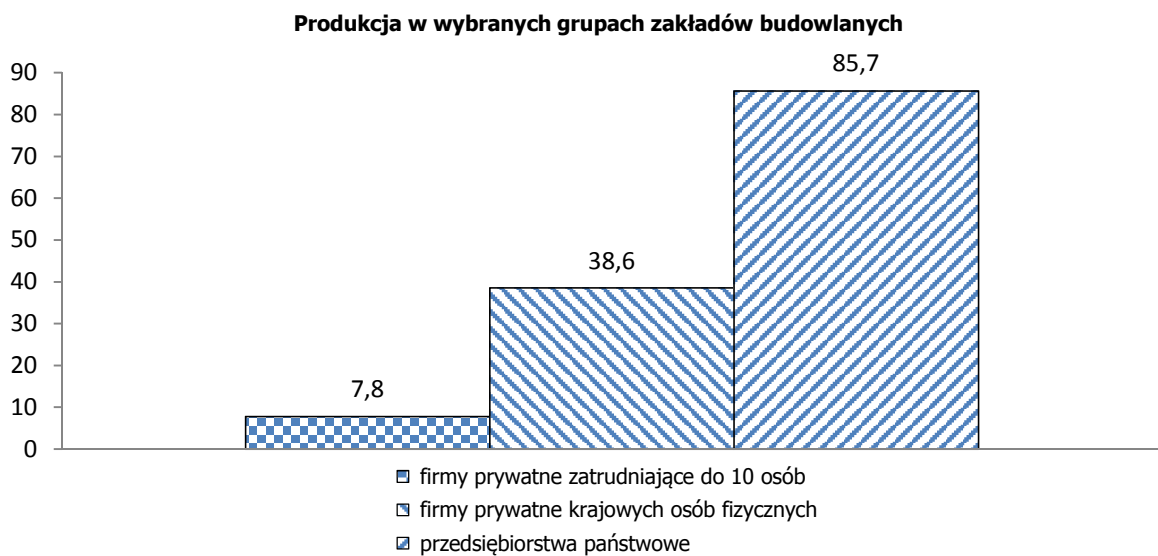

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

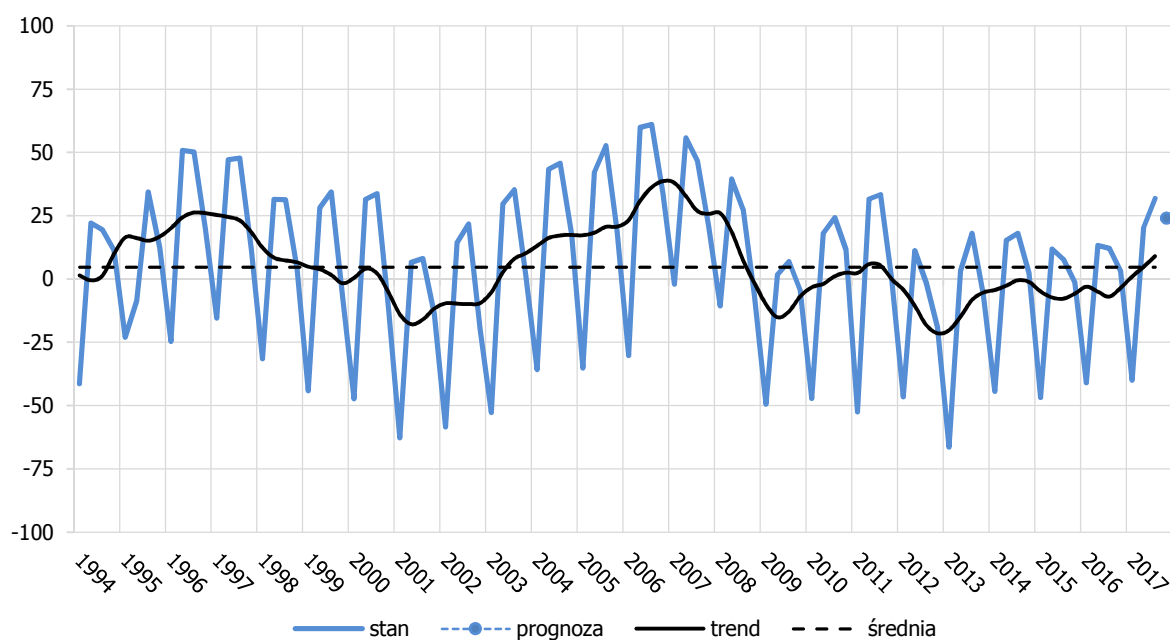

- PKD 41. Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
- PKD 42. Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
- PKD 43. Roboty budowlane specjalistyczne

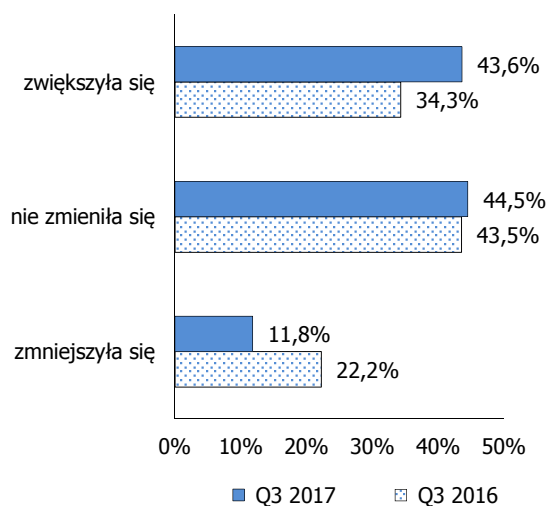

2. Zamówienia ogółem

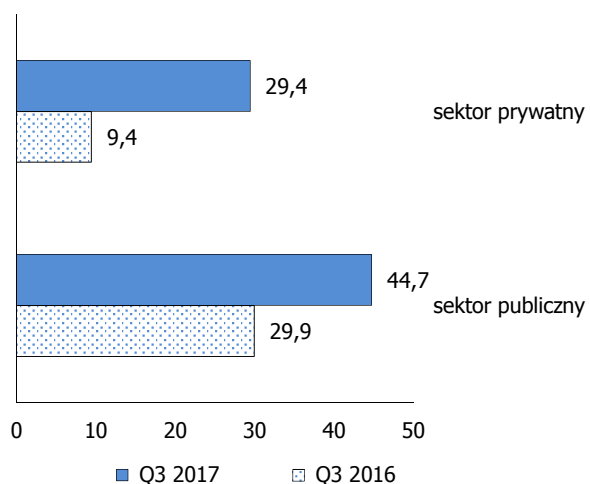

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	12.1	3.1	-40.0	20.3	31.8	
prognoza						24.0

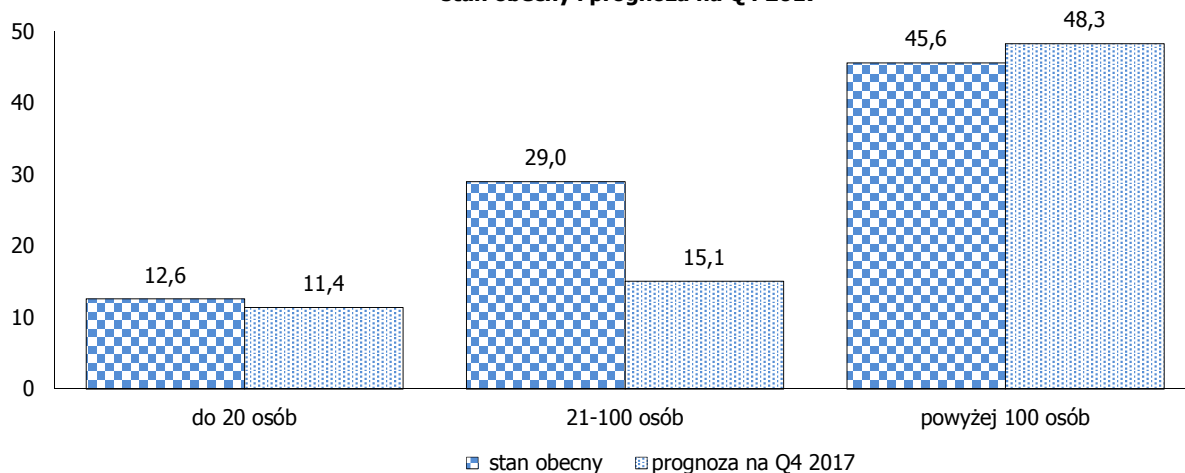
Zamówienia ogółem - składowe salda

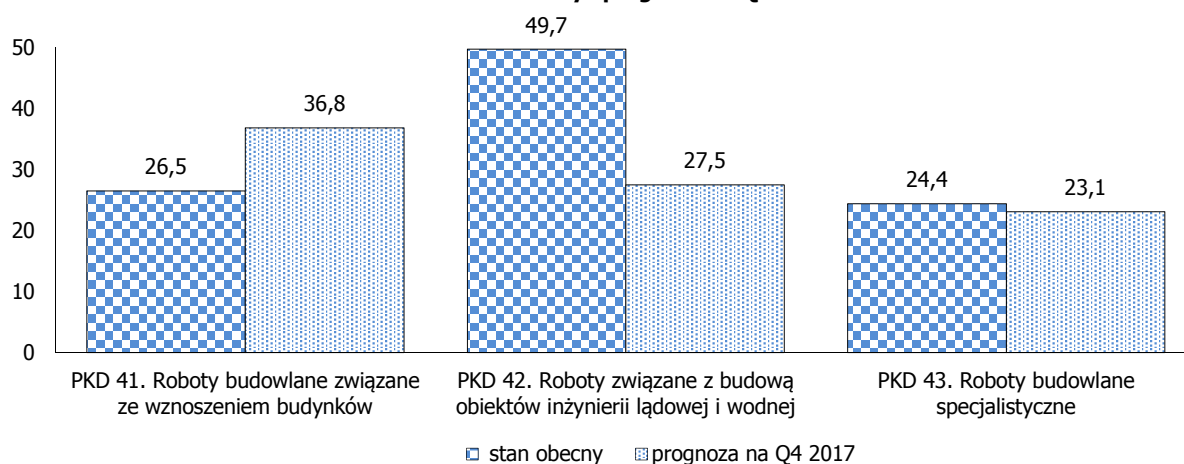
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

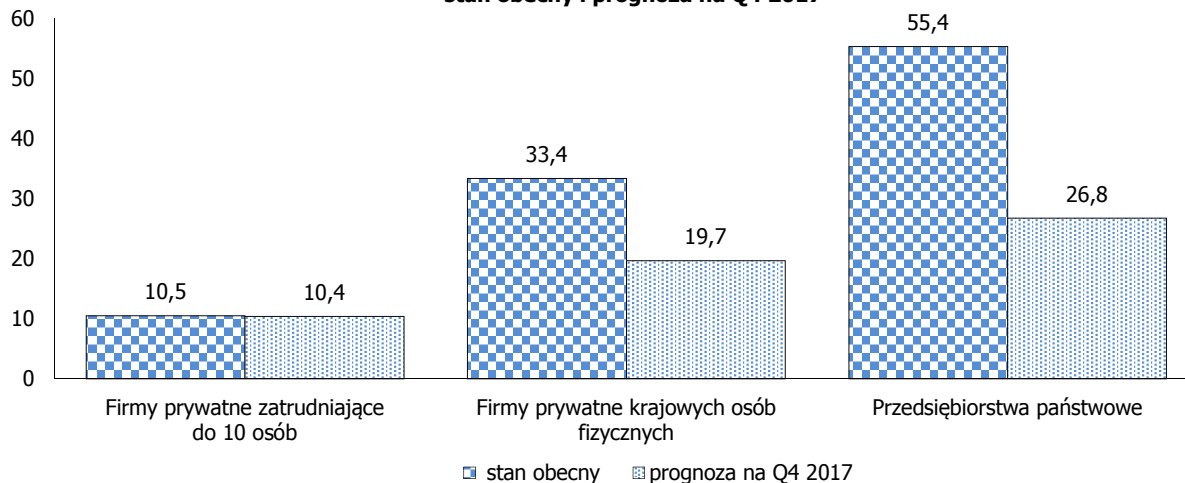
**Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

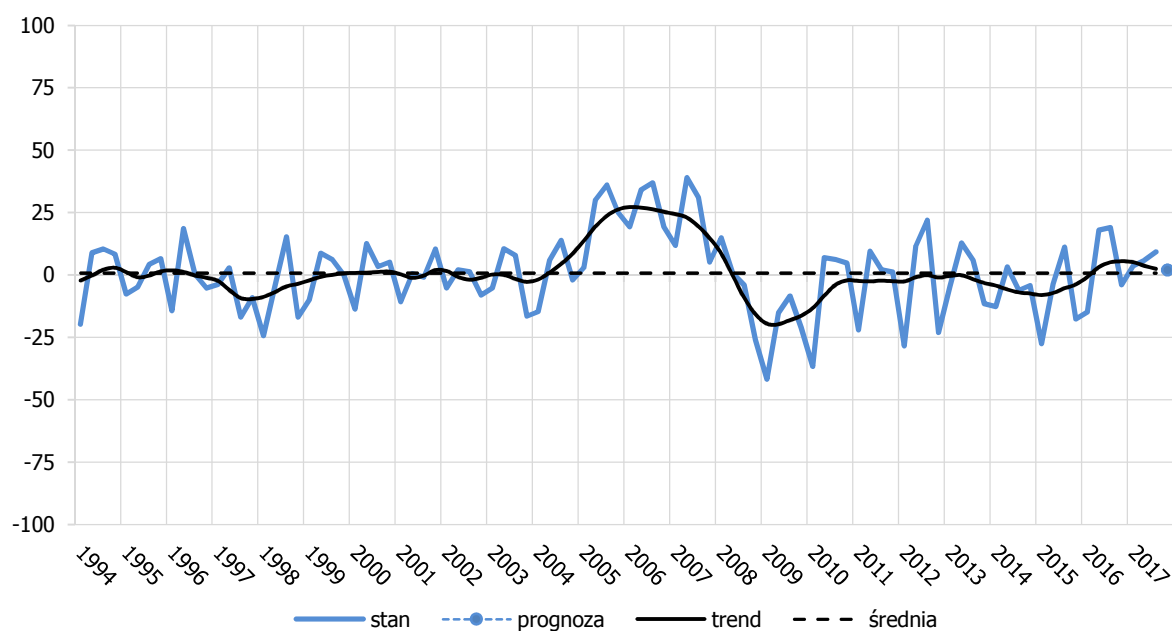
**Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

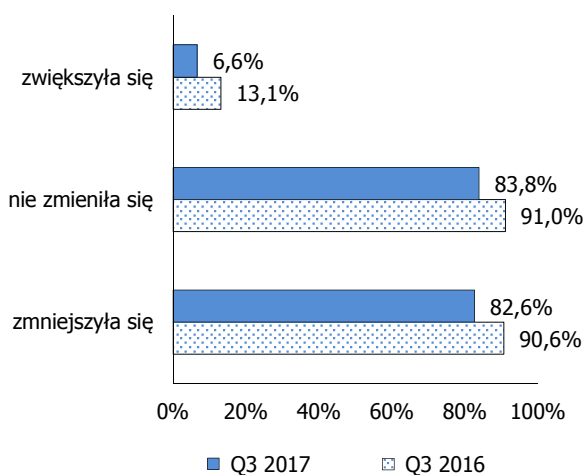

3. Zamówienia eksportowe

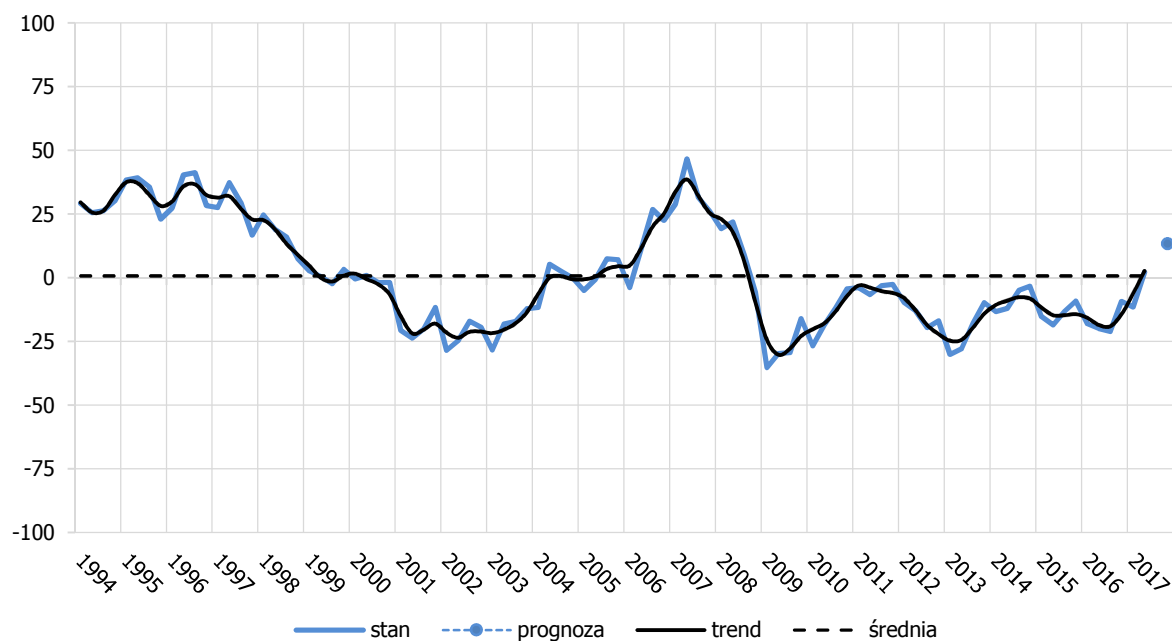

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	19.0	-4.0	3.6	5.9	9.3	
prognoza						1.9

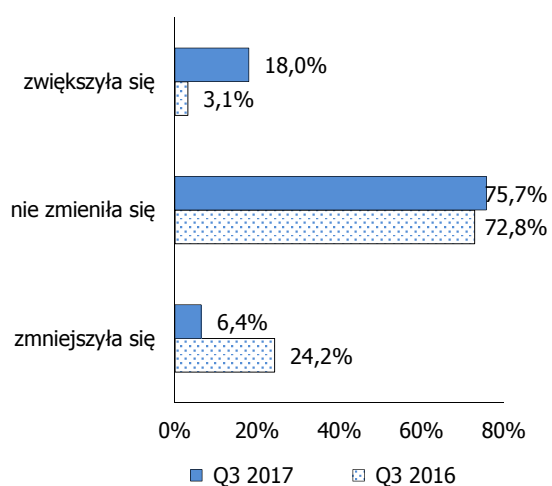
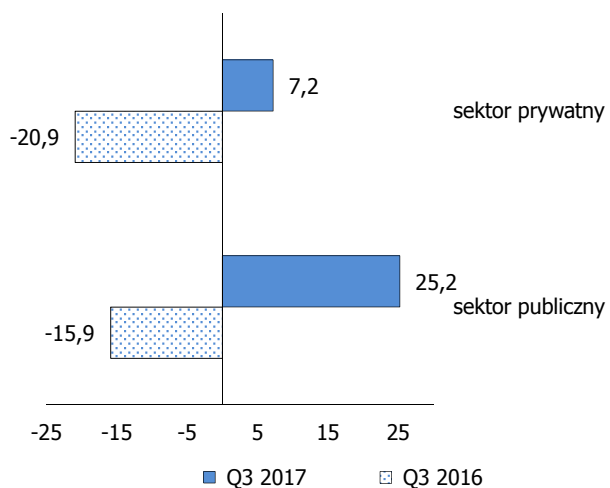
Zamówienia eksportowe - składowe salda

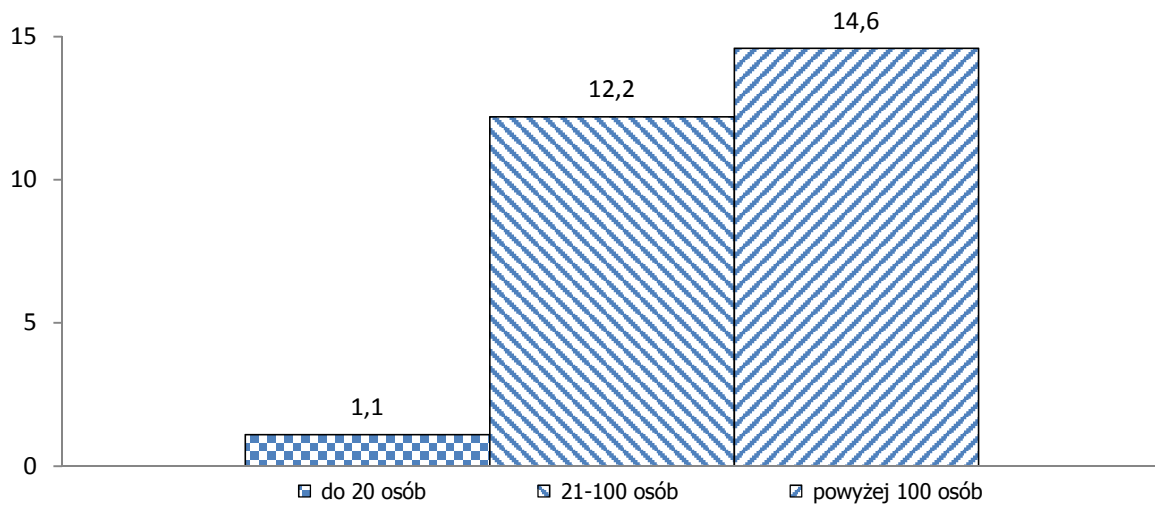
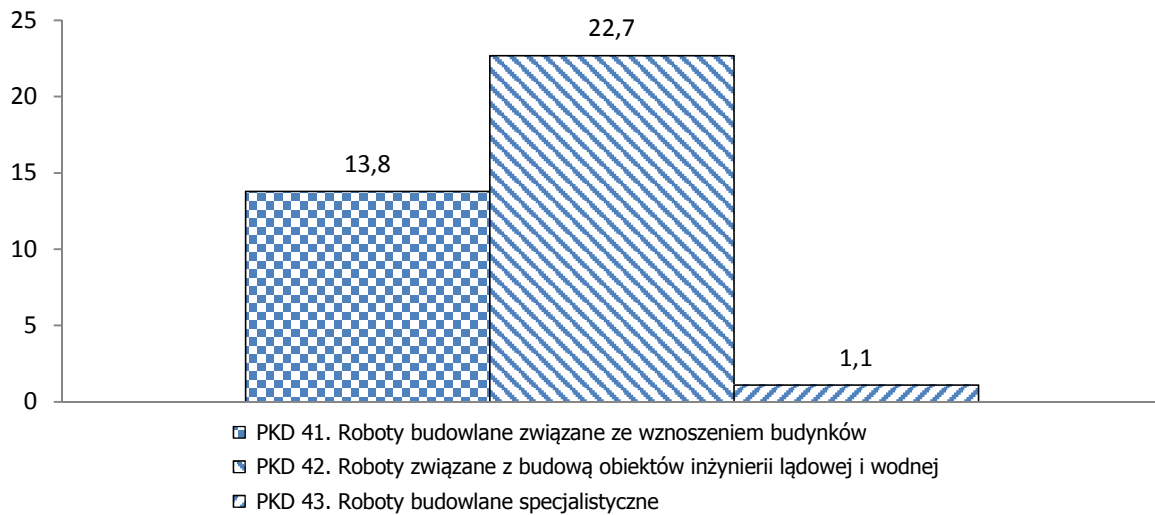
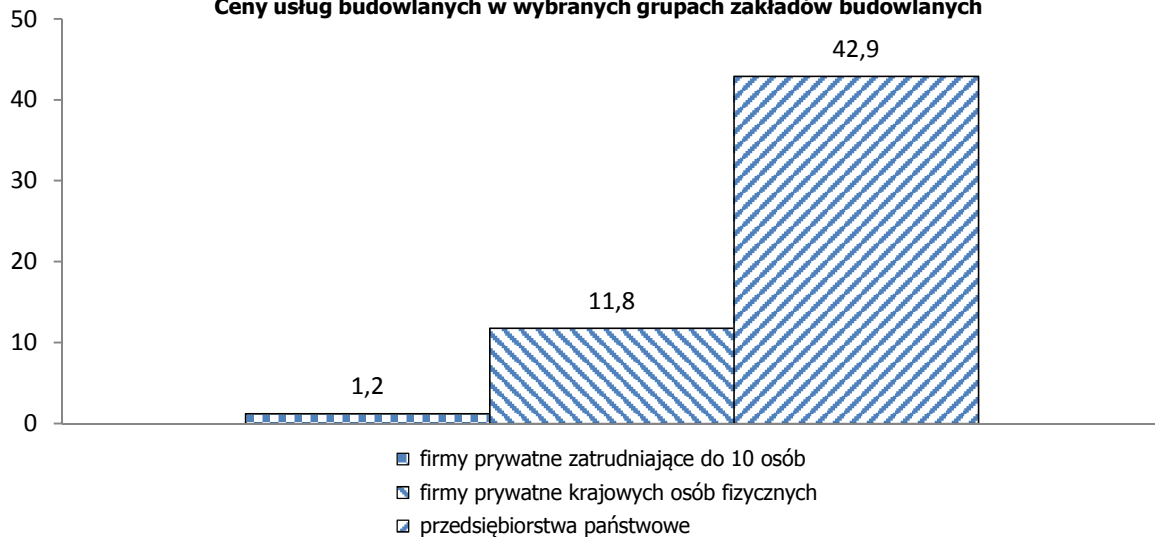

4. Ceny

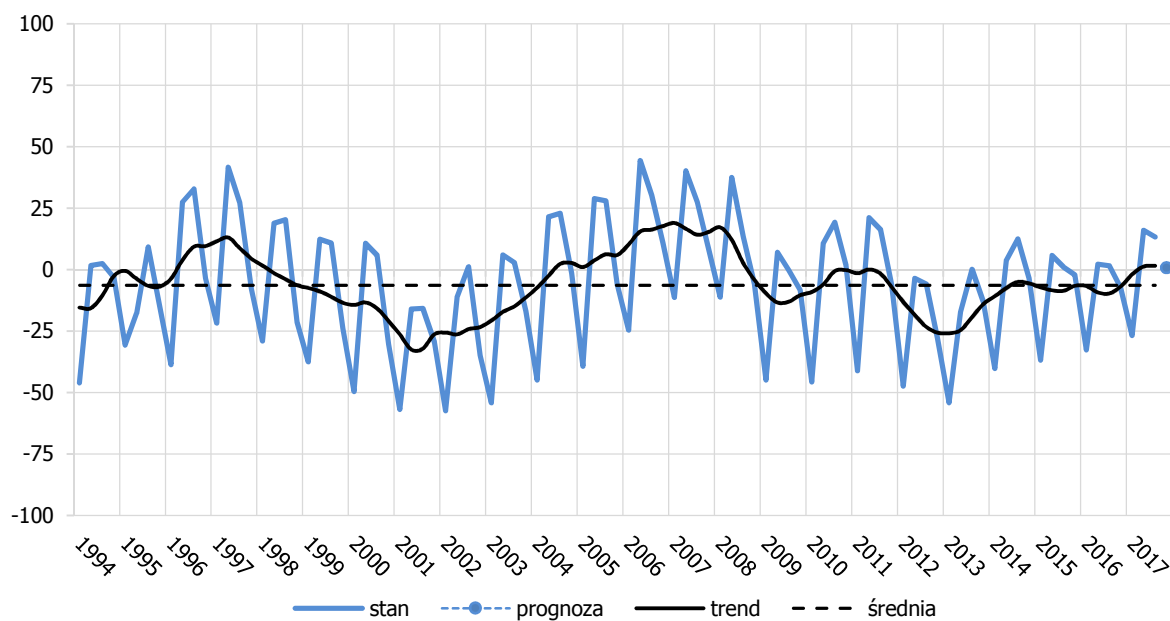

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-21.1	-9.3	-11.5	2.2	11.6	
prognoza						13.4

Ceny usług budowlanych -
składowe saldaCeny usług budowlanych - saldo wg
sektorów własnościowych

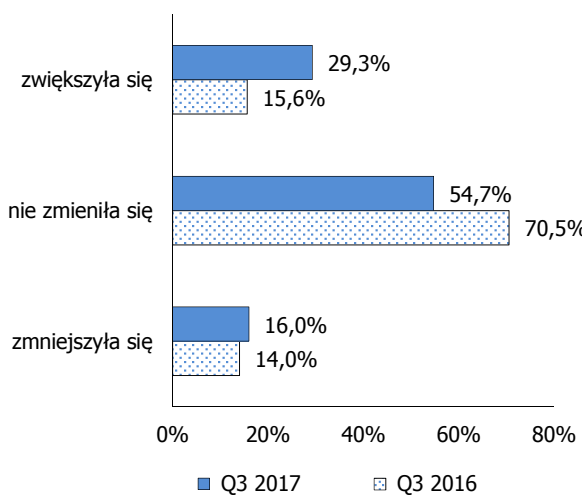
Ceny usług budowlanych wg grup zatrudnienia**Ceny usług budowlanych wg rodzaju działalności****Ceny usług budowlanych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

5. Zatrudnienie

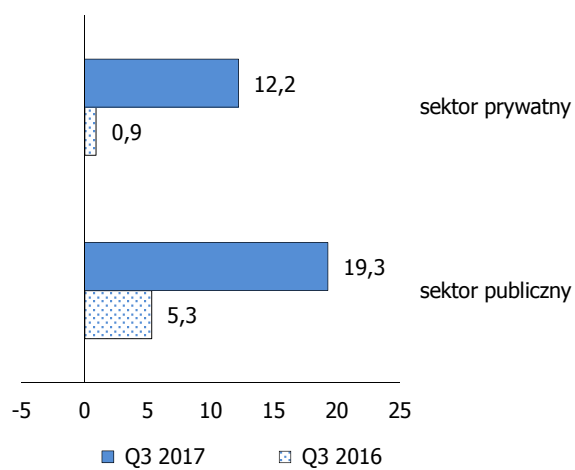

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	1.6	-7.3	-26.8	16.0	13.3	
prognoza						0.7

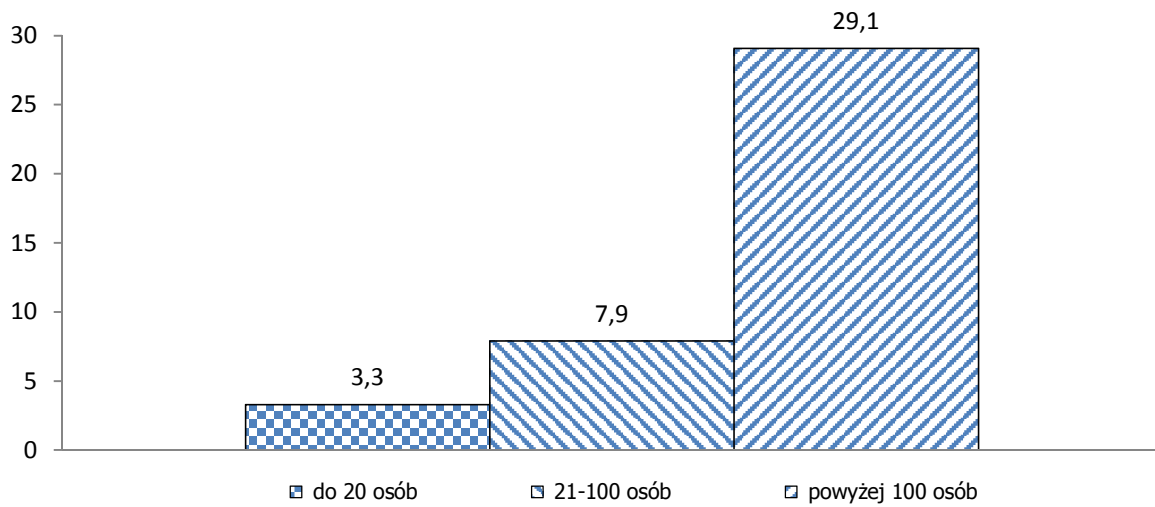
Zatrudnienie - składowe salda

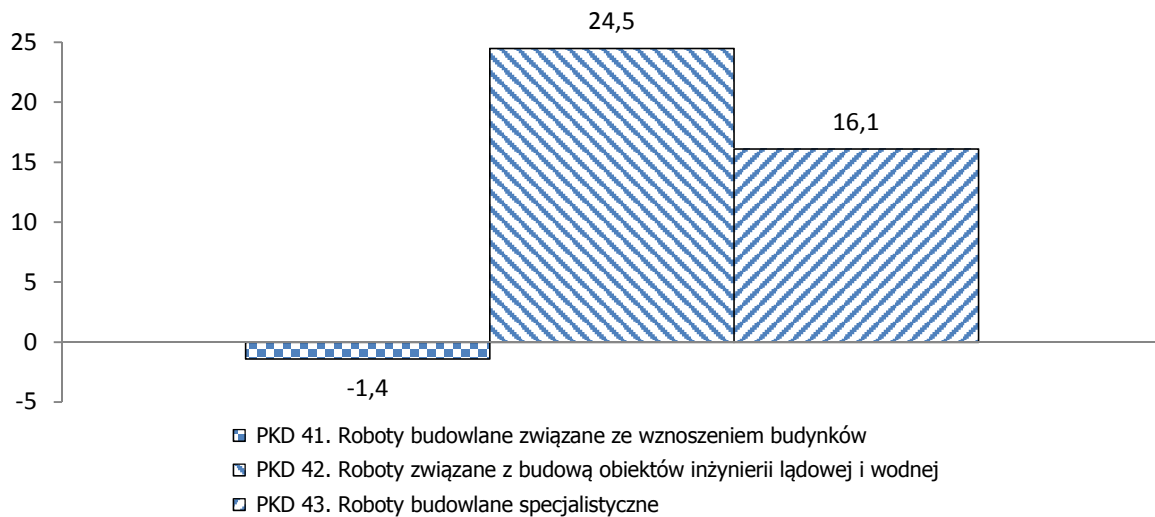
Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

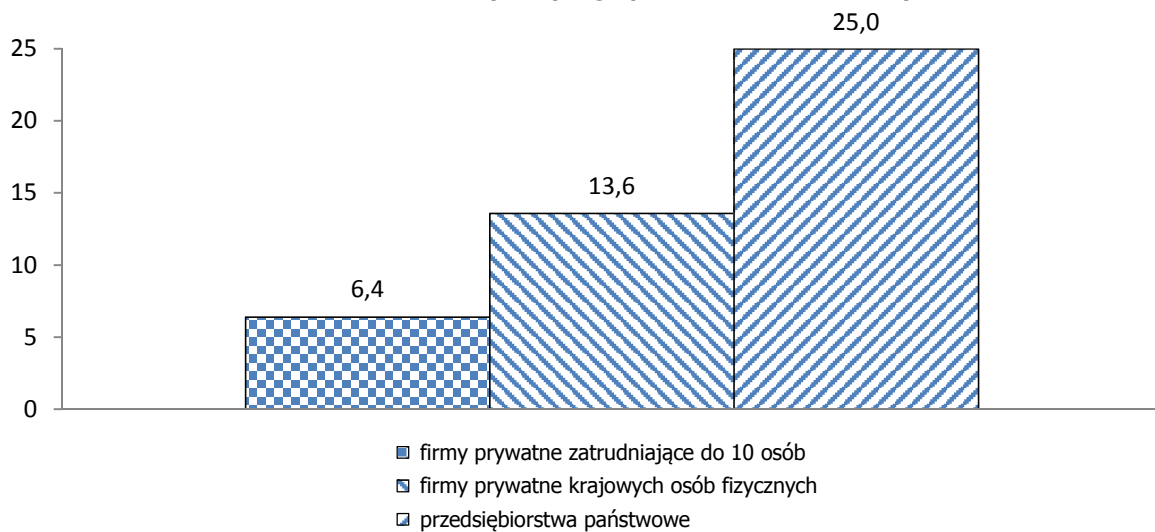
Zatrudnienie wg grup zakładów klasyfikowanych wg wielkości zatrudnienia

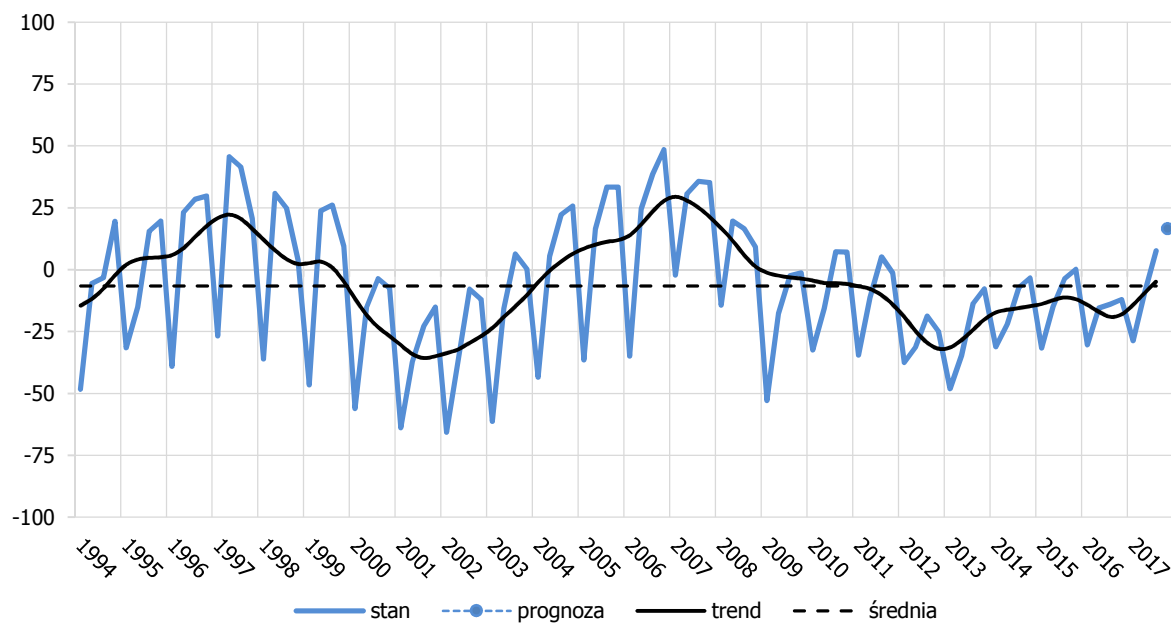
Zatrudnienie wg rodzaju działalności

Zatrudnienie w wybranych grupach zakładów budowlanych

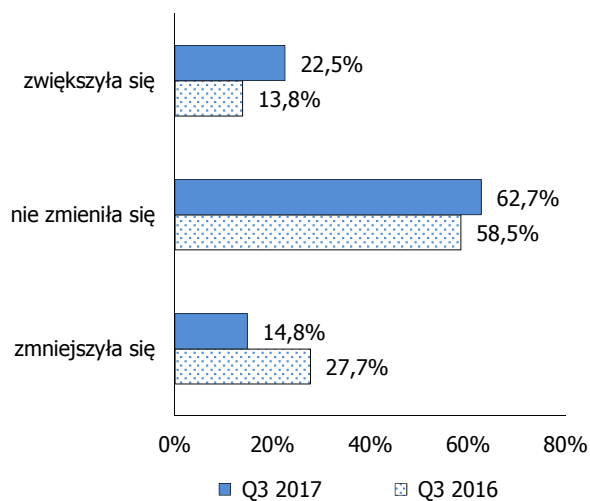

6. Sytuacja finansowa

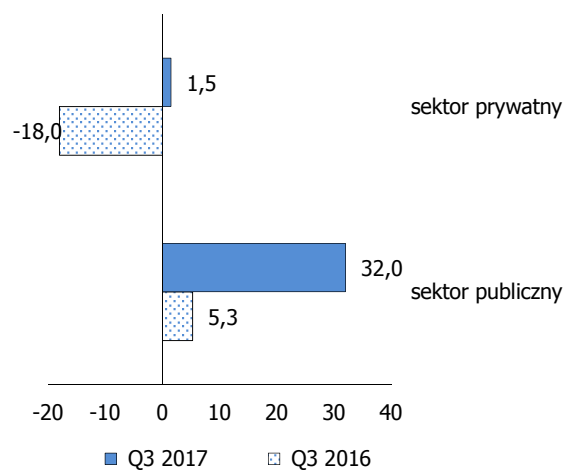

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.9	-12.0	-28.7	-9.3	7.7	
prognoza						16.6

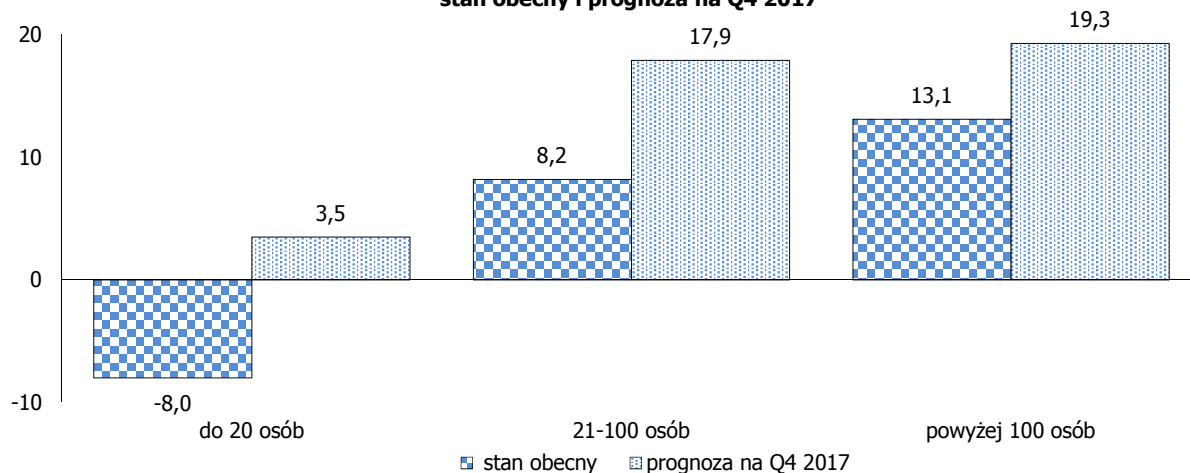
Sytuacja finansowa - składowe salda

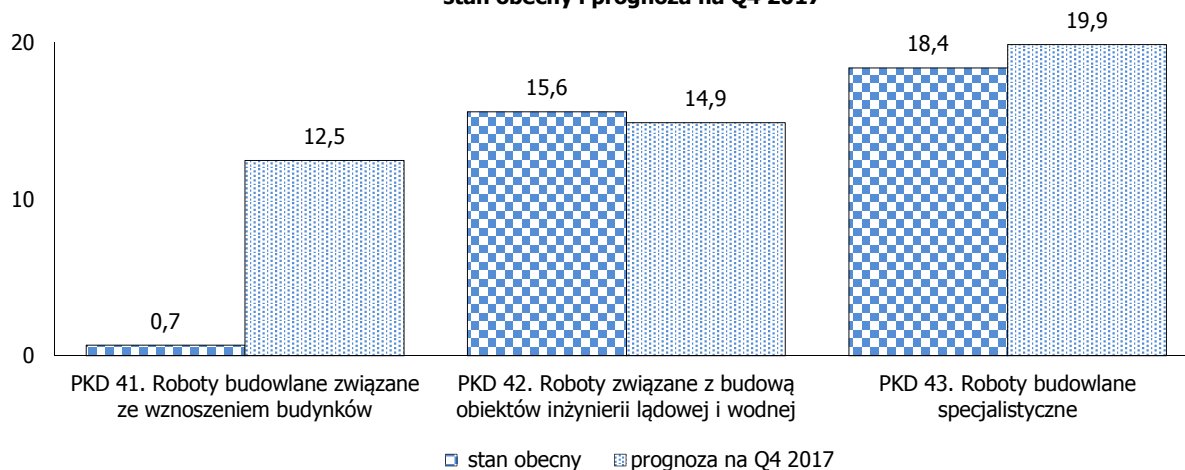
Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

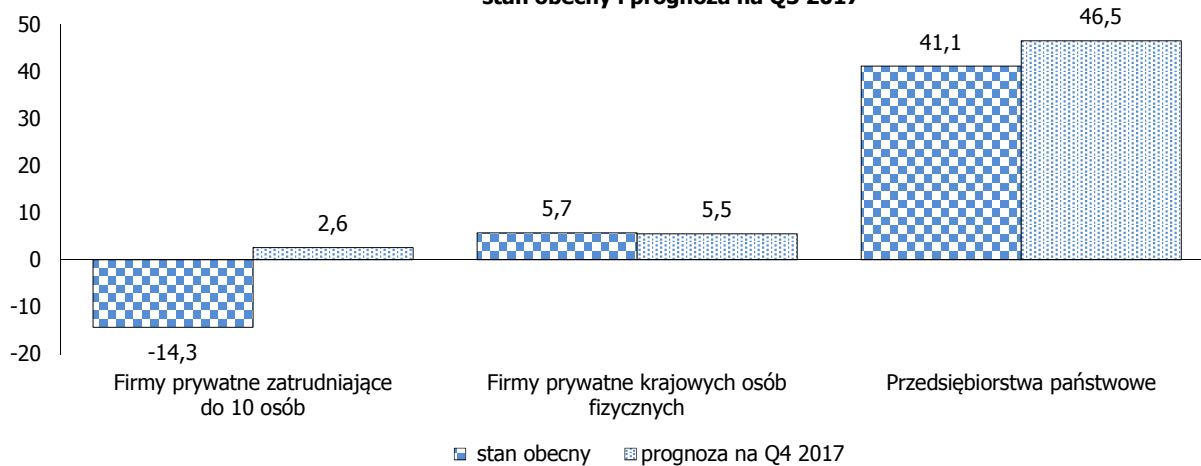
**Sytuacja finansowa wg grup zatrudnienia -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

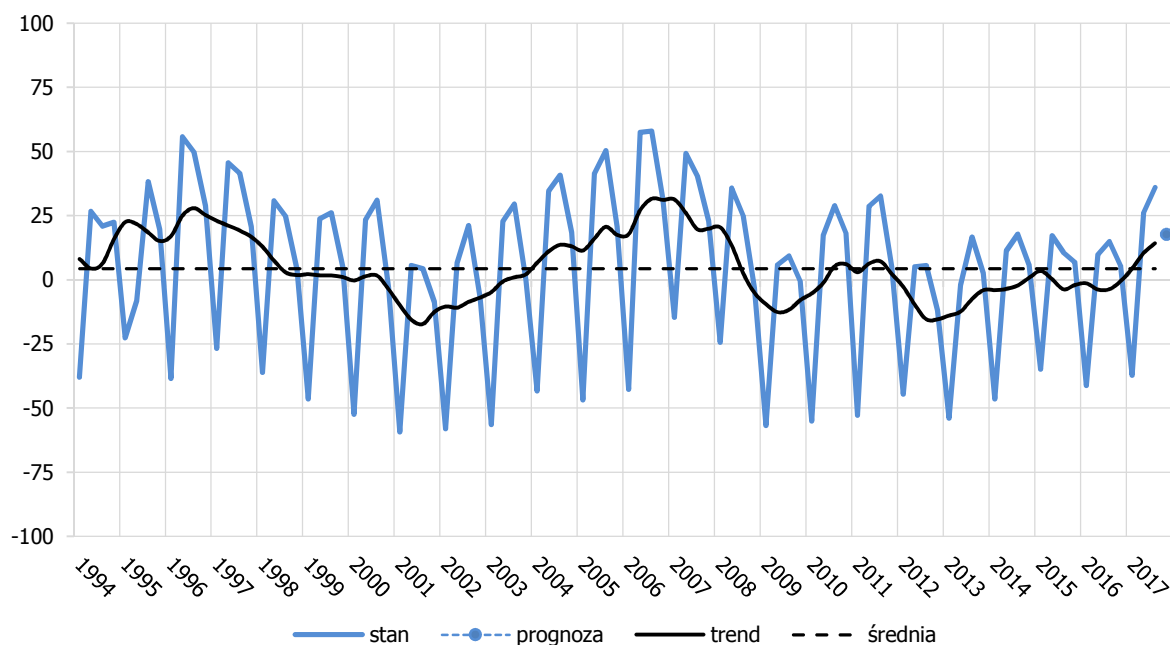
**Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności -
stan obecny i prognoza na Q4 2017**

**Sytuacja finansowa wybranych grup zakładów budowlanych -
stan obecny i prognoza na Q3 2017**

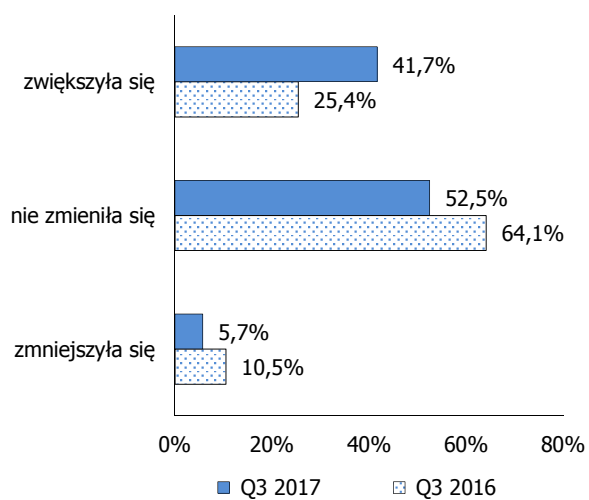

7. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

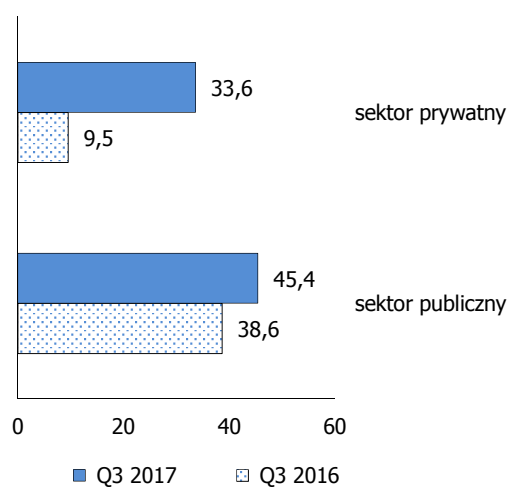

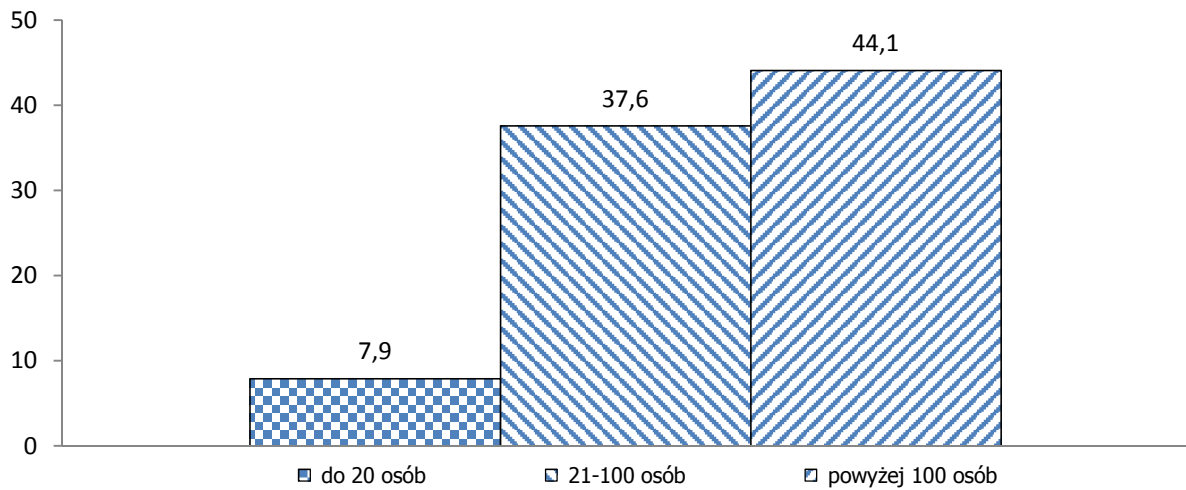
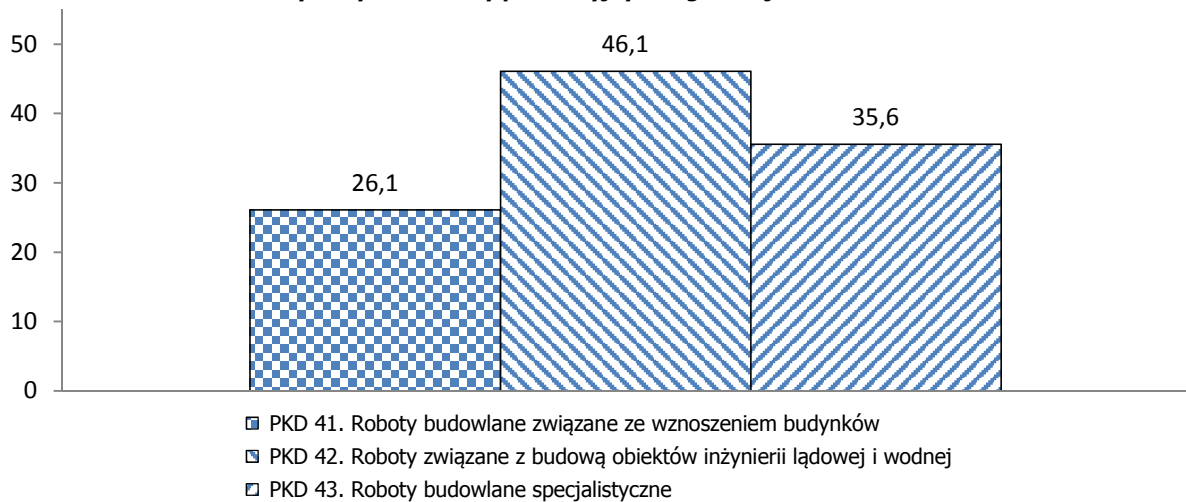
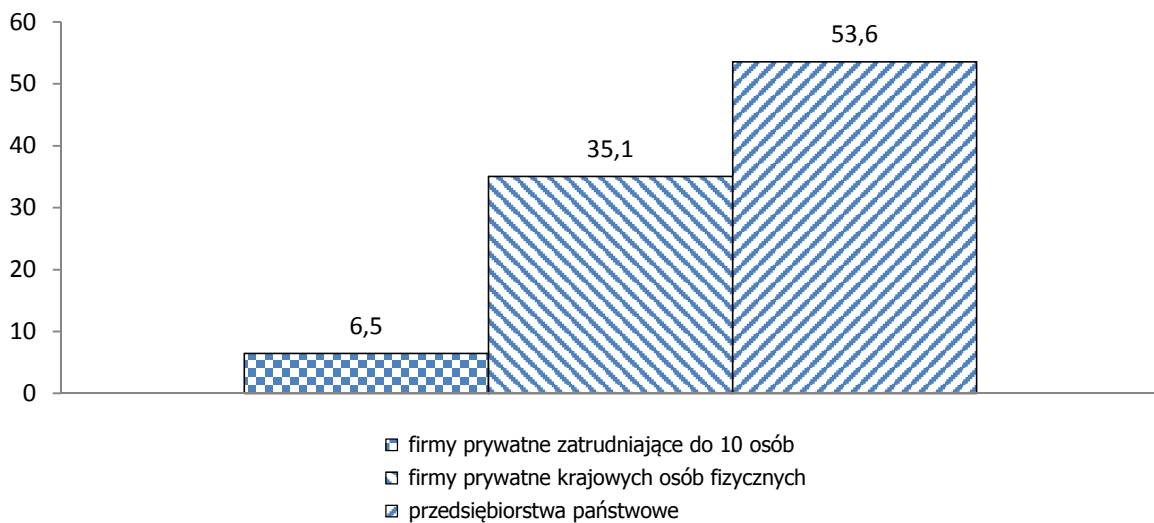
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	14.9	5.4	-37.3	26.2	36.0	
prognoza						17.7

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

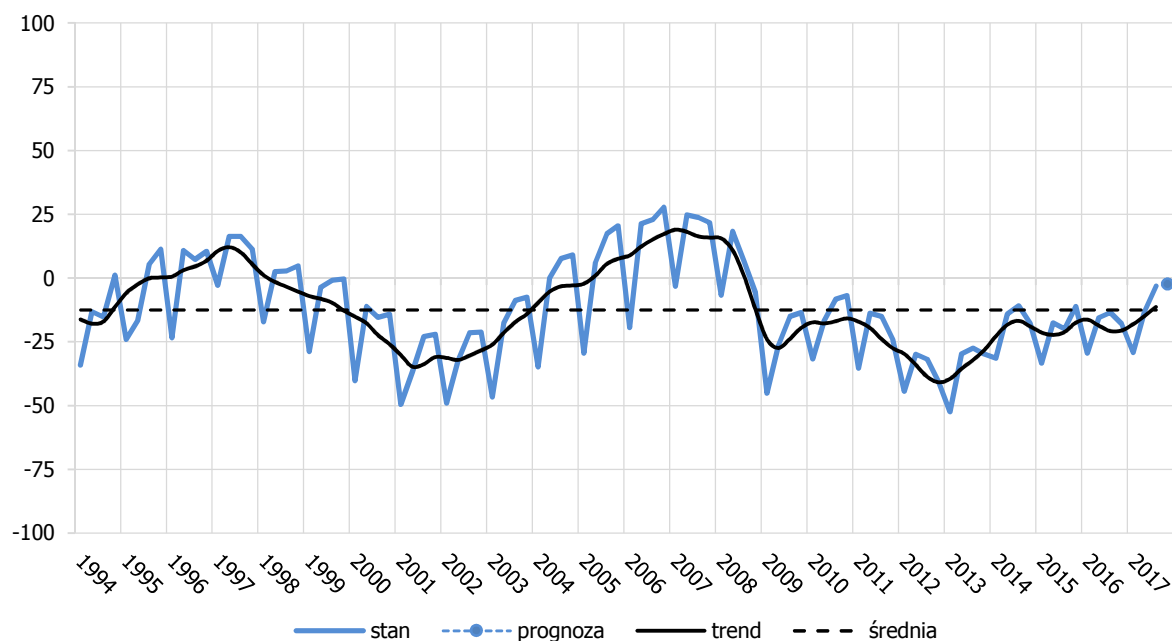

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

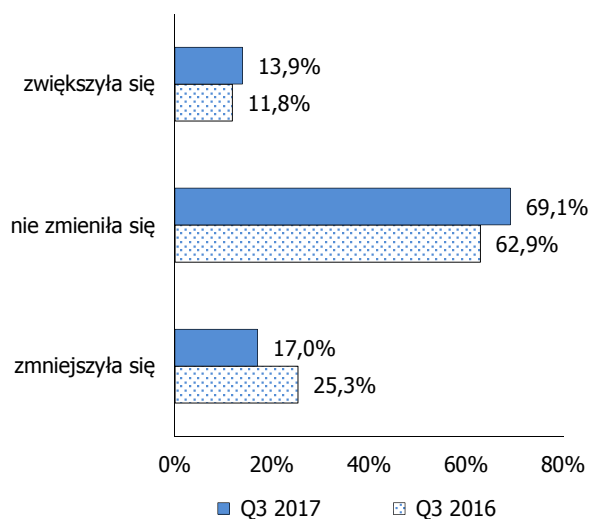
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg grup zatrudnienia**Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg rodzaju działalności****Wykorzystanie mocy produkcyjnych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

8. Nakłady inwestycyjne

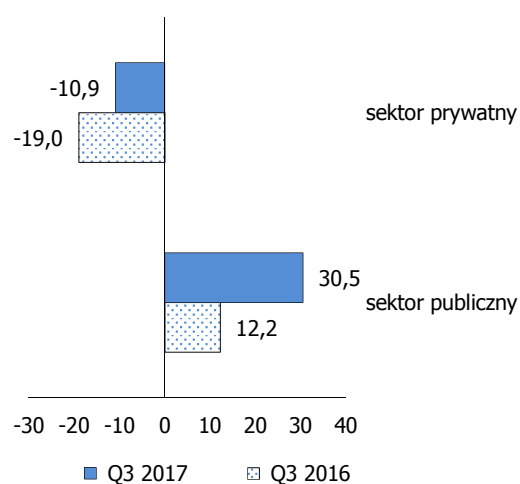

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-13.5	-17.9	-29.2	-13.0	-3.1	
prognoza						-2.4

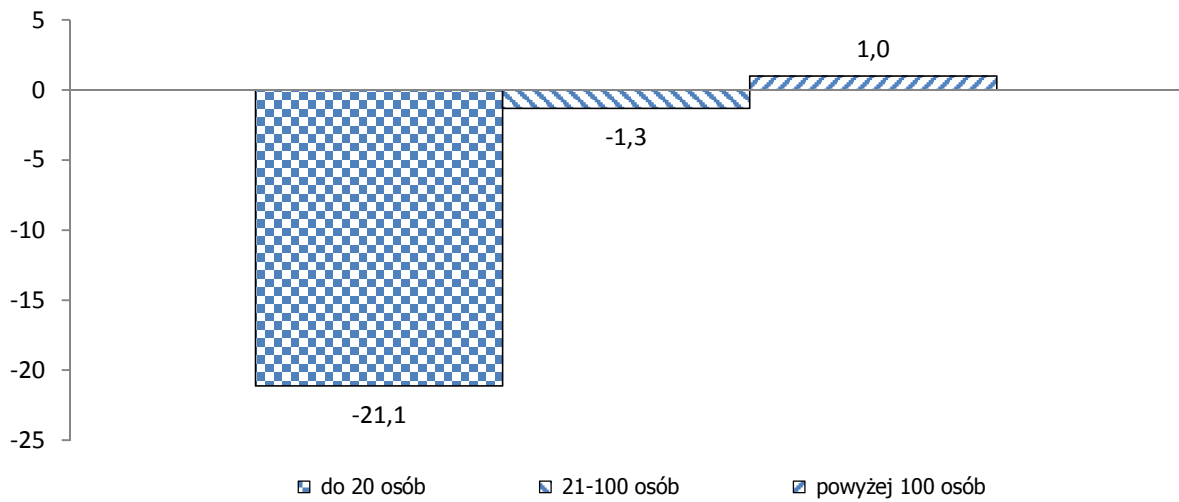
Nakłady inwestycyjne - składowe salda

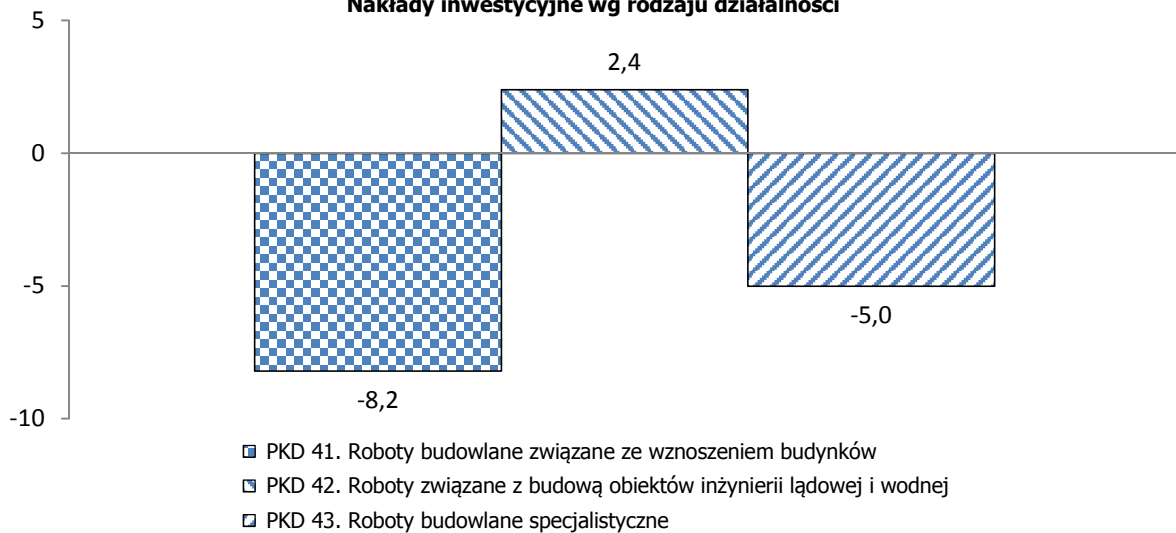
Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

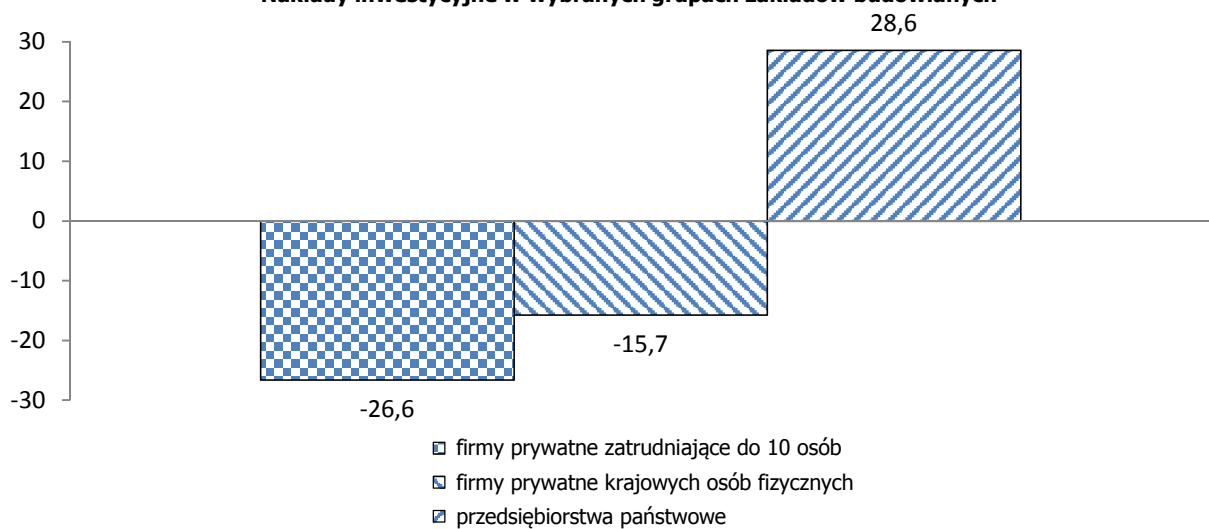
Nakłady inwestycyjne wg grup zatrudnienia

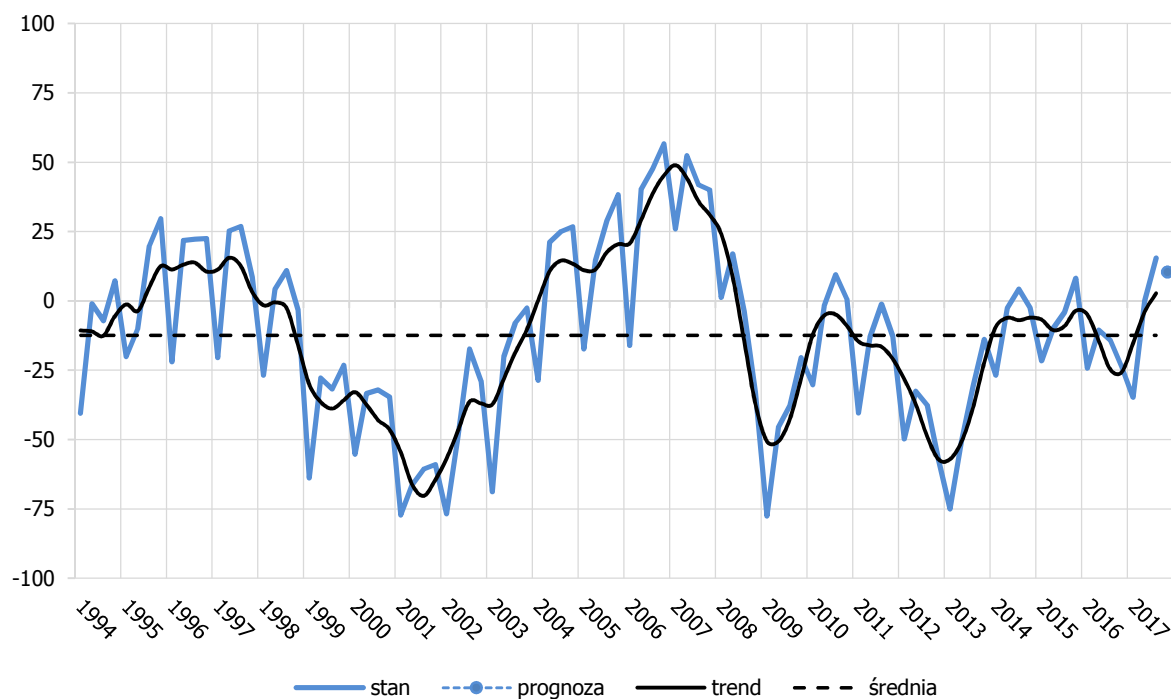
Nakłady inwestycyjne wg rodzaju działalności

Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów budowlanych

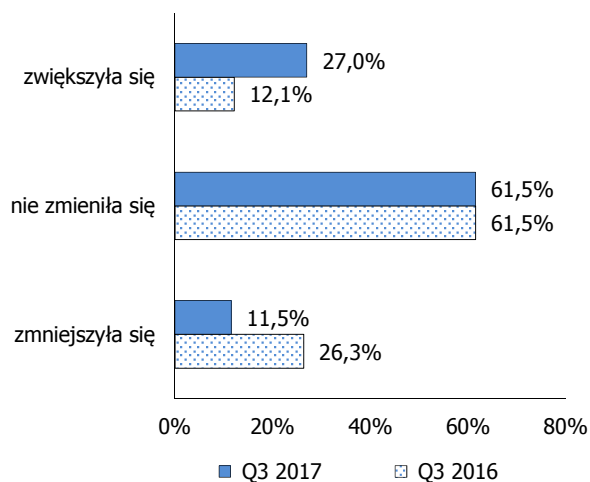

9. Ogólna sytuacja gospodarcza

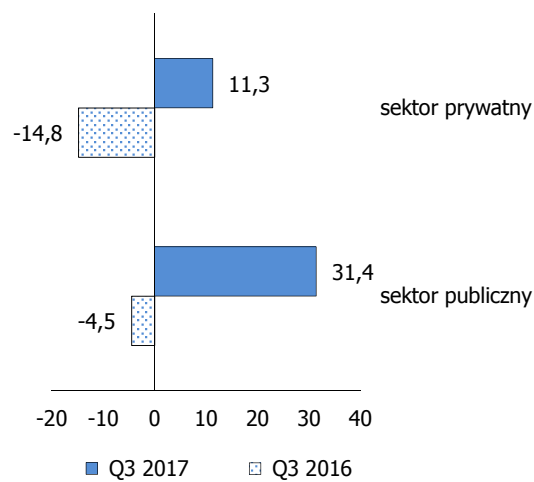

	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-14.2	-23.7	-34.7	0.0	15.5	
prognoza						10.4

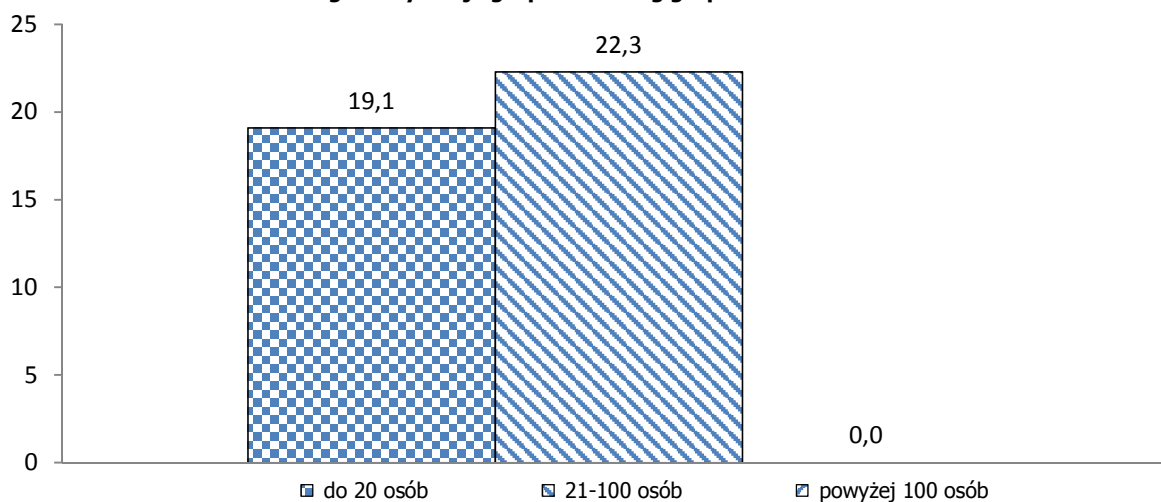
Ogólna sytuacja gospodarcza -
składowe salda

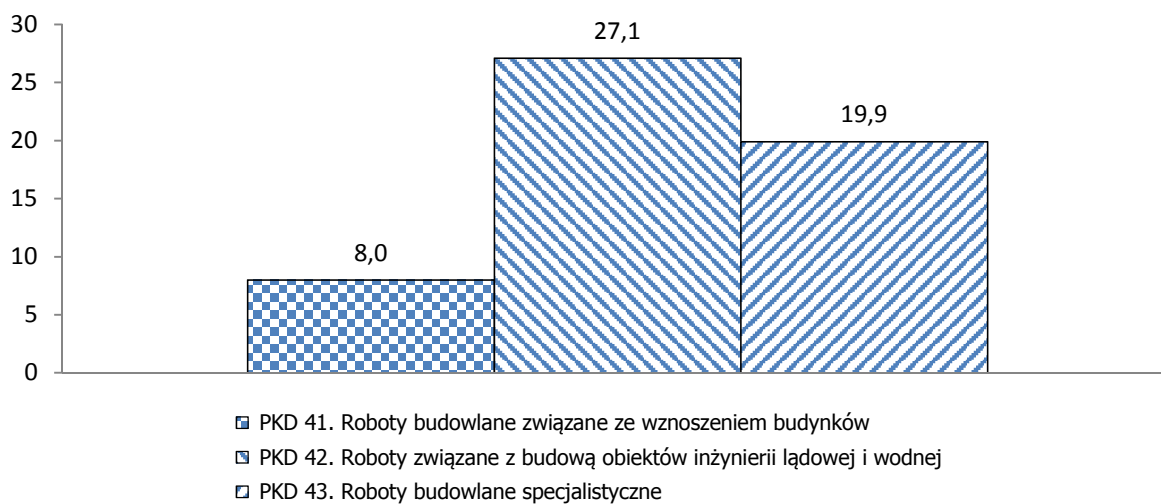
Ogólna sytuacja gospodarcza -
saldo wg sektorów własnościowych

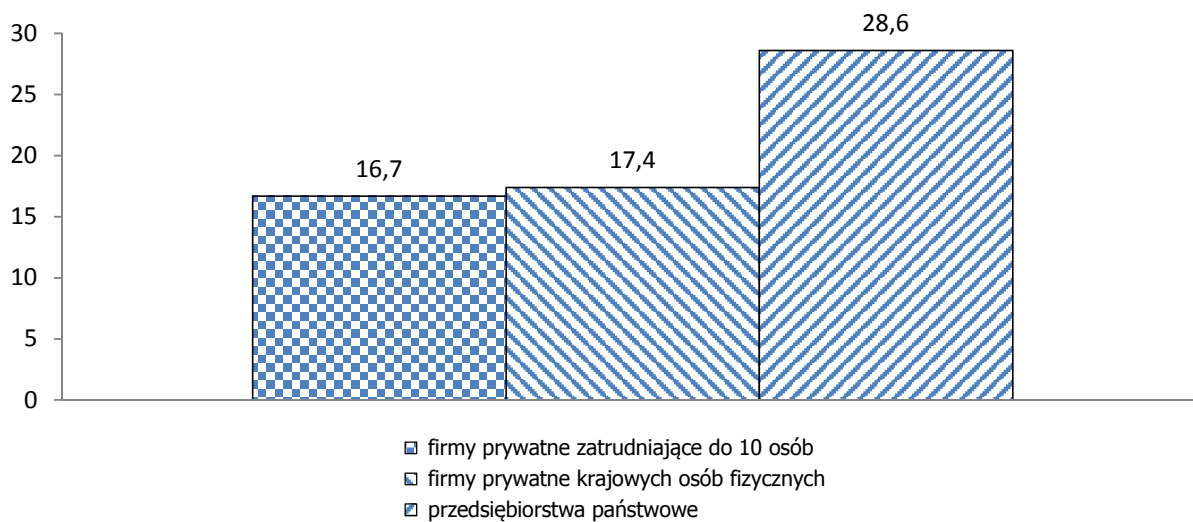
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia

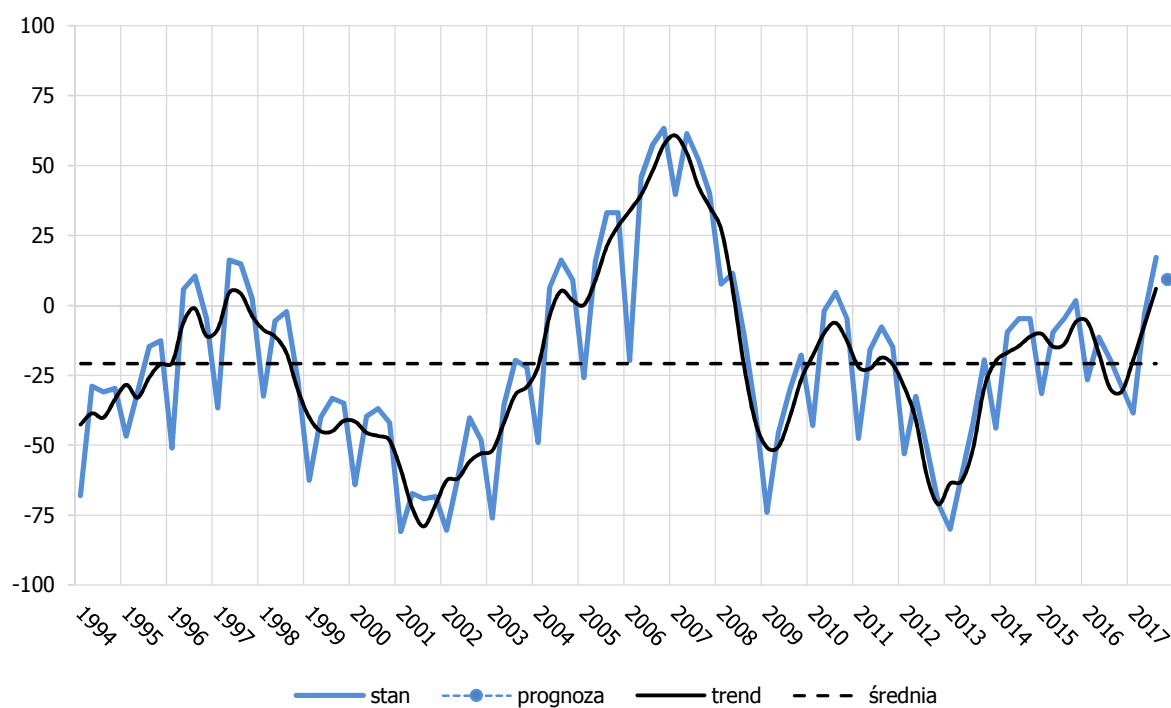
Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności

Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych

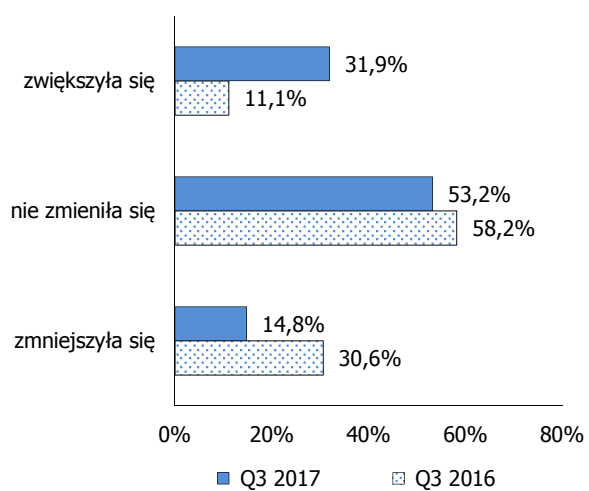

10. Sytuacja budownictwa

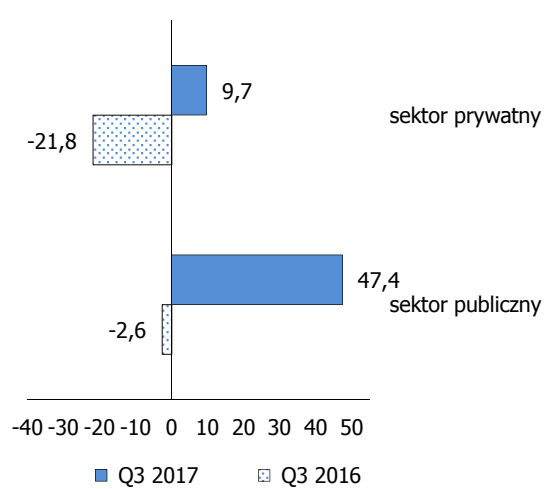

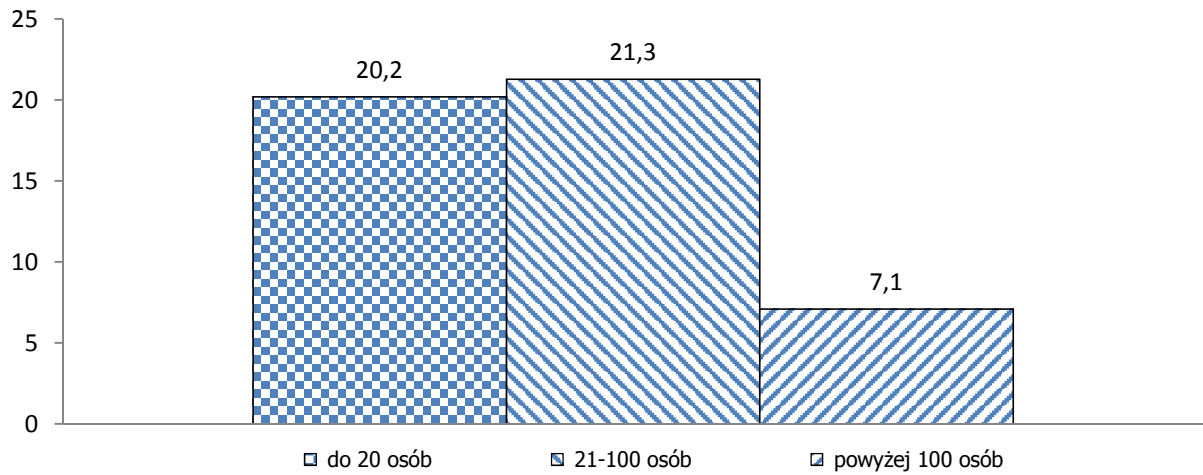
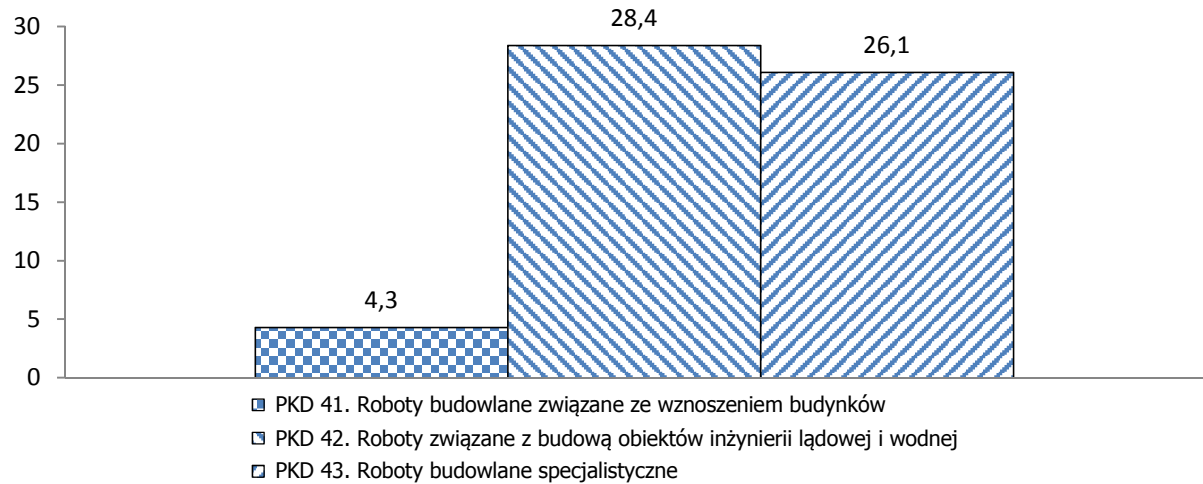
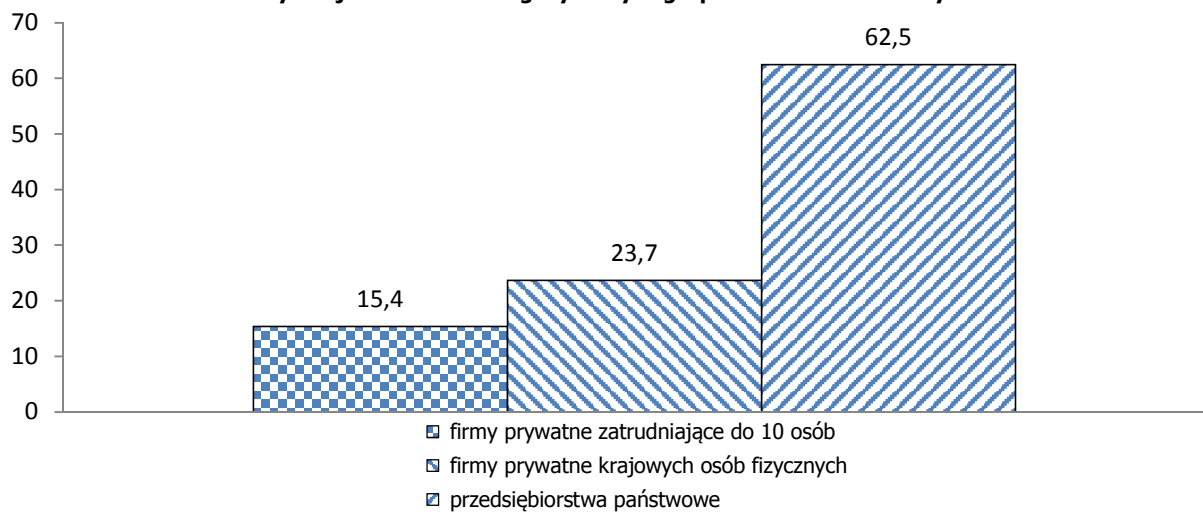
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
stan	-19.5	-29.0	-38.5	-2.8	17.1	
prognoza						9.2

Sytuacja budownictwa -
składowe salda

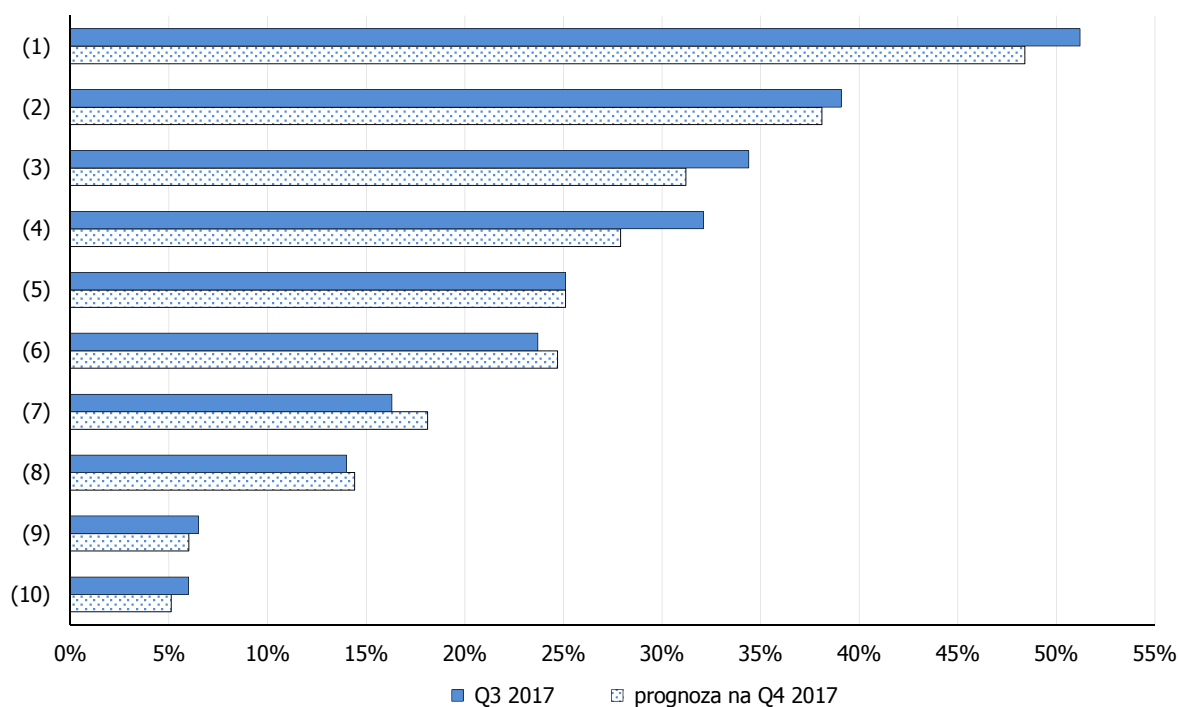

Sytuacja budownictwa -
saldo wg sektorów własnościowych

Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia**Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności****Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych**

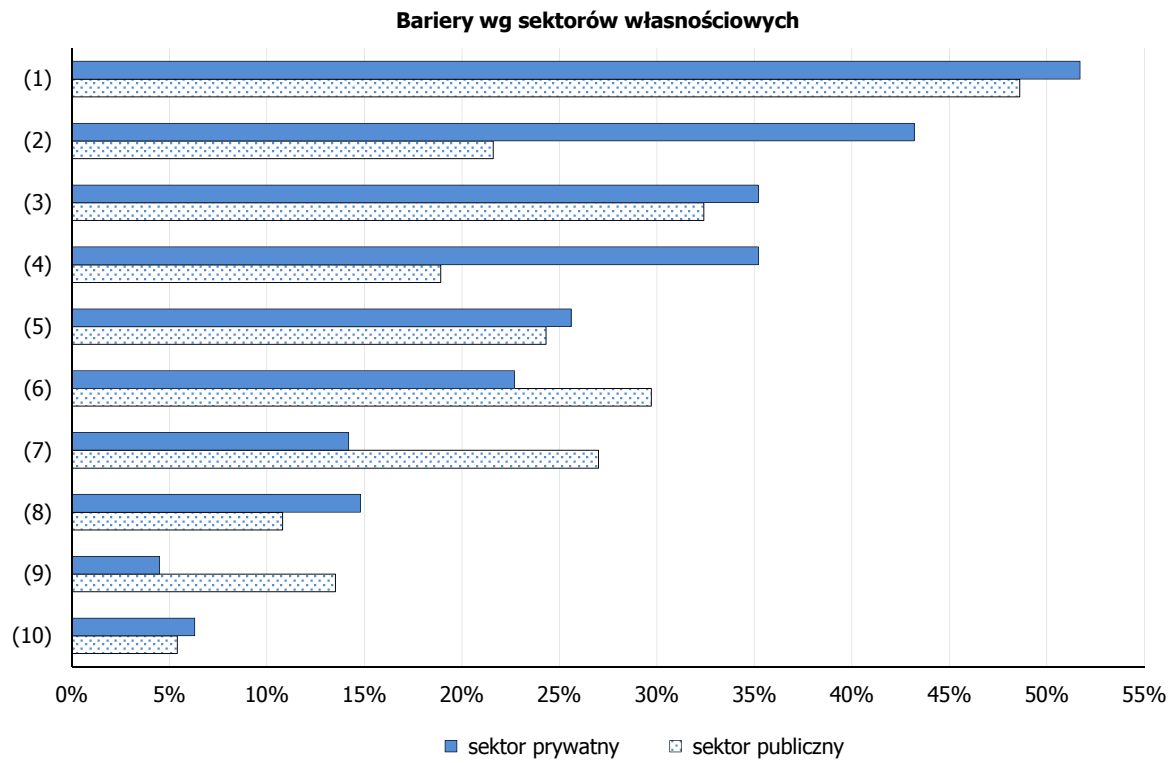
11. Bariery aktywności gospodarczej

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

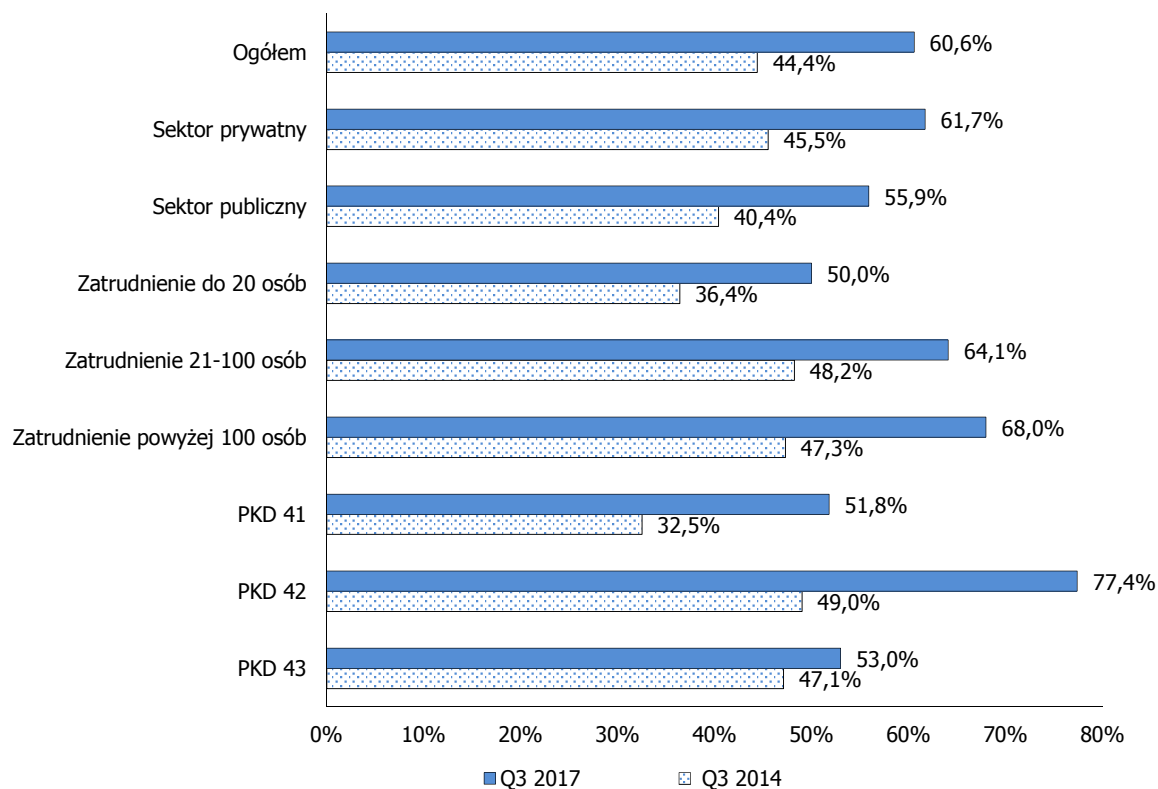
Q3 2017 w porównaniu z Q2 2017 (w punktach procentowych)

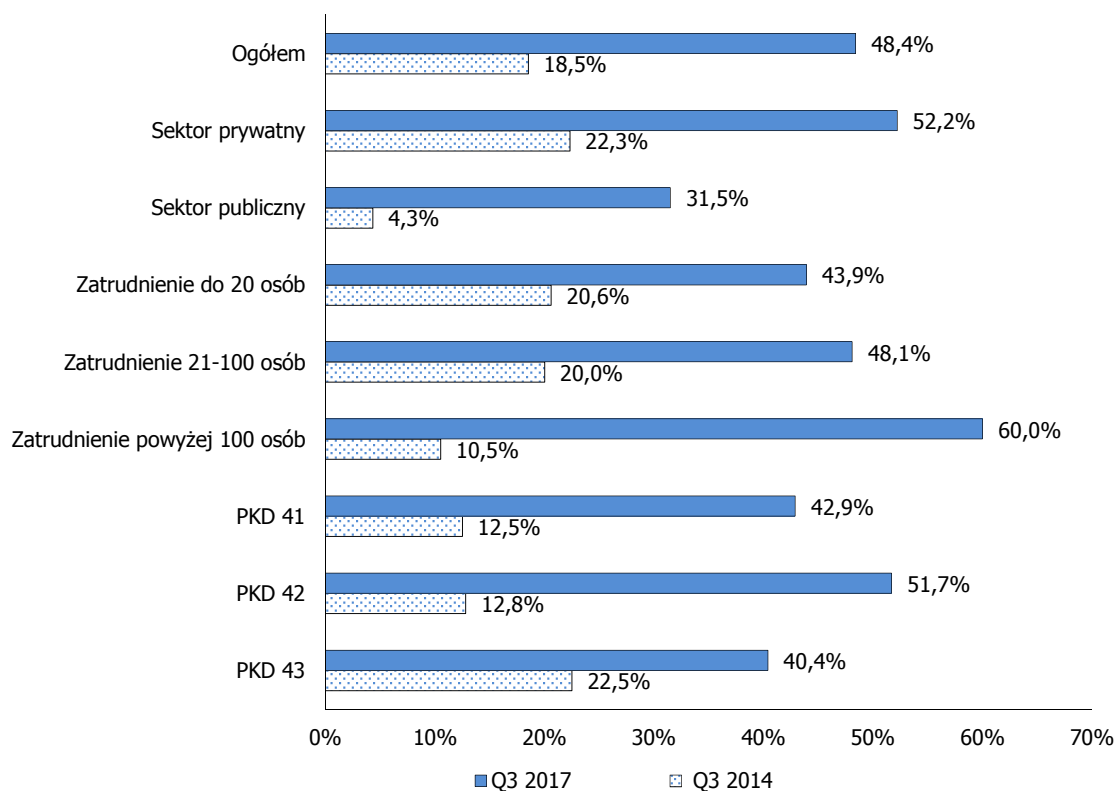

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2017 the construction confidence indicator (CCI) takes a value of 16.3, which is 13.3 points up in comparison to the figure of the 3rd quarter 2016. Current summer construction season is definitely better than in previous years. The level of CCI trend has increased significantly.

For most of the analyzed groups of companies, the construction confidence indicators are higher than in the third quarter of the previous two years. However, the situation of private and public enterprises varies considerably – the CCI of private and public sector amounts to 15.4 and 23.0 respectively.

The growing trend of the construction output has exceeded the average over the entire period of the survey. There is also a strong diversification between the analyzed groups of enterprises. For the private sector the production balance is almost twice lower than that of the public sector.

For about a year, the trend of construction services prices has been growing. The price increase is observed not only in the public sector, but also in the private sector, although the measure of price increase for private enterprises amounts to 7.2 and for public ones 25.2, compared to the total value of 11.6.

The current quarter is the first period since 2013 when significant improvement of the financial situation of the construction companies has been observed. For the first time since 2010, the trend of the assessment of own financial situation has reached the average level of all previous research periods. However, financial improvement is higher for public enterprises than for private ones. In the current quarter the total financial balance amounts to 7.7, for the public sector 32.0, and in the private sector 1.5.

In recent years the difficulty of employing suitably qualified workers in the construction industry has significantly increased. Currently 61% of enterprises report frequent or very strong difficulty in hiring high-skilled employees, while in the third quarter of 2014 such difficulties were reported by 44% of enterprises. The problem of hiring high-skilled employees is particularly acute among the engineering facilities enterprises (PKD 42), which is currently reported by 77% of the companies (by 49% three years ago). Frequent or very frequent difficulties in hiring low-skilled workers are faced by 48% of construction enterprises (by 19% in the 3rd quarter of 2014). This problem is particularly acute with respect to the enterprises employing more than 100 employees, which is reported by 60% of companies (three years ago – by 11%).

Compared to the previous quarter, significant changes in the barriers arrangement limiting the construction activity is observed. The percentage of enterprises experiencing problems with unstable law has increased by 10 percentage points and facing with high prices of raw materials and products – by 5 points. The percentage of enterprises experiencing the strong intra-industry competition and insufficient demand has decreased by 10 percentage points, and facing with excessive tax burdens – by 7 points.